

רבי חיים ויטאל ז"ל

שער מאמרי רז"ל

מסכת ברכות

(ד"ש ד"א ע"א) מאמר בברכות פ"א ד"ה ע"ב וז"ל ר' יוחנן חלש עאל לגביה ר' חנינא א"ל חביבין עליך יסורין א"ל לא הם ולא שכרם א"ל הב לי ירך יהב ליה ידיה ואוקמיה כו'. כבר הודעתוך בפ' ידע שור קונהו כו' כי בשם יל"י שהוא שם השני של שם ע"ב בו העלה מרע"ה לארוננו של יוסף ושם נת' טעמו וגם סגולת זה השם להקים את החולה מחוליו ולכן נרמז בר"ת יהיב ליה ידיה שהוא ר"ת יל"י ובכן ואוקמיה כו' ולכן צריך שיאמר לחולה הב לי ירך ואז יתן ידו החולה ואז יאמר לו המעמיד אותו יהב ליה ידיה ואוקמיה ויכוין בר"ת של השם הנז':

שם פ"א ד"ז ע"א וז"ל א"ר אליעזר א"ר חנינא לעולם אל תהי ברכת הדיוט קלה עיניך כו'. כבר הודעתוך במאמר ס' הזוהר פ' שלח לך בענין נשים דעתן קלה מה ענינו והנה כאשר נמשך הברכה שהיא סוד אימא עילאה בסוד ברוך כבוד ה' ממקומו כנודע והברכה הזאת נמשכת אל נוקבא דז"א דרך ההדיוט שהוא ז"א ואז אין דעתה קלה כבתחילה לפי שאז יש לה מוחין גמורים וסוד הענין הוא כמו שהודעתוך בשער רוח הקדש בענין היחודים ענין שם בוכ"ו הנמשך משם אהי"ה שבכינה המתפשטת עד הנוקבא לתת לה מוחין וסוד בוכ"ו הוא בגי' ד"ל כשיעור קומת המלכות ארך שלשים באמה ורוחב ד' באמה כנודע ומכח זה השם נעשה בה מלוי המלוי של אדנ"י שהם ד"ל אותיות בזה האופן אל"ף למ"ד פ"א דל"ת למ"ד תי"ו נו"ן וא"ו נו"ן יו"ד וא"ו דל"ת וז"ס הדיוט שהוא בגי' ד"ל:

אמר שמואל עוד מצאתי שבברכת הדיוט היא ברכת כהנים ויש בה ג' הוי"ת יברכך ה' יאר ה' ישא ה' וכל הוי"ה מאלו היא בז"א שהיא הוי"ה דמ"ה וג' פעמים מ"ה הם בגי' קל"ה וזמ"ש אל תהי ברכ' הדיוט קל' בעיניך כו':

אמר שמואל כך מצאתי האותיות וצ"ע כי האותיות האלו הם ל"ה אותיות ובאולי אות הוא"ו היא חסרה ו"ו בלא אל"ף ואז יהיו ד"ל אותי' ובאולי להיותה חסרה אלף נק' דלה ועניה כנלע"ד או מלת תי"ו חסרה יו"ד:

עוד מצאתי דרך שני במא' הנז' ויש בו מהאמור ויש בו חידוש ג"כ וז"ל כבר הודעתוך ענין אומרם ז"ל נשים דעתן קלה וזה הוא בהיו' נוק' דז"א מאחוריו

אמנם בהיותם פב"פ אז הברכה שמקבל ז"א הנק' הדיוט מן אי' עילאה הנק' ברכה לצור' נוקבי' אין הברכה ההיא קלה אמנם יש בה דעת שלם כי אז נותן בה הארת ע"ב ק"ל וע"ב קד"ם שהם בגי' תח"י נפשי ותהלך שהם חיי המלכות הנק' נפש הם סוד ולכל תי"ת הארץ כי אז נקראת כך גם מאיר בה הוי"ה דההי"ן דבן וגם תוסיף ד' אותיו' ההויה הרי הכל דע"ת נמצא כי בתנו לה כל הברכה והארה הזאת אז אינה ברכה קלה אלא דעת שלם נותן בה והנה הדיוט בגי' ד"ל שהוא שם בוכ"ו תמורת שם (ע"ב) אהי"ה כנודע וגם הוא מספר ד"ל אותיות שיש במלוי המלוי של שם אדנ"י:

שם ד"ח ע"ב וז"ל והיינו דא"ר חייא בר אמי משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה בלבד כו' כבר הודעתך בשער היחודים כי עיקר היחוד הוא ליחד ד' הויו"ת דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן עם ד' שמות אהיה שנים דמילוי יודי"ן ואחד דאלפי"ן ואחד דההי"ן והנה הוי"ה ואהי"ה בגימטריא אמ"ה נמצאו ד' הויו"ת עם ד' אהי"ה הם ד' אמות הכוללים כל העולמות. אמר שמואל צ"ל שעולים אמ"ה עם הכולל:

שם פ"ב די"ז ע"א וז"ל ת"ר עבדים ושפחות אין עומדים עליהם בשורה כו' אלא כך אומרים לו על עבדו ושפחתו המקום ימלא לך חסרונו כו'. וצריך לדעת למה תקנו לומר ימלא ולא ישלים גם למה אמרו המקום ולא הקב"ה והענין הוא כי מקום הם ב' מלויים של הוי"ה דיודי"ן ע"ב ושל אהי"ה דיודי"ן הוא קס"א זה מ"ו וזה ק"מ ושניהם מקום והכונה היא להמשיך לו ב' מלויים הנז' שהם בגי' מקו"ם למלא לו חסרונו כשם שאלו הם מלויים אל השמות ההם וממשיכים ה' חסדים מזווג או"א עם המלויים הנז' כדי למלאת החסרון ההוא בסוד יהו"ה הנעלם שהוא יו"י והם נקודת מקום ועם נקוד פתח שבאות ה' של המקום הם ל"ב נתיבות הנמשכי' מחכמה לבינה וגם הוא וה' הוא ובית דינו יסכימו למלאת (ד"ש ע"ב) חסרונו וכתב אבא מארי זלה"ה שהוא להר"י ארזין ז"ל ונלע"ד שרובו אינו ממורי זלה"ה. אמר שמואל נלע"ד לומר שאולי כיוונו חז"ל להוי"ה במלוי מקו"ם כזה והיא י' פעמים עשרה הם ק'. ה' פעמים חמש הם כ"ה ו' פעמים שש הם ל"ו ה' פעמים חמש הם כ"ה סך הכל קפ"ו שהם בגי' מקו"ם ועליה אנו אומרי' ברוך המקום:

אמר שמואל מצאתי עזר וסיוע לדברי במאמ' אחד שמצאתי כתוב קרוב אל הנז' וזהו במא' הגדת פסח:

ברוך המקום שנתן תורה לישראל ברוך הוא כנגד ד' בנים דברה תורה כו' המקום הוא יסוד דאי' שבתוך ז"א ובו מלובש היסוד דאבא הנק' תורה ונעשה מקום לתת בו התורה הנז' והנה בסיום המקום הזה שהוא יסוד דאימא הנשלם בחזה דז"א משם נגלה היסוד דאבא הנק' תורה ונתנת בגלוי אל ז"א הנק' ישראל ואמנם זולת היות היסוד דאי' נק' מקום כפשוטו מפני שהוא המקום שבו עומדת התו' שהיא יסוד דאבא עוד יש ענין אחר ואני מסופק מה ששמעתי בזה ממורי זלה"ה אם פירושו הוא כנודע שהוא סוד ההויה הפשוטה כשתכה אותה כאמור יפ"י הפ"ה ופ"ו הפ"ה הרי הכל בגי' מקום או נלע"ד שהוא שני

המלויים של הוי"ה דיודי"ן דע"ב ואהי"ה דיודי"ן קס"א שהם סוד ב' היסודות הנז' דאו"א והנה שני המלויים לבדם שלהם הם מ"ו של ע"ב וק"ם של אהי"ה דיודי"ן ושניהם בגי' מקו"ם:

(ע"ג) שם פ"ג דכ"ה ע"א (ברכות צ"ד מנחות צ"ג) וז"ל אדרבא אשתו כגופו דמייא כו' ירצה כי האברים שלה אינ' רק ממה שלוקחת מבעל' וכגופו דמייא:

שם פ"ד דכ"ט ע"ב וז"ל ת"ר כשחלה ר"א הגדול נכנסו תלמידיו לבקרו א"ל רבינו למדנו אורחות חיים כו' וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים כו'. הענין הזה הוא סוד גדו' שתתקב' תפלת האדם אם יכוין אל הכוונה שרמז בדבריו והוא כי הנה כוונת התפילה היא להמשיך מוחין גדלות בז"א מצד אי' כמו שיתבאר בע"ה וא"ל ר"א שעיקר הכונה היא להמשיך ג"כ מוחין דז"א גם מצד אבא ושכל מגמת האדם וכונתו תהיה לבקש רחמים ולהמשיך שפע מן אבא עצמו וזמ"ש דעו לפני מי אתם עומדים פי' כי האי' נק' מ"י ואתם תתפללו אל אבא שהוא יותר לפניו מן אי' הנק' מ"י ולכן צריך המתפלל להזהר בזה:

אמר שמואל מה שמצאתי כתוב הוא דעו לפני מי אתם מתפללי' והגמ' אין כתוב בה אלא כמו שכתבתי דעו לפני מי אתם עומדי' ואולי גירס' אחרת נזדמנה להרב זלה"ה:

שם בברייתא ההיא עצמה וז"ל וכשחלה ריב"ז נכנסו תלמידיו לבקרו כו' א"ל יה"ר שתהא מורא שמים עליכם כמורא של בשר ודם כו':

כבר נתבאר אצלנו שיש בז"א צלם דמוחין אורות מקיפים ודמוחין אורות פנימיים וכל בחי' משניהם כלולה מפרצו' שלם של רמ"ח איברים כמנין מור"א עם הכולל ואמנם רמ"ח איברים דמוחין פנימיים נק' מור"א של ב"ו שהוא הצלם הנכנס תוך גוף האדם הבנוי מבשר ודם. אבל צלם המקיף נק' מורא שמים כי שמי' הוא ז"א וזהו המורא המקיף לא נכנס בפנימיותו דמו ובשרו והנה בימי החול נכנסים המוחין פנימיים תוך ז"א ובשבת נכנסי' בתוכו אף המקיפים וזה המציאות נעשה אפי' ע"י עמי הארץ אבל התלמידי חכמים ע"י מעשיהם יכולים אף בימות החול יכנסו המקיפים שהוא מה שעושים עמי הארץ בשבת וזהו מה שבירכס ריב"ז לתלמידיו שיהיו כ"כ צדיקים וחכמים ויהיה יכולת בידם שימשיכו את המקיפים הנקרא מורא שמים לתוך ז"א בפנימיותו בימי החול כמו שנכנס מורא בשר ודם שהוא הפנימיים ע"י עמי הארץ בחול כנז':

שם פ"ה דל"ג ע"א וז"ל א"ר יוחנן משום רשב"י אסור לאדם שימלא פיו שחוק בעה"ז שנאמר אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אימתי בזמן שיאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה כו'. הנה ביאור המאמר הזה נתבאר היטב בשער ההקדמות דס"ו ע"ג. וגם יתבאר בפ' תזריע בדין הצרעת וע"ש האמנם בנדון דידן הכונה היא כי מן החסד המתפשט בת"ת דז"א שלישו העליון שעד החזה הוא מכוסה ושני שלישו התחתונים הוא אורות מגולים ואלו ב' שלישים הם

שתי פעמים או"ר יען כי הם מגולים ומהם נעשית הכתר דנוקבא כנודע וכשחרב בית המקדש שהיא הנקבה נתבטלו שתי אורות אלו ששני פעמים (ד"ש ע"ג) או"ר הם בגי' שחו"ק ולכן אחר החרבן שנתבטלו ב' אורות אלו אין שמחה ושחוק בעולם. גם ב' פעמים או"ר או"ר אם תסיר מהם ב' אלפין שלהם שהם השרשים שלהם הנשארי' בז"א נמצא כי היוצא אל הנקבה הוא ב' פעמים ו"ר (ע"ד) ו"ר בגי' בי"ת שהיא הנקבה ולכן משנחרב הבית הנז' אסור לאדם שימלא פיו שחוק ועיין ג"כ בש' ההקדמו' תשלום זה הדרוש באר היטב:

שם פ"ט דנ"ט ע"ב וז"ל ג' מרחיבין דעתו של אדם דירה נאה ואשה נאה וכלים נאים. כבר ידעת כי ה' גבורות מתפשטות בגופא דנוק' דז"א בחג"ת נ"ה שלה והשתים האחרונות מגולות והשלש העליונות מכוסות והנה הראשונה שבמכוסות שהיא בחדס שבה נק' בית נאה כי כל בנין הנקבה הוא בחדס כמש"ה והוכן בחדס כסא והגבורה השנית שבגבורה שבה נקרא אשה נאה כי כל אשה מצד השמאל כנודע והגבורה שבת"ת נקרא כלים נאים לפי שהוא קו אמצעי וכולל הכל וממנו ניתן כח בכל וזהו מלת כלים נאים:

מסכת שבת

מאמר בגמ' מ' שבת פ"ב דל"א ע"א וז"ל שוב מעשה בגוי אחד שבא לפני ב"ש א"ל גירני על מנת שתלמדני תורה על רגל אחד כו' והנה ז"א נקרא תורה שבכתב והנה ד' הוי"ו"ת דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם בגי' רג"ל עם הכולל ואלו הד' הוי"ו"ת כוללות כל עולם האצ"י וכל התו' שהוא ז"א' גם אפשר לפ' כי הוי"ו"ה דיודי"ן דאבא ואהי"ה דיודי"ן דאי' שניהם בגי' רג"ל ומשניהם נולד ז"א ויצא הנק' תורה שבכתב (אמר שמואל גם בשער ההקדמות נתבאר המאמ' הזה ביתר שאת) (אמר הכותב הצעיר אברהם קאשטרו ס"ט ולפי שראיתי מס' שהעתקתי ממנו השמטות ממה שהשמיט הרב המחבר זלה"ה ואח"כ כתבם באמצע הס' אמרתי אל לבי לכתוב כל השמטה במקומה כאשר עיני הקורא תחזינה מישרים):

שם דל"ד ע"א וז"ל נפק לשוקא חזייה ליהודה נ' גרים אמר עדין יש לזה בעולם נתן עיניו בו ועשאו גל של עצמות ע"כ. הטעם הוא כי כל הדינים הם נאחזים בעינים שהם בחי' מ"ה ולכן ראה בגי' גבורה וכמו שכת' בפ' רק בעיניך תביט בהבטת עיניך בלבד בהם תיכף ושלומת רשעים תראה בלי טורח אחר ע"כ:

שם פ"ב דק"ד ע"א וז"ל גופא א"ר חסדא מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדים כו' כבר הודעתך במא' ס' הזוהר ריש פ' תרומה כי או' סמ"ך היא בבינה העליונה הסתומה ואו' מ' סתומה היא בתבונה המתעלמת בז"א סוד מ' מרובעת רביעא על בנין. עוד נפרש כי הכל הוא בתבונה ואמנם בחי' התבונה המתלבשת בד' ראשונות של ז"א נק' מ"ם מרובעת כל אחת כלולה מעשר הם ארבעים מ' ובחי' התבונה המתלבשת בו"ק ז"א כל אחת כלולה מעשר הם ס'.

והנה אם תחבר שניהם מ"ס הם בגי' ק' והם סוד הוי"ה דס"ג שבתבונה עם המלוי שלה שהוא ל"ז הרי ק' ואז המלוי שהוא ל"ז עם ג' של הס"ג הם מ' לעילא בד' ראשונות כנז' נשאר ס' דס"ג לתתא ועניינם הוא היסוד דאי' נשלם בחזה דז"א ושם נפרש יריעה אחת ומסך להפריש בין האורו' שלא יצאו לגמרי כמבואר אצלנו בענין הארון והכפורת וע"ש וזהו סוד אות סמך הנז' שהיא מלוי סמ"ך ונעשית אותיות מס"ך והנה זה המסך הוא ממנה עצמה והיא סמך ועזר אל הנופלים זו"ן רחל כי היא (דף ב' ע"א) סומכם ע"י הנה"י שלה המתלבשים בתוך ז"א ואלו נקראים לוחות זו"ן:

עוד נפרש באופן אחר כי הנה ב' אותיות מ"ס הם בגי' ק' שהם ההוי"ה דס"ג עם מלואה ל"ז שהם ק' כנז' והנה בחי' הס"ג הוא למעלה בו' ספי' כחב"ד ח"ג ועוד שלישי העליון דת"ת עד החזה הרי ס"ג כי כל ספי' כלולה מעשר ולכן ס"ג שהוא עיקר ההוי"ה היא למעלה במקום שעומדת התבונה ממש שהוא עד החזה אבל משם ולמטה אינו יוצא רק הארת התבונה ולא היא עצמה וזהו בחי' המילוי דס"ג היוצא למטה מתוך כללותה תוך הס"ג עצמו והנה הוא ל"ז לפי שמתפשט בג' ספי' נה"י ובשני שלשי' תחתו' דת"ת דז"א הרי ל"ז כי נודע שהבינה עד הוד אסתיימ' ולא ירדה עוד למטה והנה מן הס"ג יוצאת לאה למעלה וכנגדם ילדה ששה בנים ובת כנגד ו"ס (ד"ש ע"ד) העליונות היו זכרים וכנגד שלישי עליון שבת"ת ששם עטרת היסוד דאי' היתה בת נקבה אבל השש עליונות זכרים כנודע דאי' הוי' עלמא דדכורא משום דאסתיימ' בדכורא כנז' בפ' ויחי בס' הזוהר פי' שנעלמת תוך ז"א שהוא זכר ואין היסוד הנוקביי שלה ניכר שהוא נקבה אבל ממלוי הל"ז יצתה רחל למטה לפי שהנקבה היא דין וכן מלוי בגי' אלהים שהוא דין נראה מלוי חסר ולפי שנודע כי לאה אורותיה מכוסים לפי שיוצאה מן אור ס' דס"ג אבל רחל יוצאת מן אורות המגולים שבחינתם מ' כנז' ואלו הם מ"ס שבלוחות ונמצא כי לאה היא מן השורש הנקרא ס"ג אלא שאורותיה היא בהסתר אבל רחל מן המלוי לבד אלא שהיא אורות הנגלים:

שם פ"ט דפ"ג ע"ב וז"ל אר"ש בן לקיש אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית נפשו עליה שנא' זאת התורה אדם כי ימות באהל כו' כבר נתבאר אצלינו בש"א שער ההקדמות והענין הוא בקצרה כי תורה היא ז"א וכל חיותו הם המוחין שלו הנק' חיי המלך ואין המוחין שלו נכנסים בו אלא ע"י הנה"י דאי' הנק' מ"י שהם מתלבשים תוך ז"א ויורדים למטה ממדרגתם ולזה נחשב להם למיתה כמ"ש רז"ל על וימת מלך מצרים שהורידוהו מגדולתו ואמ' שממית עצמו בלשון זכר לפי שאי' עילאה איקרי דכורא כנז' בס' הזוהר בפ' ויחי:

שם דקכ"ח ע"ב וז"ל אריב"ל כל העונה אמן בכל כחו קורעים לו גזר דינו שנא' בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה' מ"ט בפרוע פרעות משום דברכו ה' ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן אפי' יש בו שמץ של ע"ז מוחלין לו כתי' הכא בפרוע פרעות וכתוב התם כי פרוע הוא אר"ש כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי ג"ע שנ' פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן מאי אמן אל מלך נאמן:

ועתה צריך להבין מאי מרבה כל דקאמר ועוד מהו בכל כחו אם הוא הרמת קול היתכן שיקרע גזר דינו בשביל הרמת קולו ובודאי הוא שצריך תשובה. ואם כונת המאמר הוא שיהיה כל כונתו ומחשבתו בעניית אמן היה לו לומר בפלי' בכל כונתו ולא לומר בכל כחו ואם תרצה לומר כי מ"ש כחו הוא משמעות כונתו איך יתכן כי בכונת בלבד (ע"ב) בעניית אמן יקרעו לו גזר דינו. ועוד צריך לידע מה להדמות לעניית אמן עם קריעת גזר דין ועוד מאי ראייה מביא מפסוק בפרוע פרעות כי זה הפסוק מדבר בענין ברית מילה כמ"ש חז"ל כי בזכות הפריעה יצילם הקב"ה א"כ כיצד דורש הפסוק על עניית אמן עוד צ"ל מ"ש ר' יוחנן שאעפ"י שיש בו שמץ של ע"ז מוחלים לו. אם כן נראה כפי זה שאם יש בו הרבה ע"ז אין מוחלים לו ואין מועיל לו עניית אמן וגם צריך להבין מה שהביא ראייה ממלת כי פרוע הוא כי זה הפסוק מדבר בע"ז גמורה ולא בשמץ ע"ז גם צריך להבין מ"ש רז"ל פותחין לו שערי ג"ע מה כונתו:

ולהבין זה המאמר צריך להקדים הקדמה אחת ע"ד האמת ונאמר כי כשרצה הקב"ה לברא את העולמות כלם הנה בפרט הם בלי מספר, ובכלל הם ד' והם תלויים בד' אותיות השם והם נק' בשם אבי"ע אצילות בריאה יצירה עשיה ונודע הוא כי קודם הד' עולמות אלו היה הא"ס הוא אחד ושמו אחד באחדות נפלא ונעלם יתב' שאין כח אפ"י במלאכים הקרובים אליו ואין להם השגה בא"ס ית' כי אין שום שכל נברא שיוכל להשיגו להיות כי אין לו מקום ולא גבול ולא שם והנה לדקות השגתו ית' למעלה בא"ס נעלם בקוץ הראשון של היו"ד ברמז ששם נרמז הכתר הראשון העליון של האצילות שנתלבש בו הא"ס לברא העולמות ולזה צורת היו"ד קטנה מכל האותיות ואין בתוכם אויר כמו רוב האותיות כמ"ש בס"ה על פסוק שחורה אני ונאווה שחורה אני מצד שלא יש בקרבי שום חלל שמתוכו יוכלו להשיגו אותי ונאווה מתוך הדקות וההתעלמות ובפרט בקוץ העליון גם אמר הכתוב אלהים הבין דרכה והוא ידע את מקומה ויש לדקדק איך יתכן כי אלהים והוא שהם בחי' האלהות לא ידעו ולא הבינו זולתי דרכה או מקומה בלבד ותו לא אבל אותה עצמה לא ראו. והענין הוא (ד"ש דף ב' ע"א) כי הדרך והצנור העליון של היו"ד השיגו אך התורה הגנוזה שם לא השיגו ולא מיבעיא אלהים שלא השיג אותה אמנם אפילו הוא שיותר למעלה מאלהים לא השיג אותה ואם התורה לא השיגו איך ישיגו הא"ס יתב' אבל מן הקוץ התחתון של היו"ד לא נעלם השגתו כ"ש שלמה המלך ע"ה שהעיד עליו הכתוב ואמ' ויחכם מכל האדם ולזה אמר שלמה הע"ה שלשה המה נפלאו ממני כו' דרך גבר בעלמה ר"ל הצנור התחתון של היו"ד איך מריק השפעתו בעלמה שהיא הה"א ראשונה ואי' עילאה שהיא עלמא דאתי לא השיג שלמה הע"ה וכל ההעלם הזה הוא בעולם האצ"י ולכן נרמז האצ"י בקוצו של יו"ד הרומז בחכמה להורות כי הא"ס מאיר בכל האצ"י אחר התלבשותו בחכמה עילאה הנק' יו"ד ואח"כ נתלבשה היו"ד באות ה' ראשונה ונעשה כסוי אליה ולכן נקרא ה' ראשונה כסא הכבוד ר"ל לשון כסוי כי הכבוד מתכסה בתוכו וכשתדקדק תמצא כי היו"ד נכללת בה"א והה"א היא היו"ד הנכללת בתוכה כי צורת היו"ד במלואה יו"ד וא"ו דל"ת והנה ו"ד של המלוי הם צורת ה' כזה ה וכן הה"א עצמה יש לה ד"ו שחזרת אל היו"ד כי הוא"ו

הוא הבן שהוא ברחם האם שנתעברה והולידה הוא"ו ואז ראש הוא"ו יונק ממנה מאי' וזהו מש"ה מנחל בדרך ישתה על כן (ע"ג) ירים ראש (אמר שמואל נלע"ד שרוצה לדרוש אלהים בבינה והוא בחכמה וקשה לי כי הוא בבינה כמ"ש הכתוב ועבד הלוי הוא ואם נרצה לדרוש אלהים בגבורה והוא בבינה גם יקשה לזה לשון האדרא שאינו סובר כן וצ"ע ע"כ) ר"ל מנחל שהיא אימא עילאה ובדרך ר"ל שהוא קוץ התחתון של היו"ד שמריק הנחל ההיא שהוא הה"א ושותה הוא"ו מאותו מקום ע"כ הוא"ו ירים ראש וזהו היו"ד שעל הוא"ו וזמש"ה חכמות בחוץ תרונה שהיא היו"ד במלואה שנשארת בחוץ ובזה יובן מה ששאל מרע"ה ואמר הראני נא את כבודך שהוא אור האצ"ל הגנוז בה"א והשיב לו הקב"ה ושכותי כפי עליך עד עברי וראית את אחורי לפני לא יראו ר"ל ושכותי כפי שהיא ה"א ראשונה שהיא היד הגדולה הימין של הקב"ה שהוא חמשה אצבעות ויד החזקה שהיא השמאל והיא הה"א אחרונה ואמר לו וראית את אחורי שהוא הכסא שאמרנו והיא הה"א ראשונה שהיו"ד גנוזה בה שנק' אחוריים בערך מה שבתוך הפנימיות ממנו שלא יראו והוא האצילות ובזה יובן ג"כ בפסוק אחר כי לא ראיתם כל תמונה ופסוק אחר אומר ותמונת ה' יביט ר"ל לא ראיתם כל תמונה דהיינו כל הכללות אבל א"ס לא ראיתם ולא השגתם אבל מקומו שהם העולמות שברא הא"ס שהם כלולים בשם ההוי"ה זהו ותמונת ה' יביט ר"ל ותמונת הד' אותיו' במקום ההוא הנעלם שהוא כסא ונשמת הכסא שהוא המלכו' דאצ"ל עין לא ראתה אלהים זולתך כמו שאמרנו כי הו"א שהוא למעלה ידע את מקומה. עוד אמר הפסוק כי בי"ה ה' צור עולמי' ר"ל כי בשם הזה שהוא יו"ד ה"א צייר כל העולמות. והנה שם זה הוא למעלה בראש במקום הנשמה וסימנך כל הנשמה תהלל י"ה הללויה ירצה עם כל נשימה ונשימה תהלל יה לפי שהשם הזה הוא העינים של מעלה ובשם הזה היו הגדולים מביטים בעיניהם ברשעים ועושים אותם גל של עצמות ובשם הזה הכה מרע"ה את המצרי וכן אמר משה לדתן למה תכה רעך ר"ל מלת תכה"ה שרמז לשם כה"ת בהפוך אתוון ואמיתת הדברים הוא דע כי השם הזה של י"ה כשהוא במלואו מכה את הה"א במספר היו"ד יעלה כמספר זה שם כה"ת:

אמר שמואל מה שנלע"ד הוא כי לפי ששם י"ה הנז' הם ה' אותיות במלואם כאמור לכן הוציאו ה' חסדים והם חג"ת נ"ה והה' חסדים הנז' נכללים כולם ביסוד הששי ולכן נקרא כל שהם חמשים כנגד הה' חסדים הנז' ואח"כ כל הנז' נכללים במלכות ואז נקראים כ"ל כ"לה ולזה כיוון הפסוק לומר צור עולמים צייר עולמים והם כללות העולמות הנז' ע"כ:

אמר שמואל צ"ע במספר הזה כיצד יוצא משם י"ה בהכאה שם כה"ת ומה שנלע"ד לפום ריהטא הוא כי הוי"ה זו היא בהוי"ה דב"ן הנק' דינא דמלכותא דינא הפועלת דין בעולם ונודע שהיא הוי"ה כפולה בסוד מערת המכפלה כי הוי"ה אחת שהיא בגי' כ"ו מכה אות באות ומוציאה הוי"ה של כ"ו אחרת כמוה ונעשית ב"ן ובזמן שהיא מתמלאת לגמרי לעשות דין אז היו"ד מליאה והה' מליאה והנה יו"ד פעמים ה"ה הרי מאתים ואז חוזרת הה' להכות ביו"ד ה"ה פעמים יו"ד הרי (ד"ש ע"ב) מאתים בסוד חכם בבינה והבן בחכמה הרי הם ת' ואח"ך תקח היו"ד (ע"ד) פשוטה עשרה ובשתי ההכאו' שהזכרנו יו"ד יו"ד הרי

הם ששה אותיות וכן הה' פשוטה חמשה ובשתי ההכאות שזכרנו ה"ה ה"ה הרי הם ארבעה אותיות סך הכל כ"ה ות' הרי תכ"ה כנלע"ד:

אמר שמואל אחר שכתבתי כל זה נזכרתי שגם הרב הגדול זלה"ה ביאר ענין זה בפרוש כל הנשמה תהלל י"ה הללויה וכתבתיו בש"ב מאמרי רשב"י בפ' בשלח ד"א וז"ל, שמעתי אומרים משם מורי זלה"ה בביאור לשון זה כי הטנין הוא רמז אל שם כה"ת היוצא מר"ת כל ה'נשמה ת'הלל י"ה באופן זה יו"ד פעמים ה"י ש' ויו"ד ה"י עצמם ל"ה הרי של"ה ועוד יש בו ג"כ ג' מלויים שהם יו"ד ה"י יו"ד ה"א יו"ד ה"ה והם בגי' צ"א ושל"ה הם תכ"ה עם הכולל עכל"ה:

והנה עם מ"ש למעלה ששם י"ה הם העינים של מעלה יובן בזה עמ"ש חז"ל וכל יקר ראתה עינו זה ר' עקיבא שהשיג מה שלא השיג מרע"ה בסיני. והענין הוא כי ר"ע ע"ה הוא וחביריו שהיו מעשרה הרוגי מלכות באו מן הטיפין שזרק יוסף מעשר אצבעותיו כמ"ש חז"ל שהיה ראוי לצאת ממנו י"ב שבטים כמו שיצאו מאביו כו' ולא יצאו ממנו כ"א שנים אבל העשרה יצאו מאצבעותיו כשהסתכל בה וזמ"ש ויפוזו זרועי ידיו ומלת יק"ר הם קר"י וכמ"ש חז"ל כי יוסף ע"ה לא היה רוצה להסתכל בה עד שהכריחה אותו ששמה ברזל בגרונו כדי שישתכל בה וכשהביט בה יצאו הטיפין ההם ומי"ב שבטים שהיו ראויים לצאת ממנו לא יצאו אלא שנים והעשרה יצאו בקרי עד שבאו בעשרה הרוגי מלכות:

ועתה יש לשאול שאלה אחת כי הנה נודע שהשבטים שמכרו ליוסף לא היו כי אם ט' בלבד בעבור כי ראובן לא היה שם ולכן אמרו רז"ל ששתפו את השכינה עמהם להשלים לעשרה ועתה מי היה העשירי כי ראובן לא היה בגלגול עמהם כמו שתרגם אנקלוס על פסוק יחי ראובן ואל ימות מיתה תניינא כו' אבל דע כי במקום ראובן העשירי היה יוסף הצדיק עצמו ע"ה לפי שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה ולפי שבסבתו אירע כל מה שאירע נענש. ועוד לפי שהביט באשת אדוניו והרהר בה ויצאו הטיפין בסוד קרי ורמז כל זה הפ' באומרו ברזל באה נפשו אמרת ה' צרפתהו ר"ל בסבת הברזל באה נפשו לעולם ביאה אחרת. אמר הכותב ולקמן בסוף הס' תמצא מאמר אחד ממ' הנעלם של רות בביאור ענין עשרה הרוגי מלכות אלו ומתחיל ר' יודאי אזל לקמיה דר' עזריא בר סימאי:

אמר שמואל הענין הוא בשביל שהביט בה בעת ששמה ברזל בצוארו ומתוך כך ראה קרי ואעפ"י שהיה אנוס עכ"ז הקב"ה מדקדק עם חסידיו ובאה נפשו לגלגול בזמן הרוגי מלכות ואז אמרת ה' צרפתהו ונדרוש מלת אמרת לשון חתוך כמו שפירשנו בפסוק השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו שהוא רמז אל הערלה שחותכים אותה ומשימים אותה בארץ ובעפר ואז עד מהרה ירוץ דברו שתתקבל תפלתו וכן נדרוש כאן אמרת ה' שהיא המיתה ההיא בזמן הרוגי מלכות צרפתהו בצורף ויצא נקי צדיק יסוד עולם. והואיל ואתא לידן נחזור לדרושינו (דף ג' ע"א) כשחזרו השבטים בעשרה הרוגי מלכות כי יוסף הצדיק היה אחד מהם והיה ר' ישמעאל נ' אלישע כ"ג וכמ"ש כי אביו ואמו לא

היו להם בנים ותשכח המעשה הזה במקומו ולכן כמו שהוא חטא להביט באשת אדוניו וכיוצא לתקן בגופו כו' לכן הפשיטו עור פניו בההוא וכן אשת פוטיפר נתגלגלה גם היא בבתו של קיסר וחמדה עור פניו:

אמר שמואל להיות כי מעיקרא היא היתה כוונתה לשם שמים אפ' שבאה עתה לתקן בגלגול הזה בהיותו בבת קיסר:

נחזור עתה לר"ע ע"ה להיות שהוא היה אחד מאותם עשר טיפין לכן נק' ר"ע בן יוסף בן יוסף סתם ולכן ישב מ' שנה שלא למד תורה ואח"ך האירו פניו בתורה והוא התקון של מ' יום של השובבים של ספר שמות שהם נעשים על תקון הקרי וכנגד מ' סאה של מי הטבילה המטהרים את בעל קרי ג"כ ואז נק' יקר כמש"ה וכל יקר ראתה עינו. אמר שמואל הענין הוא שמעיקרא בשביל מה שראה בעינו לאשת אדוניו והביט בה בעינו יצא ממנו י' טפות של קרי ועתה נתקן הקרי ליקר ונאמר בו וכל יקר ראתה עינו זה ר' עקיבא שהשיג מה שלא השיג מרע"ה כי מרע"ה לא השיג אלא מ"ט שערים והוא השיג (ד"ש ע"ג) החמשים ורמז אומרו ראתה עינו למש"ה בן פורת יוסף בן פורת עלי עין הרי נזכר עי"ן ועי"ן וכן ר"ע עלה בחכמתו ותורתו על העין העליונה שהוא שם י"ה כנודע וזמ"ש רז"ל שהקב"ה הראה למשה דור ודור ופרנסיו כו' והראה לו את ר' עקיבא שהיה דורש כתרי אותיות כו' וא"ל רבש"ע יש לך אדם כזה ואתה נותן התורה ע"י כו' עד שהראה לו מיתתו וא"ל שתוק כך עלה במחשבה ירצה שתוק כי על ידי מיתה כזו עלה במחשבה ובמקום העינים ועתה יש לדקדק כי מאחר שהשיג כ"כ וקבלנו שהיה מבחי' עקב של אדה"ר וכאשר קללו הקב"ה לאדם וא"ל ואתה תשופני עקב ומן העקב הזה הוא אשר היה מתיירא יעקב אע"ה כמש"ה כי ירא אנכי אותו כו' ושופריה דיעקב מעין שופריה דאדם א"כ כיצד נהרג ר"ע והענין הוא כי בזמן יעקב לא יכול לו הנחש להיות שעלה יעקב למדרגת הראש שלכן נק' ישראל מלשון ל"י רא"ש האמנם בזמן ר"ע אז יכול לו ואעפ"י שהיה מבחי' העקב היה מזוכך כ"כ עד שהיה מכהה גלגל חמה כמ"ש חז"ל תפוח עקיבו של אדה"ר מכהה גלגל חמה עוד ירצה במ"ש חז"ל תפוח עקיבו של אדה"ר מכהה גלגל חמה ירצה כי ידוע הוא כי כל הנשמות מזמן אדה"ר עד ביאת משיחנו כולם היו נכללים באדה"ר קודם שחטא כמ"ש בחז"ל שהיו הצדיקי' תלויים באיבריו מהם בראשו מהם בזרועותיו ומהם בעקיבו ור' עקיבא היה מסוד העקב והיה כ"כ מזוקק עד שמכהה גלגל חמה ונרמז זה כמ"ש חז"ל בעקבות משיחא חוצפא יסגא ודרשינן חוצפא מלשון חספא שהוא חרס שהוא גלגל חמה וירצה שהעקבים ישיגו יותר מגלגל חמה כו' כאמור ולהיותו מזוקק כ"כ היו לו ה' תלמידים רבני ישראל הגדול שבהם ר' מאיר והקטן שבהם ר' יוחנן הסנדלר ע"ה ור' מאיר כשמו כן הוא שהיה מאיר העולם בתורתו ושמו מוכיח עליו ולכן ה' בדיק בשמא והנה המ' והי' של מאיר הם נ' והרי הם נ"ר והא' הרי אור נתקיים בו כי נר מצוה ותורה אור ולזה (ע"ב) כווננו חז"ל באומרם בתורתו של ר' מאיר מצאו כתוב כו' ירצה בתורתו העצומה ובחכמתו מצאו החדוש הזה מה שאין זולתו יכול לחדש ועתה כבר אמרנו שעקיבו היה ר' עקיבא והתפוח והאור של זה העקב המכהה גלגל חמה היה ר' מאיר והמלביש אותם הוא ר' יוחנן הסנדלר:

ועתה נחזור לענין הא' של מא' כל העונה אמן בכל כחו כו' ירצה כי חצי השם שהוא שם י"ה שהוא אור קדמון הוא נשמה לשם הוי"ה ושם ההוי"ה הוא נשמה לאדני"א"כ שם י"ה נק' נשמה לנשמה ועכשיו בזמן הגלות מוכרח הוא שהעולם הוא חסר האורות ולכן אנו אומרים קדיש לקשר העולמות ואומרים יתגדל ויתקדש שמייה רבא ירצה בזה סוד התגין העולים על האותיות לסוד כמוס אצלינו הנה לעת"ל יהיו תג"י ד"ל יהיו דלים בזמן ששם י"ה יהיה רבא בעלמא בע"ה שלא יתנהג העולם בסוד תגין אלא בסוד אותיות עצמם ולכן כוונת האמן שהוא הזווג העליון השלם קב"ה ושכינתיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד והם כ"ו ה"ס אמן וזהו מה שאנו אומרים אמן יהא שמייה רבא מברך ירצה שם י"ה יהיה מברך בסוד הזווג הנק' ברוך לעולם כו' בעולם התחתון בה"א אחרונה. ואח"כ לעלמי עלמייא ית'. הם העולמות בי"ע אשר תחתיה בסוד בתולות אחריה רעותיה גם ית' בהם ולכן ארז"ל בכל כחו כלומר בכל כחו של השם מנשמה לנשמה עד רום האצילות עד שימשך השפע מראש הא"ס עד סוף כל העולמות ובזה יתברכו כל העולמות (א"ש בפשיטות נ"ל שהמא' הזה אינו מהרב זלה"ה אלא מאחד מתלמידיו ועכ"ז כבר ישבתי בדבריו מה שיכולתי לתקן עד מקום שידי מגעת ושגיאות מי יבין וה' יכפר בעדנו):

אמר הכותב הצעיר אברהם קשטרו ס"ט נין ונכד למהריק"ש זלה"ה מצאתי בס' שהעתקתי ממנו וכמעט על הרוב שהוא כתיבת יד הרב המובהק מוהר"ר שמואל ויטאל בן הרב המחבר ס' עץ חיים מהרח"ו זלה"ה כאשר קבלתי מבעל הספר שהוא שלו מכ"י מצאתי כתוב בו זה הנוסח וזהו אמר שמואל עד כה עזרני ה' והשלמתי כל מאמרי רשב"י זלה"ה ומאמר רז"ל מאשר נמצא אתי מכתיבת אבא מארי הר' זלה"ה האמנם לבלי היותי מונע טוב מבעליו מצאתי גם כן באמתחות אחרים מאשר ולא כל אשר מאמרים מכתיבת יד הרב זלה"ה המשביר בר ס' עץ חיים אשר נמצאו אחריו והמעתיקים לא מצאו את ידיהם בהם ורובם מלאים טעות ואין לאל ידי לתקן אותם (ד"ש ע"ד) בידיעתי כי אין אתנו יודע עד מה ואין ב"ד שני יכולים לבטל דברי ב"ד א' אא"כ היה גדול ממנו בחכמה ובמנין ומה אדבר אני הפעוט בדברי האר"י הגדול אשר מפני זה מנעתי את עצמי מלשים אותם בספרותי חוץ ממאמר אחד של ריב"ל פסיעותיו של אברהם אע"ה אשר העתקתי אותו ותקנתי אותו כפי ידיעתי וראיתי בו דברים של טעם ועכ"ז מצאתי שנים שלשה מאמרים אחרים אשר יש להם ממשות וטוב טעם עם הקדמתנו וראיתי להעלותם על ספר הלז וחפץ ה' בידינו יצלח אלו דברי אלהים חיים הר' הנז' ולכן אמרתי אל לבי כי המתחיל במצו' אומרי' לו גמור ירצה שאני (ע"ג) התחלתי להעתי' זה הספר לי לעצמי מלבד מה שהעתקתי בשכר הטורח שטרחתי וכתבתי לאנשים חכמים מביני מדע בזו החכמה ואמרתי כי טוב עת לעשות לה' להעתיק לי ספר אחד לעצמי לקרות בו כדי שיהיה זה חלקי מכל עמלי ומצאתי זה הספר שהוא מלאכתו קלה ומועטת לפי שכל הספרים של זאת החכמה של הרח"ו זלה"ה עברו לידי וקראתי בהם והעתקתי אותם בשכר ובכללם זה הספר ולהיות כי נפשי חפצה בו ביותר מכמה סבות ראשונה שהוא מלאכה קלה כאשר אמרתי. שנית לפי שהוא ממאמרי רז"ל מורגלים בהם כל איש ואיש ועוד בה שלישיה שאר הספרים

של הרח"ו ז"ל לפי קוצר דעתי אין אנו מבינים כ"כ יען שהם ביאור רחב ונפלא וסודות עמוקים ע"כ זחלתי ואירא מלכתוב שום ספר לעצמי פן אבא ח"ו לידי מכשלה שלא לקרות בהם מרוב עומקם ויהיה הספר גנוז אצלי כי יועיל כתיבתו ואין לקרות בו ולכן זה הספר שמצאתיו הוא שאני לפי עניות דעתי נוכל לקרות בו ולהבין בו וע"כ כתבתיו מלה במלה ולא להוסיף ולגרוע כמלוא אות אחת קטנה כדי שלא לעבור על לא תעשה לך פסל גו' ח"ו כאשר כתב הוא בעצמו הרב הקדוש מהרח"ו זלה"ה בהקדמת הנמצאת קודם דרוש של מ"ן וז"ל בקצור של ההקדמה ואם ירצה האדם להעמיק עיון מחשבתו בהם ולהעמידם על נכון מי הוא אשר ערב לבו להוסיף ולגרוע כמלוא אות אחת קטנה כאשר לא שמע ולא קבל אשר עונו גדול מנשוא כנז' בהקדמת ס' הזוהר וכנז' בפ' יתרו על פ' לא תעשה לך פסל גו' ובמקומות זולתם אשר הרואה דברים ההמה של ס' הזוהר תסמר שערות בשרו וכנז' במדרש רבות בריש פ' בראשית על פ' תאלמנה שפתי שקר גו' ישתתקון יתחרשון כו' ועל זה עלתה הסכמתי שלא להוסיף ושלא לגרוע שום אות אחת קטנה אפי' כמלא נימא עכ"ל אלו דברי הרב הקדוש הרח"ו ז"ל ואם הרב ז"ל כה אמר על עצמו שלא להוסיף ושלא לגרוע כו' והוא מארי דחכמתא מכ"ש וק"ו אני הפעוט ודל מכל חסר מכל טוב אבל שמתי רחמיו של הקב"ה נגד פני שיחון אותי דעת ויראת ה' שלא נכשל בדבר הלכה וצור ישראל יצילנו משגיאות כה דברי העבד המקוה רחמי יוצרו הצעיר אברהם קשטרו ס"ט:

מסכת עירובין

מא' בגמ' מ' עירובין פ"א דף ט' ע"א יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא כו' כונתם תרמוז אל מה שהודעתך כי הכתר של הנקבה נעשה מחצי השליש המגולה שבת"ת דז"א וכתר של ז"א נעשה ג"כ מחצי החסד המגולה שבת"ת דז"א אשר בלט ויצא אורו באחוריים וממנו נעשה ממחציתו כתר שבו וממחציתו כתר שבה משא"כ בחכמה שבה כי הוצרך אליה שליש וחצי לפי שהחסד של הנצח בלט חצי אורו לאחור ומשם נעשה החכמה שבה וזהו התימא שארז"ל יציבא בארעא כו' ואמנם ליישב הטעם אל הנזכר הוא כי החסד שמתפשט בנצח דז"א הוא מתלבש בנצח של אי' שהוא מלבוש אל אבא ואבא מלובש בנצח של ז"א ולכן לא יספיק לו חצי שליש והוצרך שליש וחצי אבל השליש של חסד שבת"ת הוא מגולה כנודע (ע"ד) ולכן חצי השליש יספיק לכתר שבו וחציו לכתר שבה:

שם בגמ' פ"ה דנ"ט ע"ב וז"ל ר' פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ת' זימני כו' נפקא בת קלא ואמרה ליה ניחא לך דליספו לך ת' שני או דנזכו את ודרך לעלמא דאתי אמר דנזכי אנא ודרי לעלמא דאתי א"ל הקב"ה תנו לו זו וזו כו' וזה פלא עצום שלא מצינו שכר גדול כזה אפילו למרע"ה על כל שבחיו העצומים שיזכו כל הדו' ההוא שלו שאין דור פחות מס' רבוא לעה"ב וכבר אמרו בסנהד' (ד"ש דף ג' ע"א) דור המדבר אין לו חלק לעוה"ב והם דורו של

משה וסו' הענין הוא כמו שהודעתך כי כל הנשמות מתחלקות לס' רבוא שרשים מחולפים זה מזה ובכל ס' רבוא נצוצות נשמות והנה כל הנצוצות שתלויים בשרשם בשורש נשמת ר' פרידא נקראים בני דורו אף עפ"י שאין כלם נמצאים יחד עמו בזמן אחד אלא מיום בריאת הנשמו' עד לעת"ל כל אחד מתגלגל בזמן הראוי לו עד שנשלם להתקן והנה בקצת שרשי' יארע שאיזה ניצוץ נשמה פרטית תלך לאבוד שנשאר' בתכלית סיום הצרוף והזקוק בסיגים האחרונים ואינה יכולה להצטרף מרוב דקותה ורבויה הסיגי' אשר עלי' נאמר ויצאו וראו בפגרי האנשים כו' ולכן הבטיחו השי"ת שבכל ניצוצי הנשמות שבשרש ר' פרידא כלם יתוקנו ע"י גלגולים ולא ישאר אפי' אחד מהם שיאבד ח"ו וזה בזכותו כי אם השורש טוב אז כל ענפיו נתקנים:

מסכת פסחים

מא' בגמ' מס' פסחים פ"ג דמ"ט ע"א וז"ל אר"י בת כהן לישראל אין זווגם עולה יפה כו' הטעם הוא כי כל האותיות שבאלפ"א ביתא דאי"ק בכ"ר יש בהם זווג ונשארו אותיות הנ"ך אשר מילוייהם כיוצא בהם כזה ה"ה נ"ן כ"ך והם אותיות כהן. אמנם כהן עם כהן זווגם עולה יפה לפי שכן אותיות הנ"ך במלוייהם הם ב' פעמים כה"ן שם בגמ' פ"ג דמ"ט ע"א וז"ל ת"ר לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת"ח כו' משל לענבי הגפן בענבי הגפן כו' הטעם הוא כי הת"ח הם בעולם הבריאה. וע"ה הם בעולם העשיה ששם מקום כל הקליפות ולכן אין זווגם עולה יפה (זה להר' אברהם הלוי ברוכים) ונלע"ד שאינו ממורי זללה"ה. אמר שמואל הטעם שאינו מהר' ז"ל הוא בעבור שגם מדריגת הת"ח אינה שוה יש מהם באצילות ויש מהם בבריאה ויש מהם ביצירה ויש מהם בעשיה וזה הוא בכללות מלבד בפרטות שבכל עולם מהם נפרד לנרנח"י וכמ"ש בזוהר ריש פ' משפטים זכה יתיר לא זכה כו':

שם בגמ' פ"ג דמ"ט ע"ב וז"ל א"ר אלעזר עם הארץ מותר לנוחרו ביוה"כ שחל להיות בשבת כו' א"ר יוחנן ע"ה מותר לקרעו כדג א"ר שמואל בר יצחק ומגבו כו' הטעם הוא כי ע"ה אין לו זולתי נפש מעולם העשיה וכפי גדר נפשו כך מקום פגיתו ואינו פוגם על ידי חטאו רק בעולם העשיה ואמנם ביום (דף ד' ע"א) שבת וגם בימים טובים שאז נכללים העולמות ועולים כנודע נמצא עולם העשיה עולה בעולם הבריאה ואז הפגם שפגם העם הארץ בעשי' מתדבק הפגם ההוא בעולם האציל ומשם מתפשט ויורד אל הבריא' והיציל' ואז נמצא כי פגם הע"ה פוגם בכל הד' עולמו' אבי"ע בימים הנז' ולכן בשבת וי"ט ויה"כ שאז מגיע פגם שלו במקום גבוה ראוי לעשות בו דין הראוי לו. אמר שמואל מ"ש בעולם האציל' הכונה היא עד עולם האציל' ועד בכלל יען כי מתקשרים העולמות זה בזה:

מסכת חגיגה

מא' בגמ' מסכת חגיגה פ"א דף ט' ע"ב א"ל בר היהי להלל מ"ד ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו כו' ואינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א כו'. דע כי השר הממונה על השכחה נקרא מ"ס וז"ס ויתן על פניו מסו"ה ר"ל כי הקליפה הזו רוצה לעשות הפסק למעלה ולפני השונה פרקו מאה פעמים כמנין מ"ס שוכח והשונה ק"א הוא מתגבר עליו ונוצחו ואינו שולט בו להשכיחו:

שם בגמ' פ"ב דף י"ב ע"א וז"ל תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כלו כו' הנה זה נאמר על בינה עליונה הנקרא תה"ו והענין הוא כי כאשר תסיר אות האלף שבתוך מלוי אות וא"ו של ההוי"ה דס"ג ישאר ס"ב והנה אותה האלף היא בחי' שם אהי"ה וכשתרביע שם זה בזה האופן א' א"ה אה"י אהי"ה יעלה מ"ד תחבר ס"ב ומ"ד יהיה בגימטריא ק"ו וכבר הודעתך כי כל בחי' אור המקיף הוא מן אי' ולכן נקרא אי' קו ירוק המקיף את כל העולם כי כן שם ההוי"ה דס"ג שהוא באי' עולה בגי' ק"ו ע"ד הנז':

(ד"ש ע"ב) שם פ"ב דף י"ב ע"ב וז"ל שחקים שבו ריחיים עומדות וטוחנות מן לצדיקים שנאמר ויצו שחקים ממעל ודלתי שמי' פתח וימטר עליהם מן לאכול הענין הוא שהם סוד ז' יודין שיש בשתי הויות דמלוי ע"ב ס"ג והאלף ב' יודי"ן אחרים הרי ט' יודין כמנין מ"ן ואמנם השחקים הם ל"ב שינים השוחקים והיא האל"ף שבהוי"ה דס"ג כי לא מנינו בתחילה במ"ן אלא ב' המלויים ונשארו ב' יודין שבציור אות א' והם בלי מלוי הם י"ו שהם ל"ב:

שם בגמ' פ"ב דף י"ד ע"א וז"ל כתוב אחד אומר לבושיה כתלג חיוור ושער רישיה כעמר נקי וכתוב קווצותיו תלתלים שחורות כעורב לא קשיא כאן בישיבה כאן במלחמה כו'. הענין הוא כי גם בעתיק' קדישא יש בו שערות שהם בחי' שרשי הדין כנודע אבל שם נכפין הדינין ומתבסמים כחמר טב דיתייב על דודרייה לאכפייא דינין תתאין אבל השערות שהם בז"א הם דינים חזקים מתעוררים במלחמה ואינם מבוססים ומיושבים ולכן שערות דעתיקא הם עמר נקי ושערות ז"א הם שחורות כעורב (אמר שמואל ושל הנקבה הם אדומות וסי' ויטע אשל אש"ל ר"ת א'דומת ש'חורות ל'בנות):

שם בגמ' פ"ב דף י"ד ע"ב וז"ל ת"ר ד' נכנסו בפרדס ואלו הם בן עזאי ובן זומא ואלישע (ע"ב) אחר ור' עקיבא כו' הנה אחר שאדה"ר חטא החטא העצום ההוא אשר עדיין פירותיו אנו אוכלים בעוה"ז ולא נתקן עד ביאת המשיח והנה ד' חכמים אלו היו מופלגים בחכמה ובחסידות כנודע והיו צופים ברוח הקדש ובמעשה מרכבה ועלה בדעתם לתקן הפגם ההוא שנפגם על ידי חטאו של אדה"ר או לפחות לתקן החלקי' של שרשי נשמתם הנאחזים באדה"ר והנה הפגם שנפגם ע"י חטאו של אדם הי' כי הגדיל הכתר של ז"א שלא בזמנו קודם שיכנסו המוחין של אבא ועי"כ נפל הדעת של ז"א מצד אי' למטה בין הכתפי' בשליש עליון של הת"ת וכמו כן פגמים אחרים כמו שנתב' אצלינו בענין חטאו

של אדם וע"ש ונמצא שאי אפשר לתקן הפגם ההוא ולעלות את הדעת למעלה במקומו אלא עד שימשיכו את המוחין דאבא לתוך ז"א ואז אח"ך יתוקן הכתר שבו ויוכל הדעת לעלות למקומו ונמצא שצריך שימשיכו ד' מוחין דאבא שהם חו"ב ותרין עיטרין דדעת חסדים וגבורות הכל יחד אמנם ד' חכמים אלו עלה בדעתם שבין ארבעתם יחד יתקנו הפגם הנז' וכל אחד יתקן וימשיך מוח אחד מאלו הארבעה כי אין כח בהם להמשיך כל אחד מהם כל הד' מוחין אבל טעו בזה כי היה צריך שכל הארבעה מוחין ישלמו ע"י אחד מהם בלבד וכמו שיתבאר ולכן אף לר' עקיבא שנכנס בשלום ולא חטא כלל בקשו מלאכי השרת לדוחפו. ולכאורה הענין זר אלא כי אעפ"י שע"י שהמשיך המוח האחד לבדו ע"י תקונו ממילא נמשכו כל הד' מוחין כמו שיתבאר עכ"ז היה ראוי שיתקן הוא לבדו את כולם וימשיכם בז"א ולכן בקשו לדוחפו והשי"ת הצילו באומרו כי כבר נמשכו כל הד' מוחין בסבתו כמו שיתבאר אעפ"י שלא תקן אלא מוח אחד בלבד:

ונתחיל לבאר ענין ד' חכמי' אלו אחד לאחד למצוא חשבון והנה בן עזאי התחיל ורצה להמשיך החכמה דאבא תוך ז"א כי חשב שכאשר יתקן את החכמה דאבא וימשיכנה לז"א אז החכמה דאבא תעלה ותמשיך חכמת אי' אשר עמה ואז חכמה דאימא שהיא בחי' קו ימין אשר משם החסדים יוצאים הנה היא תמשיך את עיטרא דחסד שנפל למטה כנ"ל ותענהו למעלה במקום הדעת ואז החסדים ימשיכו ויעלו את הגבורו' גם הם למעלה לפי כי טבע החו"ג להתחבר יחד לפי שהם כדמיון זכו"ן כנודע וכל תשוקת להתחבר יחד ואעפ"י שיתבאר כי כשירדו למטה בין הכתפים נתפרדו איש מעל אחיו והחסדים עמדו בכתף ימין והגבורות בכתף שמאל הטעם הוא לפי שהם ב' מוחין תרין עיטרין וכאשר ירדו שם מצאו המקום צר מאד ונתרחבו להיות להם מקום רחב במנוחה האמנם כאשר העיטרא דחסד תעלה למעלה פשיטא שתשוקת עיטרא דגבורה תכריחנה לעלות עם עיטרא דחסד למעלה ועי"כ נתקנו כל הד' מוחין ואין לומר שיוכרח להמשיך ג"כ את בינה דאי' ולהעלותה למעלה ולכן היה צריך שימשיך ויביא גם את בינה דאבא לפי שכיון שכל המשכת וירידת חו"ב דאבא למטה אינם רק להעלות את הדעת שנפל למטה לכן בעלות הדעת תעלה את הבינה דאימא מאליה. והנה טעה בן עזאי במחשבה זו לפי כי אעפ"י שנתבאר אצלינו שגם חו"ב דאי' ירדו אין הענין כך כי לא ירד רק הדעת (ע"ג) לבדו לטעם (ד"ש ע"ג) הנז' שם בענין חטאו של אדה"ר אבל חו"ב דאי' לא ירדו הם רק ההארה שלהם היא שירדה כדי להחיות את הדעת שנפל למטה אשר הוא בן שלהם שהם החו"ג שיצאו מן חו"ב של אימא כנודע ונמצא כי החו"ב דאי' עומדות למעטה והם מרוחקות מאד מן הדעת שירד למטה לכן כאשר נ' עזאי העלה את החכמה דאי' ע"י חכמה דאבא לא היה כח בחכמה דאי' להעלות עמה את עיטרא דחסד שנפל למטה כי רחוקה היא ממנו מאד כנז' ולא די זה אלא שהוסי' פגם אחר כי בתחילה היתה חכמה דאי' עם החסדי' והגבורות ומאירה בהם וממתק אותם ועתה בעלותה נמצאו הגבורות רחוקות ממנה מאד ונשארו דינים קשים מאד בלי שום מתוק ולכן נגזר עליו מיתה ומת לפי שהסיר את החכמה מאת הגבורות והפרידה מהם והגביר כח הדינים מאד וזה נק' קיצץ בנטיעות כי

הפריד החכמה מהם ולכן מת בסוד ימותו ולא בחכמה ר"ל ימותו לסבת הסתלקו' חכמה האמנם לפי שתקונו היה בחכמה ורצה להעלות חכמה דאי' והחסדים שהם קו ימין לזה נאמר עליו יקר בעיני ה' המותה לחסידיו ר"ל כי היה יקר וחסיד בתקון הנז' שעשה:

והנה בן זומא רצה להמשיך בינה דאבא לפי שחשב ואמר הנה כל פגם אדה"ר היה תלוי במה שנתאחזו הקליפו' בעיטרא דגבורה כשירדה למטה ונפרדה מעיטרא דחסד וזה שורש קלקול הפגם והחטא ולכן אמר אטרח לתקן ולהעלות את עיטרא דגבורה לבד וממילא יתוקן השאר ולכן המשיך את בינה דאבא כדי שהיא תמשיך למעלה את בינה דאי' ואז בינה דאי' תמשיך את הגבורות שהם מצדה ויעלו למעלה ולא יוכלו החיצונים להתאחז בהם כבתחילה ואמנם גם הוא חטא בזה לפי שתחיל' היו הגבורות עם החסדים למטה ומתמתקות קצת על ידי החסדים הקרובים אליהם ובפרט כי הבינה שהיא נקראת גבורה עליונה היתה רחוקה מהם ועתה עלו הגבורות ונתרחקו מן החסדים ולא עוד אלא שנתחברו עם בינה דאי' שהיא גבורה והרי נתחברו כל הגבורות יחד מבלי חסדים כלל ונעשו גבורות דינים קשים מאד ואעפ"י שסמך על מה שכבר עשה נ' עזאי חבר הגבורו' כנז' שהוא פגם גדול ואדברא חטא בן זומא יותר מן' עזאי לפי שן' עזאי נשארו החסדים למטה עם הגבורות למתקם ובפרט כי בינה דאי' גבורה עליונה היתה רחוקה כנז' ומה שפגם לא היה פגם בהם אלא שהרחיק וסלק מהם את החכמה דאי' ועלתה למעלה אבל נ' זומא הרחיק גם את הגבורות מן החסדים ולא עוד אלא שחברם עם גבורת בינה ונעשו דינים קשים ולכן נענש יותר כי הציץ ונפגע ויצא מדעתו וסוד הענין הוא כי הנה טבע הנקבה לעלות ולבקש את הזכר כמ"ש ואל אישיך תשוקתיך אבל אין הזכר חשק לעלות אחר הנקבה כנז' כי היא צריכה אליו ואין הוא צריך אליה ולכן אם החסדים יעלו תחלה גם הגבורו' ימשכו ויעלו עמהם אבל עתה שהגבורות עלו למעלה שהם הנקבות לא עלו החסדים עמהם והנה הדעת של ז"א הוא היסוד דאי' שבו עיטרא דחו"ג והיסוד הזה דאי' ירד למטה וכאשר בן זומא הוציא הגבורות הדעת שהוא היסוד דאימא שנפל למטה יצא חצי הדעת שהם (ע"ד) הגבורות ולא נשארו בו רק החסדים ולכן נענש שגם הוא יצא מדעתו ונמצא כי בבחי' אחת נענש בן זומא פחות מבן עזאי לפי שבן זומא סמך על מה שכבר תקן בן עזאי והוא הוסיף עוד תקון ולכן לא מת אלא יצא מדעתו ובערך שבן עזאי תקן קו ימין הנקרא חסד לכן נק' חסיד ונאמר עליו יקר בעיני ה' המותה לחסידיו כנז' שהוא שבח ומעלה אליו אבל בבן זומא נאמר גרעון והוא מ"ש דבש מצאת אכול דייך פי' כי כבר הודעתך בענין מצות השופר כי ש"ך דינים הם והדבש הוא שרש הדינים שהם בגי' ש"ו מן אותיות שופ"ר וע"ש ולפי שהוא הגביר כח הדין והגבורות הקשו' נאמר עליו פסוק זה הפך מבן עזאי:

האמנם ר' עקיבא תקן יותר מכלם ולא חטא לפי שהוא תקן יותר את עיטרא דחסד לפי שאמר הנה כל הפגם הוא מפני הגבורות שהם למטה ונאחזים בהם הקליפות כנ"ל ולכן המשיך החסדים דאבא ועל ידם יעלו גם החסדים דאי' למקומה כי כלם עומדות בקו ימין במישור ואין בזה טירחא כמ בבן עזאי שהיה צריך להוריד החכמה דאבא כדי שתמשיך לחכמה דאי' ואח"כ חכמה דאימא

תעלה גם את החסדים הרחוקים ממנה מאד כנז' אבל ר' עקיבא כיון שהוריד החסדים דאבא ממילא בנקל דרך מישור עלו החסדים דאי' הדומים (ד"ש ע"ד) להם ואז מוכרח הוא שהגבורות יעלו עמהם כי תשוקתם אל החסדים כנז' והרי כי ר' עקיבא תקן יותר מכלם ובפרט בהיותו סמוך אל אשר כבר תקנו נ' עזאי ובן זומא כנז' וז"ש ר' עקיבא שנכנס בשלום כו' פי' כי הוריד את היסוד דאבא הנק' שלום עם עיטרא דחסד אשר בו ואח"כ העלה את היסוד התחתון הנקרא שלום של אימא והעלהו למעלה וכבר נת' לעיל טעם למה בקשו מלאכי השרת לדוחפו. [חסר כאן] ועיין בס' הליקוטים פ' ויקהל:

ונחזור עתה לבאר ענין פרד"ס הזה מה עניינו הנה בדרוש שלו בענין אדה"ר כשחטא נת' כי אחד מן הפגמים שגרם הוא שגם לאה כשנפגמה וירדה למטה כנגד הדעת שירד גם הוא בין הכתפיים ולהיות כי לאה כולה דינים וגבורות כנודע לכן רצו אלו החכמים לתקנה ולמתקה והיא הנק' פרדס כמו שנת' ונכנסו לתקן זה הפרדס וראו כי לא היו יכולים לתקנם עד שיתקנו את הז"א בתחיל' כי ממנו נמשכות האורות אליה ולכן התחילו לתקן את הז"א כנ"ל. והנה לאה נק' פרד"ס ורחל נק' פרס"ה לפי שהיא שם אדנ"י בגי' ס"ה ויש בה חמש גבורות מנצפ"ך שהם בגי' פ"ר הרי פרס"ה אמנם לדעת איך לאה נקרא פרד"ס והנה שמעתיו ממורי זלה"ה ושכחתי ויש לי בזה ג' פירושים ואיני זוכר איזה מהם הוא האמת. האחד הוא כי עיקר שם אדנ"י הוא ברחל כי היא עקרת הבית ולכן נקראת פרד"ס שהיא בחי' פרס"ה ממש אלא שחסירה אחד. הב' הוא כי נודע שהוי"ה דמ"ה דאלפין היא בז"א והמלוי של הוי"ה זו היא בגי' י"ט ונודע כי המלוי היא בחינת אור הנקבה בהיותה כלולה עם הזכר ולכן היא בגי' חו"ה אשת אדה"ר ומלוי זה יוצא לחוץ להאיר אל לאה אשתו ואם תחבר מ"ה וי"ט ופ"ר הרי פרד"ס כי לאה שרשה ועיקרה היא שם ס"ג ולוקחת הה' גבורו' שמהם נבנית והרי פרד"ס ודע כי הנלע"ד ממה שהבנתי (דף ה' ע"א) מדברי מורי זל"ה הוא כי שורש נשמות אלו הד' חכמים נמשכים מן המוחין דז"א עצמו במקום אשר משם יוצא הארת המוחין של לאה שהם ד' הארות ואלו החכמים הם משלחים ד' הארות אלו אל לאה ולכן נתכוונו לתקנה כנז':

מסכת מועד קטן

מא' בגמ' מס' מ"ק פ"ג די"ז ע"א וז"ל עמד ר"ש בר נחמני על רגליו ואמר ומה שפחה של בית רבי לא נהגו כו' יש לתמוה מה ענין גדולת שפחה זו שכל חכמי הדור לא נהגו קלות ראש בנדוייה וגם מצינו שהיו החכמים לומדים ממנה פי' פ' של וטאטתיה במטאטי השמד ופ' השלך על ה' יהבך גו' ודע כי שפחה זו היא מן גלגול אותם השפחות שהיו ביציאת מצרים כמ"ש ז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל ומעלתה גדולה על כל החכמים ההם:

מסכת ר"ה

מא' בגמ' מס' ר"ה פ"א דף ב' ע"א וז"ל ארבעה ראשי שנים הם כו' כל הד' הם ברחל נוק' דז"א והנה ביום א' של ר"ה הוא בלאה ולכן נקראת דינא קשיא לפי שהיא בנה"י דאימא הנק' אלהי' דדיני' מתערין מינה אך יום הב' של ר"ה הוא ברחל כי את אשר יאהב ה' יוכיח וידין דינו ביום ב' של ר"ה כי היא נק' דינא רפיא לפי שבכאן נאמר דינין דנוק' נייחין ברישא ותקיפין בסופא כנו' בס' הזוהר פ' תצוה לפי שהראש שלה שהם המוחין שלה הם בנה"י דז"א דכורא רחמים אבל לאה הוא להפך:

אמר שמואל ביאור זאת המשנה בזה הדרוש נתבאר היטב בשער הכוונות בדרוש של ר"ה וע"ש ועכ"ז אעתיק כאן מעט מזער ממה שנוגע אל ביאור המשנה עצמה וז"ל ארבעה ראשי שנים הם כו' דע כי ד' בחי' יש אל המלכות נוק' דז"א כנודע אצלינו כי כל דבר שבקדושה בכל מקום ששורה נשאר ממנה שם רושם קבוע תמידי לא ימוש משם ואלו הם ד' בחינותיה האחד היא בהיותה בראש הבריאה כנודע כי בימי החול בלילות ההם יורדת למטה בהיכל קדש הקדשים דבריאה בסוד מיעוט הירח ושם נשאר בחי' אחת שלה כנו' והב' היא תחת היסוד דז"א והג' היא כנגד הת"ת דז"א. והד' היא כנגד הדעת דז"א. ואלו הם ד' שרשים שיש אליה ונק' ד' ראשי שנים (ד"ש דף ד' ע"א) הם כי הם ד' פרקים כנגד ד' אותיות הוי"ה וכתב עוד נלע"ד שהם סוד שם אדנ"י ובכונת ברכת אבות דר"ה כתב באופן אחר וז"ל והענין הוא כי ד' בחי' יש אל המלכות כנו' בביאור משנת ד' ראשי שנים הם האחת היא בחינתה בסוד קשר של תפילין של ראש תחת ג"ר שהם חב"ד דז"א ושם הניחה שורש אחד שם. עוד יש לה שורש ב' תחת חג"ת דז"א ושם הוא מקום החזה. עוד יש לה שורש ג' תחת נה"י דז"א תחת היסוד ושם היא נקראת בסוד ה' אחרונה של הוי"ה. עוד יש לה שורש ד' למטה בהיכל קדש הקדשים דבריאה ושם היא בסוד נקודה אחת כלולה מעשר אבל אין בה בחינת פרצוף ואז נק' שם אדנ"י:

(ע"ב) אמר שמואל עיקר כוונת דרוש ה' ראשי שנים האלו נתבאר בשער הפסוקים בפ' חיי שרה בפסוק ויתן לי את מערת המכפלה ושם נתבאר אמיתת הדברים ומצאת כי תדרשם:

מסכת יומא

מא' בגמ' מס' יומא פ"ז דס"ט ע"ב וז"ל משה אמר האל הגדול הגבור והנורא אתא ירמיה ואמר גוים מרקדים בהיכלו איה נוראותיו לא אמר הנורא, אתא דניאל כו' לא אמר גבור כו' כבר נתבאר זה אצלנו וע"ש והנה בו ית' במסתרים תבכה נפשי מפני גוה וארז"ל מפני גאותן של ישראל שניטלה מהם וניתנה לאומות העולם. והענין הוא כי הגאות של מלכות שמים היא בחי' הכתר שהיא נז"ר בגימט' נור"א שהיתה לוקחת המלכות שמים נוק' דז"א מחצי הת"ת שבו

כנודע והת"ת הוא נק' נורא וניתן אל החיצונים ואז חזרה היא ונתמעטה בבחי' נקוד' זעירא בעת החרבן ממש וז"ס ראיתי את הארץ והנה תהו כי תהו הוא בהיותה בסוד נקודה זעירא כמו שהיתה בתחילת עולם התהו הנק' אצלינו עולם המלכים עולם הנקודות קודם התקון ואמר נוראותיו בלשון רבים ויובן במ"ש כי חצי הת"ת דז"א הנק' נורא שהוא נזר נעשה נזר וכתר אליה והם ב' בחי' בו ובה ואמנם דניאל שהיה אחר זמן עת החרבן ואז חזרה המלכות למה שהיתה בדור המדבר שהיתה אב"א עמו י"ס שלה בד' אחרונות שבו בלתי הארת ה' עליונות שלו בה לא אמר הגבור משום דגוים משעבדים בבניו איה גבורותיו אותם הבחינות של ההארות בבחינת אב"א שהם גבורות כנודע היכן הם כי הרי אפ"י בהארות בבחי' פב"פ משתעבדים בהם כי לקחום כנ"ל. אח"כ אנשי כנסת הגדולה בבית שני החזירו עטרה ליושנה כי אז חזר' המלכות פב"פ מכנגד החזה ולמטה בלבד כמו שהיתה בימי השבת בדור המדבר ובזמן האבות היתה עתה אפ"י בימי החול גם אומרו עטרה ליושנה ירצה כי היא עתה בסדר שאר האצ"י כי הרי ז"א י"ס שבו הם כשעו' ד' תחתונות דאי' אך לא אב"א אלא פב"פ משא"כ בנוקביה כי בה היתה שנוי להיותה אב"א עמו ועתה גם היא חזרה כמוהו עם אי' כן היא עמו פנים בפנים והחזירוה ליושנה בסדר שאר האצ"י וצריך להודיעך כי עתה בהיותה פב"פ עמו מן החזה שבו ולמטה נמצא כי החבוק והנשוק שלהם אינו כדרכו כמו בהיות' גדולה לגמרי כמוהו ואמנם צריך עתה שז"א ישפיל עצמו ויעמיק רגליו למטה ממקום רגליה ועי"כ תתגבה היא ותעלה למעלה פב"פ עמו עם היותה קצרת הקומה האמנם עתה שירדו רגליו שהם נה"י שבו למטה ממקום רגליה והנה החצו' סמוכים שם ממש בסוד רגליה יורדות מות ונמצאו רגלי ז"א עתה שהקלי' יונקים משם ואמנם מצינו כאשר נפטר יעקב אבינו נאמר בו ויאסוף רגליו אל המטה והענין הוא כי המטה היא בחי' המלכות והנה הצדיק בהיותו חי בעה"ז היה בעלה דמטרוני' וע"י הזוג העליון נעשה ועתה כשנפטר נשמתו עולה למעלה לעשות זוג בין אבא ואימא ולכן נלע"ד לו' הוצרך לעלות ולאסוף רגליו למעלה מן המטה. (ע"ג) ואח"כ יורד כדי לעשות זוג התחתון בין ז"א לנוקביה באופן יותר מעולה ובהארה נוספת ממה שהיה עושה בחייו ואז הוא צריך להרכין ראשו למטה אליה בסוד החבוק והנשוק וז"ס הכריעה בברכת אבות כי הוא פושט יד ימנית שלו הנק' ברכת אבות מגן אברהם למטה בנוקביה ע"י זאת הכריעה ואח"ך זוקף ראשו ומעלה אותה למעלה אצלו ועד"ז בברכת הודאה כי הוא כורע בברוך לצורך זוג וזוקף בשם להעלותה עמו אצלו:

(ד"ש ע"ב) מסכת סוכה מא' במ' סוכה פ"ה דף נ"ג ע"א וז"ל מיד פתח שלמה ואמר רגליו דבר אינש אינון ערבים ליה כי וצריך להבין מה ענין זה שמצינו רבי רבבות אנשים נקברו בארצות אלו פה ואלו פה. והענין הוא במה שהודעתך כי כל הנשמות כלולו' באדה"ר קודם שחטא אח"כ נשרו ממנו כשנתמעטה קומתו והנה כמו שנשרו נצוצי נשמתו כן נשרו נצוצי גופו ונמצא כי כל הנשמות שבעלם תלויות באיברי אדה"ר זה בראשו וזה בעיניו כמ"ש רז"ל בתנחומא פ' תשא על פסוק איפה היתה ביסדי ארץ והנה אדה"ר היה בתחילה מוטל מסוף העולם ועד סופו מן המזרח למערב ונודע כי אדה"ר נצבר

עפרו מד' רוחות העולם וכפי המקום אשר ניטל ממנו עפר בבחי' אבר פרטיי שיש באדם כך הצדיק או האיש ההוא הנתלה באבר ההוא שם תהי קבורתו מן חלק האדמה אשר ממנו לוקח בראשונה באדה"ר כי גם שנשרו איבריו של אדם נשר כל אבר מהם ממקום שממנו לוקח בראשונה וז"ס כי עפר אתה ואל עפר תשוב ר"ל אל עפרו הראשון וזה הטעם עצמו הוא בענין הנשמות שנשרו ממנו ועיין בפרקי רבי אליעזר:

מסכת מגילה

מא' בגמ' מס' מגילה פ"א די"ז ע"א וז"ל תניא היה יעקב אבינו בשעה שנתברך מאביו בן ס"ג שנה כבר נת' בענין ששה בני לאה הנזכרים ובת אחת נקבה איך אורות המוחין דז"א בחי' סתומה עד מקום החזה שלו והם שש ספירות ושליש כל אחת כלולה מעשר הרי ס"ג והם כחב"ד ח"ג ושליש ת"ת ואח"ך משם ואילך מתגלים אורות החסדים ואז יעקב העומד בפני ז"א מן החזה ולמטה נעשים לו המוחין שלו ומקבל הברכות האלו אבל להיות שעדין המוחין דמצד אבא הגנוזים תוך נה"י דאבא אשר הם נמשכים אל יעקב כנודע עדיין הם נעלמים תוך היסוד דאבא וכנגד כסוי הזה הוצרך יעקב לשבת עוד נטמן בבית עבר י"ד שנה שקבל הברכות כנז':

מסכת יבמות

מא' בגמ' מס' יבמות פ"ו דנ"ד ע"א וז"ל אלא בנתקע והאמר רבא נפל מן הגג ונתקע חייב בד' דברים וביבמתו לא קנה כו' הנה קרא אל הבעילה בשם תקיעה לפי שבתחלה נותן בה החמשה גבורות מנצפ"ך שהם כפולות בגי' תק"ס ועם העשר עצמם הרי תק"ע:

מסכת כתובות

מא' בגמ' מס' כתובות פ"א דט"ו ע"א וז"ל ר' יהושע אומר לא מפיה אנו חייין אלא הרי זו בחזקת מעוברת כו' שמעתי ממורי זלה"ה כי חכם אחד קדמון שהתוספות נסתפקו בתלמוד בג' מקומות ולא נתבאר להם פירושם והחכם ההוא ביאר שתיהם והשלישית לא ידע לפרשה ואלו הם השתים שביאר האחד היא מ"ש ר' יהושע לא מפיה אנו חייים דהול"ל אינה נאמנת וביאר כי הנה העולם מתקיים על שלשה דברים על הדין ועל האמת ועל השלום שנא' אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם ולפי שהאשה הזאת משקרת בדבריה לא מפיה אנו חייין ומתקיים העולם הב' הוא מ"ש כפ' שני דייני גזרות אדמון אומר הניח

מעותיו על קרן הצבי וביאר כי קבלה בידו שטבע הצבי להחליף קרנותיו משבע שנים לשבע שנים כדוגמת הנחש המפשיט עורו אחד לשבע שנים וכשמחליף קרנות בסוף השנה השביעית טומנה בארץ באופן שאי אפשר לשום נברא בעולם למצוא אותם ולכן נקט האי לישנא דהניח מעותיו על קרן הצבי. הג' היא מ"ש במסכת ר"ה פ"ב א"ר דוסא נ' הרכינס עדי שקר הם כו' ולמחר כריסה בין שיניה כו' וזה הביאור לא נודע אצלו זהו מה שביאר מורי זלה"ה כי הנה נתבאר אצלינו בדרוש בינה ותבונה כי כשנכנס ז"א בתוך אימא בסוד העיבור כללות בינה ותבונה ונעשות פרצוף אחד לבד ונמצא כי המקום שהיה בתחילה בחי' הפה של התבונה שם הוא עתה בחי' הבטן (ד"ש ע"ג) של כללות הפרצוף הז"א וזה הוא מ"ש כריסה בין שיניה גם בזה תבין למה רז"ל מכנים את הבעילה בלשון דבור כמ"ש ראוה מדברת עם אחד בשוק וא"ל מה טיבו של עובר זה כו' ובגמ' רב אמר מדברת ממש ר' אסי אמר נבעלת וכן כינו אותה בל' אכילה כמש"ה אכלה מחתה פיה כי היסוד של הנקבה היא בחינת פ"ה כנז':

שם פ"ד דמ"ח ע"א וז"ל ת"ק סבר כי אמרינן עולה עמו ואינה יורדת כו' פי' כי הנה בהיות זו"ן בסוד העיבור באי' היה ז"א בבחי' תכ"ב והמלכות היתה תחתיו בחי' ד' וכאשר נולדו וינקו משדי אי' בשתי שנים דיניקה הגדילו וז"א נתפשט ונתגלו שש קצוותיו שלימים ואז המלכות לא נשארה תחת כל הו"ק כבתחילה אמנם עלתה עמו כפי עליתו כי כיון שחג"ת שלו נתפשטו ויצאו מתוך הנה"י שהיו כלולים בתוכם נשארה הנקבה דבוקה בסוף הג' ספי' בספירת הת"ת ועלתה עמו בעלייתו והיתה בסוד הת"ת כנודע כי יש אל נוק' דז"א בחי' אחרת למעלה אצל הת"ת דז"א עם היות עתה מציאותה למטה תחת היסוד ואח"כ בזמן הגדלות שחזר ז"א להגדיל עוד ונתוספו בו המוחין שהם חב"ד ונתבאר אצלנו כי החג"ת שלו נתעלו ונתהוו בבחי' חב"ד והנה"י נעשו בחי' חג"ת ואז עלתה גם היא מהת"ת שנתעלה בסוד הדעת כנז' וגם היא יש לה בחינה אחרת במקום הדעת והיא סוד ד' רבתי דאחד והיא בחי' קשר של תפילין של ראש והרי איך לעולם היא עולה עמו ואינה יורדת כשהוא עולה:

(דף ו' ע"א) שם פי"ג דקי"א ע"א וז"ל א"ר ירמיה בר אבא א"ר יוחנן כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב כו' יש במצוה זאת ב' כוונות האחת ברחל והב' לאה כי כל אחת משתיהם נק' א"י כוונה האחת שהיא ברחל היא שתכוון כי רגלי ז"א שהם נו"ה שבו הם מהלכים ברחל וממשכים לה על ידי הליכה זו תרין מוחין שבה שהם חו"ב הנמשכים מנו"ה דז"א כנודע כנודע והם נעשים לה מן המוחין דז"א אשר מצד אי' מנו"ה שבה שמתלבשים תוך נו"ה דז"א כנודע ותכוין כי ב' המוחין שבה הנעשים לה ע"י נו"ה דז"א הם ב' שמות י"ה במלוי יודין כזה יו"ד ה"י יו"ד ה"י והם בגימט' ע' כמנין הליכה. כוונה הב' שהיא בלאה באופן אחר כי הנצח וההוד המהלכים בה הם תרין פירקין עילאין דנו"ה שיש באימא שבתוך חו"ב דז"א משא"כ ברחל שהכוונה היתה בנו"ה עצמם דז"א. עוד יש שנוי אחר כי שם היו שני מוחין בלבד דמצד אימא כנ"ל ונרמזו במלת הליכה אבל בלאה הוא המשכת ד' מוחין וכלם מצד אבא כמו שנבאר האמנם לפי שאינם מאירים בה ד' מוחין אלא באמצעות אי' המלבשת אותו כנודע לכן צריך לכוין במלוי האחורים דהוי"ה דס"ג דאימא

שהם בגי' קס"ו וכשתסיר מהם רבוע האותיות הפשוטות שהם בגי' ע"ב ישאר המלוי בגי' צ"ו כמנין מהל"ך נלע"ד עם הכולל וזהו כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן העוה"ב ואמנם היות שם א"י שדברו בה רז"ל בלאה הוא לפי שעיקר שם זה הוא בלאה לפי שז"א נק' ישר' ולמעלה מן החזה יוצאת לאה לבדה מאחורוי ולכן נקראת על שמו א"י אבל רחל יוצאת למטה מן החזה מאחורוי וגם יעקב יוצא שם לפניו דז"א ולכן אין לה שם א"י בפרטות כמו בלאה ונבאר עתה ענין ד' מוחין דאבא המאירים בה כנ"ל אשר הם סוד הליכת ד' אמות בא"י שארז"ל וצריך תחילה שתעיין במה שביארנו בפ' שופטים במצות ולא ירבה לו נשים כי משתי המלכיות דאו"א המתלבשות תוך רישא דז"א נעשה ד' בחינות הנק' לאה אחת ביסוד דאבא ושנים ביסוד דאימא ואחת באחורי הדעת דז"א בסוד קשר תפילה של ראש והשתים הם ההארות של מלכות דאבא והשתים מלכו' דאימא וזה סדרם אבא אי' אבא אי' וההארות ד' מוחין דז"א הם מצד אבא נמשכות והנה בלאה ראשונ' הסמוכה עם יסוד דאבא שם מאירים כל ד' מוחין דאבא ובלאה הב' נסתלקה הארת חכמה דאבא ובלאה הג' נסתלקה הארת בינה דאבא. ובלאה הד' נסתלקו הארת עיטרא דחסד דאבא ואין שם רק הארת עיטרא דגבורה דאבא והנה כל אלו הד' הם מוחין דאבא ואין לנו עתה עסק במוחין דאי' והנה אעפ"י שהם ד' מוחין דאבא בבחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כנודע עכ"ז נודע כי כללות כל אבא הוא הוי"ה דע"ב דיודין וכולם נק' בחינת הוי"ה דיודין ונודע כי מלוי הוי"ה דיודי"ן הוא בג' מ"ו כמנין אמ"ה ואלו הם סוד ד' אמות הנז' שהם הארות ד' מוחין דאבא אשר דרך כללותם הם הוי"ה דיודין כנז' והשורש שלהם נשאר בתוך מוחין דז"א והארתם לבד ושהם המלויים שלהם הם היוצאים ומאירים בד' בחי' לאה הנז' לכן אין אנו רומזים אלא למלוייהם בלבד שהם ד' פעמים מ"ו כמנין אמה. ועוד טעם (ד"ש ע"ד) אחר כי מלוי בגי' אלהים (ע"ב) שהוא דין והנקבה גם היא דינין ולכן אינו יוצא אליהם רק המלוי לבדו שהוא דין. והנה נתבאר טעם למה נק' אמה שהוא ע"ש ההארה בעצמה היוצאת שהיא מלוי דע"ב מ"ו כמנין אמ"ה. עוד טעם ב' בערך המקבל כי הנה הם ד' בחי' לאה נקבות וכל אחת נקראת אמה אימא ואל תקרי ד' אמות אלא ד' אימות. עוד טעם ג' בערך המקום שמשם יוצאים והוא כי אעפ"י שכל ד' לאות האלה נעשים משתי מלכיות דאו"א כנ"ל עכ"ז כלם נקראים ע"ש אימא עלאה ולכן נקראים אמות לשון אימות והוא כי לולי שנכנס' מלכות דאבא תוך אימא לא היתה מצטיירת שם אותה ההארה הנק' לאה ולכן נקראים כלם על (שם אותה האר' הנקר' לאה) אימא אמנם נק' אמות ולא אימות לרמוז כי שם אהי"ה הוא בבינה ויש בו מ"א אותיות כמנין א"ם בפשוטו ובמלוי ובמלוי מלוי והנה הם ד' בחי' א"ם ולכן נקראים ד' אמות:

מסכת נדרים

מא' בגמ' מס' נדרים פ"ג דכ"ב ע"א וז"ל אמר רבה בר רב הונא כל הכועס אפ' שכינה אינה חשובה כנגדו שנאמר רשע כגובה אפו בל ידרוש אין אלהים כל מזימותיו כו' הנה תיבת שכינה מתחלקת לשנים ש"ך ינ"ה ש"ך הם ניצוצי

הדינים הנודעים והוא כי כשתסיר א' מן אדנ"י ישאר די"ן וה' פעמים די"ן בגי' ש"ך וכשיתחברו עמה ה' פעמים א' בה' פעמים דין ויהיו ה' שמות אדנ"י אז נקראת נער"ה טובת מראה והנה כל הכועס מגביר הדינים וממשיך ש"ך ניצוצין של הדיני' ומסלק ינ"ה שהוא אדנ"י וזמ"ש חין שכינה כנגדו שהוא שם אדנ"י הנרמז בג' אותיות ינ"ה שבמלת שכינה:

מסכת סוטה

מא' בגמ' מס' סוטה פ"א ד"ה ע"א וז"ל א"ר אלכסנדרי כל אדם שיש בו גסות הרוח כו' וכמה א"ר חייא בר אשי אמר רב ת"ח צריך שיהיה בו אחד משמנה בשמינית כו' א"ר רבא בשמתא דאית ביה ובשמתא דלית ביה כו' וצריך לדעת איך אמר תרתי דסתרן אהדדי וגם מה שייכות אל השעור שהזכיר ר' חייא אמר רב. והענין הוא כי הגאווה היא בהויה דס"ג וכמו שהודעתך כי הגאווה היא באו"א כי כן גאו"ה היא בגי' י"ה וזמ"ש במאמר התקונין בהקדמ' דכתיבת יד דבשם ס"ג עתיד קב"ה לנטלא נוקמיה מסמא"ל גס רוחא ולכן בעל הגאווה נק' גס רוחא כי גס הוא אותיות ס"ג והנה ח' פעמים ח' הם ס"ד וכשתקח חלק אחד מהם שהוא שעור אחד משמנה בשמינית עדיין אינו בכלל ג"ס הרוח כי לא נכנס בגבולו של ס"ג אבל אם יהיה בו יותר משעור הנז' אפילו כל שהוא יכנס בכלל ג"ס הרוח ונק' בעל גאווה:

שם פ"א ד"ד ע"ב וז"ל א"ר אלעזר כל המזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם כו' הטעם הוא כי עשר אצבעות יש בידיים כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם וגם כנגד עשר אותיות ההוי"ה (ע"ג) במלואה וכמו כן כ"ח [פירקין] יש בעשר אצבעות הידים כנגד כ"ח אותיות שבמלוי המלוי דהוי"ה שבהם נברא העולם אשר על כן יש כ"ח אותיות בפ' בראשית ולכן המזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם גם זה להר"א הלוי ברוכים. ולעד"ן שאינו ממורי זלה"ה:

שם דף מ"ב ע"א פ"ז וז"ל א"ר ירמיה בר אבא ד' כיתות אין מקבלי' פני שכינ' כת לצים וכת חנפי' כת משקרי' וכת מספרי' לשון הרע כו' דע כי בעולם האצי' יש ה' פרצופים והם א"א ואו"א וזו"ן והנה כת לצים פוגם בא"א וכת חנפים באבא וכת משקרים באי' וכת מספרי' לשון הרע בזו"ן ולכן כל כת מאלו ד' כתות הפוגמות בד' פרצופין הנז' אינו רואה פני שכינה שהיא הפרצוף הה' נוק' דז"א כי הם ע"י חטאם פגמו אלו הד' פרצופין עליונים ולא נמשך אליה שפע הצריך לה ודע כי עון הלצים קל מכלם ולכן אינו גורם רק סלוק הארת א"א להאיר בתחתונים ועון החנופות חמור ממנו כי גורם לסלק גם הארת אבא שהיא יותר גרועה ואינו מאיר בתחתונים ועון השקר גדול ממנו כי גורם לסלק מן התחתונים גם הארת אי'. ועון מספרי' לשון הרע חמור מכולם שגורם לסלק מן התחתונים (ד"ש דף ה' ע"א) אפילו ההארה התחתונים של ז"א והנה עון הלצים קל מכולם לפי שאינו עושה שום מעשה כלל רק דבור קל היוצא מפיו ובפרט במ"ש רז"ל כי היושב ובטל מלעסוק בתורה נקרא לץ כמ"ש בפרקי

אבות ר' שמעון אומר שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה ה"ז מושב לצים כו' נמצא שהוא קל מאד ולכן אינו מסלק רק הארת א"א העליון מכלם אשר בדבר קל היא מסתלקת לרום מעלתה והנה מה שגורם הלץ הוא מבואר אצלנו בשער רוח הקודש בתקון עון הלץ וע"ש איך באחוריים של האצי' יש ק"ך צירופים של אלהים כמנין ל"ץ כי הליצנות גורם להגביר כח אלו הדינים של ק"ך אלהים שבאחוריים מעלה אותם כנגד א"א ואז מסלק הארתם מלהאיר למטה ואם אינו מתלוצץ מורידם למטה עד עולם הבריאה ועון החניפות חמור יותר לפי שהלצים דוברי אמת אלא שהוא בדרך ליצנות אבל החנפים אמרים שקרים להחניף לחבריהם ולכן גורמים כי גם אבא יסלק הארתו למעלה ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה כי חנפים בגי' קפ"ח שהם אחוריים דאבא שהם אחוריים דהוי"ה דיודי"ן שהיא בגי' קפ"ד ועם ד' אותיות הפשוטות של ההוי"ה עצמה הרי קפ"ח ועון השקרים חמור ממנו כי אלו השקרים אינו מדבר מי שמשקר ואינו מזיק בדבורו אמנם הוא בשקרים אשר על ידם נמשך היזק וחסרון ממון לזולתו ולכן גורם לסלק גם הארת אי' ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה כי שקרים בגי' תר"ן שהם ב' פעמים שכ"ה דינים שהם באימא ובמלכות ושתייהם כלולים למעלה באי' ולכן פוגם באימא כי גורם התגברות כל אלו הדינים שבה. ועון מספרי לשון הרע חמור מכולם וכמ"ש ז"ל שהוא חמור מן ע"ז וגלוי עריות וש"ד לפי שגורם לשפוך דם חבירו ולכן פוגם אפילו בז"א ומסלק הארתו מן התחתונים ונשאר השכינה בלי שום הארה כלל ולכן מספרי לשון הרע חמור מכלם ונודע כי ז"א הוא אות ו' של ההוי"ה והוא נק' לשון בסוד לשון למודים ולכן פוגם בז"א ובסוד לשון המשקל האמצעי המכריע בין שתי הכתפות:

מסכת בבא קמא

(דף כ"א) (ע"ד) אמר שמואל ד' מאמרים אלו דמסכת בבא קמא הועתקו מכתבת יד הרב הגדול זלה"ה וז"ל שלח ליה ר' אבא בר זבדא למרי בר מר בעא מיניה מרב הונא הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר או לא. הכונה היא כי יש ב' מיני זווגים בחצר שהיא מדת המלכות אם זווג בזמן שבית המקדש קיים וזה זווג גמור נעשה ע"י ת"ת ויסוד שהם ב' ויין חבירים זה עם זה או זווג בימי הגלות שנעשה ע"י יסוד לבדו שלא מדעתו פי' שלא מדעת ו' שהוא הת"ת כי זווג שבזמן הגלות הוא מזרע היסוד הנכנס במלכות שהוא חצר כדאמרן ומצמיח עץ כל פרי אשר זרעו בו והזרע עצמו חוזר ונופל לארץ העליו' חוזר וצומח מעצמו וזה נמשך מצד היסוד כד"א אור זרוע לצדיק דייקא ומיבעיא ליה אם צריך להעלות לו שכר או לא פי' אם צריך התעוררות מהתחתונים ממעשה הצדיקים ונשמות הצדיקים דוגמת מ"ן דסלקין לקבל מ"ד בזווג הגמור שמדעת חבירו דהיינו ת"ת ויסוד. או דילמא אין צריך התעוררות התחתונים לזווג זה אלא נעשה מעצמו. ואפסיקו הלכתא דאין צריך להעלות לו שכר ומיהו הני מילי בחצר דלא קיימ' לאגרא דהיינו בזמן שאין בית המקדש קיים שאין נשמות הצדיקים מועילים לזווג גמור אבל בזמן שב"ה קיים שקיימא

לאגרא ע"י שכר מצות הצדיקים וע"י נשמות הצדיקים ואין ספק כי אז לא יבצר זווג זה כי אעפ"י שבעל הגינה יכנס הוא בעצמו בגינתו לזרוע גינתו בידו מ"מ לפעמים יפול הזרע מאליו בגינתו ותצמיח זרועיה וצריך התעוררות של התחתו' אף לזווג זה והטעם הוא כי כאשר הגינה העליונה תמצא בעל הגינה זרוע לא תשים לב לזרעי' הנופלי' להצמיחם אם לא ע"י התעוררות התחתונים משא"כ בזמן שאין ב"ה קיים כי אחר שאין בעל הגינה זרועה כראוי היא משתוקקת להצמיח זרעי' ומעוצם תשוקת' מצמחת הזרעים הנופלים מאליהם ואינה צריכה להתעוררות התחתונים ועוד כי בזמן שאין בעל הגינה זרוע גינתו נמצא ז"א שהוא יסוד נהנה שצומחי' זרעיו וז"א שהוא הת"ת אינו חסר אבל בחצר דקיימ' לאגרא' שהוא בזמן שב"ה קיים ובא לזרוע בעל הגינה בגינתו ובמקום שזרוע זרעיו המשובחים מוצא זרעי' (ד"ש ע"ב) אחרי' באותו מקום שנופלים שם מאליהם ואי אפשר לשני זרעונים לעלות ביחד אם לא ע"י התעוררות רב התחתונים כי אם לא כן ימצא שזה נהנה יסוד וזה חסר ת"ת שאינו מצמיח זרעיו לפי שיש אחרים שקדמו להם במקומם והדברים עתיקים ודי בזה:

שם והשוכר בית מראובן מעלה שכר לשמעון כו' והענין הוא כי ראובן הם נשמות הצדיקים שבמלכות שהיא מת"ת מלשון התפאר עלי גו' מתפארת בהם למלך העליון ואומרת ראו בנים שגדלתי והחתן השוכר שהוא ת"ת שוכר הבית שהיא מלכות בסוד בת י' כנז' מצד נשמות הצדיקי' שמתפארת בהם כנז' ואומר ראו בן כו' וזמ"ש בראובן כי שכור שכרתיך בדודאי בני בסוד נשמות הצדיקים דיהבי ריחא לעילא כד"א הדודאים נתנו ריח דאינון תרין כרובים דתחזתא דיהבי ריחא ע"י נשמות הצדיקים וכאשר יעלו נשמות (דף ז' ע"א) הצדיקים מן המלכות בסוד מ"ן שלה מיד מאותו התעוררות ימשך התלהבות ותשוקת לת"ת בסוד זרוע שמאל בסוד שמאלו תחת לראשי ומקבל הת"ת לכלה בשמאלו שהוא שמעון שם עון כדאיתא בפ' משפטים ואפשר עוד עד"ז כי התעוררות הזווג הוא סו' החבוק והחבוק מתחיל בימין דאשיט מלכא ימיניה לקבלא למטרוניתא וא"כ כאשר יהיה התעוררות ת"ת לקבל הכלה מושיט לה ימינו בסוד מגן אברהם שבתחילת ג' ראשונות ואח"ך שוי שמאליה תחת רישא בסוד אתה גבור שהיא ברכה שני' וזמ"ש כאן כי הת"ת שהוא השוכר בית שהיא מלכות מחמת ראובן שהוא חס"ד או"ר ב"ן כאשר יושיט ימינו אליה עיקר הושטת ימין הוא לשמעון שהוא השמאל להשים אותה תחת ראש הכלה כי לא יוכל השמאל להשים ראשו תחת הכלה כי אם ע"י הושטת הימין תחילה ונמצאת הושטת הימין שהיא ראובן מעלה שכר ושפע לשמעון שהוא השמאל כדי שיוכל להשים השמאל תחת ראש הכלה:

שם והשוכר בית מבני העיר מעלה שכר לבעלים כו' הכונה היא כי עיר מדת המלכות ובני העיר הם נשמות הצדיקים שבה ובי"ת היא נקודה פנימית שבמלכות בת י' בסוד בת עין ושוכר הוא חתן שהוא ת"ת השוכר נקודה אמצעית שבה ע"י נשמות הצדיקים שבה שהם המחברי' ת"ת במלכות מצד מעשים הטובים ות"ת מעלה שכר לבעלים שהם חו"ב שמשם נשמות הצדיקים יוצאים ע"י זווג העליון כי הנשמה מבינה כנודע וכמו שנשמות הצדיקים הם

מ"ן דיד"ה להעלות לקבלה מ"ד כן ת"ת בסוד מ"ן לזווג העליון כי ת"ת ומלכות הם בני חו"ב כמו שנשמות הצדיקים הם בני ת"ת ומלכות אי נמי השוכר שהיא אי' עילא' השוכר והיא ה' ראשונה שבשם הוי"ה ובי"ת היא מלכות ב"ת י' ומעלה המלכות אליה בסוד עלמא דאתי ובסוד עטרת בעלה ובני העיר הם שבע נערו' הראויות לתת לה מבית המלך והיא עולה למעל' והם נשארים במקומה למטה ונמצאו הבעלים שהם ת"ת ויסוד בטלים מן הזווג דבעלמא דאתי אין בו זווג בסוד יום הכפורים אלא שאי' עלאה מעלה שכר לבעלים שהם ת"ת ויסוד ומשפעת להם מאורה להשפיע להם בסוד שאר וכסות ע"י המלכות ולא בסוד עונה:

שם בגמ' כיצד משלמת מה שנהנית א"ר ובמחזור' ושמואל אומר אפי' במחזרת נמי פטור כו' הנה הד' אבות נזיקין הם בקליפות והם כנגד אבות העליונים שהם בטהרה כי שור כנגד גבורה כדכתיב לפני שור מהשמאל ובור כנגד אברהם כי זה באר מים חיים וזה בור שאון וטיט היון. והמבעה כנגד ת"ת למ"ד מבעה כנגד אדם כד"א כת"ת אדם לשבת בית והנה במבעה יש שתי שמות מ"ב וע"ה עם ג' אבות שהם שרש ע"ב כנודע והיה הכל ע"ה הרי מבע"ה כנגד הת"ת שהוא כולל ימין ושמאל ובור הוא בגי' ד' אותיות אבר"ה וחסרה המ' שהם המים כי זה הבור הוא ריק אין בו מים וההבער היא המלכות כי היא האש הגדולה דאכלה ושציאת כולא בסו' אשא תכלא וההבער הוא סוד עבירה וההבער הוא סוד ע"ב (ע"ב) רי"ו הכלולים במלכות למטה הרי ד' אבות נזיקין בקליפות כנגד אבות העליונים כי גם את זה לעומת זה עשה האלהים ולמ"ד מבעה זה הש"ן שפעמי' נגלה ופעמים נכסה הוא סוד ל"ב נתיבות כנגד ל"ב שיניי' שבפה העליון הסובבים את הלשון שהוא הת"ת בסו' בחינתו העליונה וכנגדם למטה בקליפות כאשר יבער הגלל עד תומו ונמצא שכלם מודים שהמבעה כנגד הת"ת אלא שזה בבחינתו העליונה וזה בבחינתו התחתו' והנה מפני כי שור רומז אל הגבורה (ד"ש ע"ג) וגבורות סגאין אינון כמד"א מי ימלל גבורות ה' ונכללים בג' גבורה הוד מלכות שמאלו נמשכי' כל הגבורות לפי' ג' אבות נאמרו בשור קרן ושן ורגל והם אותיות שקר כי הם בקליפה למטה וקרן כנגד מלכו' כד"א במשוך בקרן היובל ורגל כנגד הוד בסוד הירכים שהם תרין סמכין ושן כנגד גבורה בסוד ל"ב אלהים שיש בבראשי' שהם סוד הגבורה כנגד ל"ב שיניים והנה ג' אבות אלו התחתונים שבקליפה לפעמי' יפגמו במקום הקדש ובנצוצות הקדו' שבמ' וזה הוא חצר הניזק ולפעמים יפגמו במה שלמטה ממנה במקו' שליט' שליט' הטומאה ג"כ ובסוד אלהים אחרים וזהו רשות הרבי' וכאשר יהיה הפגם מצד הקרן שהיא הקליפה שכנגד המלכות אין לה כח לפגום במלכות אלא במה שלמטה ממנה רק עד חציה שהם עד נה"י שבה וזמ"ש דהע"ה אל תעלני בחצי ימי כי עד שם מגיע הפגם מן הקרן שהוא כנגד המלכות ולפי' אמר אחשוורוש לאסתר ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש כי עד שם שליטת קליפת הקרן שכנגד המלכות כדכתיבנא ומ"ש ותעש ר"ל תוסר הקליפות מחצי המלכו' ולפי' קרן אינו משלם אלא חצי נזק והיינו עד חצי המלכו' ולא יותר וזה הוא כאשר לא יתמיד הפגם ההוא רק פעמים שלש שהם כנגד נה"י שהם שור תם בסו' יונתי תמתי המתייחדת ומתקשטת בג' אלו ואז

נקראת תמתי ויעקב בעלה נק' איש תם כי ת"ת למעלה מנה"י וכאשר יתחבר ת"ת עם ג' אלו הנקר' תם יהיה אמת וזהו תתן אמת ליעקב ויעקב הוא תם ויושב באוהלים אלו אמנם כאשר יתמיד הפגם בעון הדור עד ד' פעמים וזהו שור המועד אז ח"ו יהיה הפגם בכל' ולפי' משלם נזק שלם וסוד קליפות אלו במקום המות ולפיכך שור תם יש לו שתי אותיות ממות ומועד יש לו ג"כ ב' אותיות ממות וכל עוד שלא הועד יגיע הפגם עד ג' אלו ויקרא עד חצי המלכות וכאשר יתחבר אותיות מ"ו ממות באותיות ע"ד ממוע"ד יהיה מועד כי ע"ד הוא ת"ת עד תאות גבעות עולם וכשיהיה עוד הפגם עד הפגם הד' יגיע עד ת"ת שבה ויתחבר מ"ו עם ע"ד שהוא תפארת ויהיה מוע' וההעדה היא בה' מינים שהיא נגיחה נגיפה כו' שהם קרן ותולדותיו כנגד ה' גבורות שמצד המלכות. והנה נתבארו פרטי הקרן ואולם הקליפות שכנגד הוד וגבורה שהם רגל ושן להיותם עליונים למעלה מן הקליפה שכנגד המלכות לא יפגמו בר"ה שהוא למטה ממלכות דבריאה ולפי' בר"ה פטור כי שם ביתם תמיד ודרכם בכך משא"כ בקרן שהיא קליפה תחתונה ואין דרכה לעלות אפי' במקום זה ואלו דרכם בכך מתחילתם כי ג' אלו כנגד בי"ע וקרן בסו' עשיה (ע"ג) ותפגום בעלותה למעלה משן ורגל בסוד בריאה יצירה ודרכם בכך אבל כאשר יגיעו לפגום בחצר הניזוק שהיא המלכות אז תפגום ח"ו בכללה ולפיכך משלם נזק שלם ואולם פגימה זו תהיה באחד משני מינים אם שתפגום ממקומה למעלה בסוד התעוררות הדינים במלכות או שתעלה עד הבריאה בסוד צידי ר"ה ותפגום למעלה כי לדעת רב ימשך פגימה למעלה מצד התעוררותה ממקומה לבד וזהו ענין מחזרת אעפ"י שכלה בר"ה ואמנם לדעת שמואל לא ימשך ממנה פגם רק בעלותה ממקומה ותעמוד כולה בבריאה ולפי' פוטר מחזרת אא"כ שבקתה דרחבה וקמא ואזלא בצידי הרחבה:

מסכת בבא מציעא

מא' פ"ב דכ"א ע"ב וז"ל ת"ש הגנב שנטל מזה ונתן לזה וכן גזלן שנטל מזה וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו' הנה זה תבין ממה שביארנו במא' ס' הזוהר פ' ויקהל דף ר"ג בענין קליפ' שנק' קלי' נוגה שלפעמים היא בקדושה ולפעמים היא מסאבא והיא סוד הירדן שנוטל מזה ונותן לזה כפי הפוכה בזמן ההוא וע"ש איך הירדן מקיף ארץ ישראל:

מסכת בבא בתרא

מא' פ"א דף י' ע"ב וז"ל א"ר אבהו שאלו אתן דוד עד היכן כחה של צדקה א"ל צאו וראו מה פירש דוד אבא פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד גו' הענין הוא שהוקשה לו בפסוק שהול"ל פזר בניקודת ציר"י והול"ל פזר ונתן לאביונים צדקתו עומדת לעד אבל באומרו (ד"ש ע"ד) פזר

בפתח תחת הזיין נראה לשעבר לזה אמר כי כוונת הכתוב היא להגדיל כח הצדקה כי לא די מה שמפזר הצדקה לשם צדקה אלא אפ"י מה שכבר פזר אותה לשעבר שלא לשם צדקה ואח"כ נמלך ליתנה לשם צדקה אפ"י צדקתו עומדת לעד בענין אותו מעשה של שר העיר שנתחלפה מטתו במטת החכם כשנפטר ועשו לו כבוד גדול מפני שפעם אחת עשה סעודה גדולה וזימן גדולי העיר וכשראה שלא באו נתנה לעניים וזמ"ש הכתוב פזר בפתח תחת הזיין כלומר מה שכבר נתן לשעבר שלא בתורת צדקה ואח"כ נמלך ונתן לאביונים עכ"ז שכרו גדול כי צדקתו עומדת לעד פי' שאעפ"י שלא חלק הסעודה לעניים אלא לפי שאם היה מתקיימת תפסד האכילה לעניים עכ"ז צדקתו עומדת לעד ותקיים והרי כי גדול כח הצדקה. אמר שמואל קרוב לזה פירש הרב ז"ל בביאור פסוק זה בשער הפסוקים:

מסכת סנהדרין

מא' פ"ג דכ"ו ע"א וז"ל הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר א"ר טלטולה דגברא קשה מדאתתא כו' הנה נת' אצלינו כי המוחין דז"א נעשי' ע"י זוג או"א ואז מתעכבין בבחי' עיבור בבטן אמם זמן מה ומשם יוצאים ומתלבשים תוך נה"י דאי' ואח"כ נכנסים תוך ז"א נמצא כי שני טלטולין יש אל המוחין (ע"ד) של ז"א כי תחי' נכנסי' תוך נה"י דאי' ואח"כ טלטול שני כשנכנס' תוך ז"א אמנם טלטול של הנוק' דז"א אינו רק פעם א' כי כשיוצאי' מז"א תיכף נכנסי' תוך הנקבה לפי שהמוחין של הנוק' אינם באי' אלא מן האר' המוחין דז"א בלבד ונמצא כי אלו המוחין של הנוק' כל זמן היותם תוך ז"א נק' מוחין דז"א אבל אחר צאתם מתוך ז"א וילך לנקבה נק' על שמה מוחין דנקבה והנה כי מה שיוצאים מן הז"א אינם נחים בשום מקום רק בנוק' עצמה וזהו ענין טלטולה דגברא קשה מדאתתא כי טלטוליו כפולים משל הנקבה:

פירוש שני והוא יותר נכון והוא כי בחי' מוחין דיעקב לגבי מוחין דרחל והוא כי נודע שהמוחין של אבא שבז"א אינם לצורך ז"א עצמו אלא לצורך יעקב כנודע ואעפ"י שבמוחין של רחל אמרנו שכ"ז היותם בז"א נק' ע"ש ז"א ומפני שהמוחין של אי' עיקרם של ז"א אלא שהארתם לרחל משא"כ במוחין דאבא כי כל עצמם אינם אלא ליעקב כנז' ונמצא כי יש אל המוחין של יעקב ב' טלטולין הא' הוא כניסתם בז"א והב' כניסתם אח"כ ביעקב אבל המוחין דרחל אין להם רק טלטול אחד והנה ב' פירושים אלו נרמזו במלת טלטל' גבר כי יש בו פעמים טל טל. במלת טלטלה לרמז על הב' טלטולים של הגבר כנז'. ועתה צריך אני לבאר ג' פעמים ט"ל שיהיה בזו"ן ואלו הם. הא' הוא שם יה"ו במלוי אלפי"ן בגי' ט"ל. הב' הוא ט"ל אותיות שיש בד' הוי"ו"ת ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. הג' הוא ט"ל אותיות שיש בשם אהי"ה דהיהי"ן בפשוטו ובמלואו ובמלוי מלוי אבא אני מסופק איך שמעתי מי הם של הזכר ומי הם של הנקבה ואפשר לומר כי השני הראשונים הם זכרים לפי שהם הוי"ו"ת והט"ל של אהי"ה הוא של הנקבה אבל הנלע"ד יותר הוא כי הט"ל של הד' הוי"ו"ת הוא בנקבות לפי שכלם הם נכללים

בהוי"ה אחרונה שהיא ב"ן שהיא בנוקבא כמבו' אצלינו במלת ש"ם של שמ"ע אבל הב' של יה"ו ושל אהי"ה הם זכרים כי חשבונם שוה בגי' כ"א כ"א ועו' כי שניהם באי' והם בחי' המוחין דאי' שנכנס בז"א וכן נלע"ד ששמעתי סעד לזה בתיבת מטלטלה גבר כי יש בו אותיות ט"ל ט"ל ה' כי ב' טלים הם הא' הוא טל ממש הנודע שהוא של ג' אותיות הראשונות של ההוי"ה שהם יה"ו והב' הוא ט"ל של ה' האחרונה של ההוי"ה והוא ט"ל אותיות של אהי"ה דהיהי"ן כנודע כי ד' אותיות של אהי"ה פשוט הוא כולל ד' שמות אהי"ה ממולאים הב' ביודי"ן וא' באלפי"ן והא' בהיהי"ן והנה אותו של ההי"ן היא באות ה' אחרונה של אהי"ה הפשוט כדוגמת הוי"ה דב"ן שהיא בה' אחרונה של הוי"ה וזו היא הנק' ט"ל ה"א תתאה גם יהיה פירושו של ט"ל ה' ר"ל ע"ל של מלוי ההי"ן:

מא' שם פ"ח דס"ט ע"ב וז"ל וכי עבד בצלאל משכן בר כמה הוי בר תליסר כו' אשתכח דכל חד וחד בתמני אוליד וקשה כי נודע שאין המוחין דז"א נגמרים עד תשלום י"ג שנים ויום אחד ואין הולדה בשבעה שאין המוחין נגמרים אבל (ד"ש דף ו' ע"א) הסוד ההוא כי בצלאל היה מעולם העליון הנק' א"א:

מא' שם פי"א דף צ' ע"א וז"ל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב שנאמר ועמך כלם צדיקים וגו' צריך לדעת כי לפעמים אחז"ל עה"ב ולפעמים (דף ח' ע"א) אמרו לעת"ל. דע כי ב' בחי' אלו הם באי' עלאה כנז' בזוהר כי אי' נק' עלמא עילאה ועלמא דאתי אבל נודע כי אי' נחלקת לב' בחי' בינה ותבונה והנה בזמן הזה המוחין דז"א הם מן התבונה ולכן התבונה נק' עה"ב לשון הווה כי הנקבה נק' עולם כנודע בסוד מן העולם ועד העולם תרין נוקבין והתבונה נק' עולם שמתעלם ומתלבש ובא תמידי בכחי' מוחין תוך ז"א ואל זה רמזו בס' הבהיר שאלו תלמידיו כו' מאי עה"ב א"ל עולם שכבר בא ר"ל שבזמן ההוא כבר בא ונכנס בסוד מוחין דז"א וכן תרגומו של עה"ב הוא עלמא דאתי ר"ל דתדיר אתי ונמשך בז"א אבל בינה נקר' לעת"ל לפי שאין ז"א לוקח עתה מוחין עילאין מצד הבינה עד לעת"ל כי אז יגדל מעלת הז"א ויהיו לו מוחין עליונים יותר מן הבינה עילאה:

אמר שמואל עוד מצאתי בשער הגלגולים שכתב מורי זלה"ה עוד ב' דרושים על ביאור המשנה הזאת ואעפ"י שהם מקושרים עם הדרושי' ההם אמרתי אני אל לבי שיותר הם מקושרים במקום הזה כאשר עיניך תחזנה מישרים. הדרוש הא' הוא זה וז"ל והנה אחר שדברנו בעונש נשמות הרשעים נדבר קצת בשכר נשמות הצדיקי' ובזה ית' חלוק אחד שמצינו בדברי רז"ל מאמרים שונים בדבריהם כי פעמים נזכרו פלוני יש לו חלק לעה"ב או בן העה"ב או הרי הוא מזומן לעה"ב וזה הוא פרטם:

דע כי אחר פטירת נשמת הצדיק מן העה"ז אם אינו בר עונשין כי הוא צדיק גמור הנה יש בהם ג' כתות כת א' היא שבאותה שעה עצמה שנפטרים מן העולם וגם אחר פטירתם תמיד הם עולים בסוד מ"ן עילאין בסוד אי' עילאה בינה הנק' ע"ה כנודע ושם מעורר הזווג העליון ההוא ומזדווג או"א וכת זו נק' בני העה"ב פירוש כי כמו הז"א הנק' בן אי' עילאה הוא לבדו עולה בסוד מ"ן

עד או"א ומזווגם כן הצדיק הזה נק' בן עוה"ב שהיא אימא עילאה והוא לבדו גורם הזווג העליון ההוא. כת ב' הגרועה מכת א' והוא כי יש צדיק שאינו כדאי הוא לבדו לעלות ולעורר זווג או"א אבל צריך שיצטר' ויתחבר עם נשמת צדיק א' עליון ממנו ובאמצעותו יעורר הזווג ההוא העליון ועל כיוצא באלו ארז"ל כל ישראל יש להם חלק לעה"ב כי כל ישראל הכשרים אעפ"י שאינם מן הצדיקים גמורים יש להם חלק מעט בהצטרפם עם שאר הנשמות לעלות עד זווג העה"ב העליון אבל אינם הם לבדם בני העה"ב כבן בית העולה לבית אביו יחידי בלי שום שתוף אחר עמו שיעלהו אצלו. כת ג' גדולה מב' כתות הנז' ועל אלו נאמר מזומן לחיי העה"ב והענין הוא כי זה מדבר לעוה"ב עיקרי שאינו אחר פטירת האדם אלא מדבר לעת"ל שאז כתיב והיה אור הלבנה כאור החמה כו' והענין הוא כי אז יחזרו או"א פעם אחרת לעלות בסוד העבור בתוך א"א כמו שהיה בעת בריאת העולם ונודע כי כל חזרת העבור הוא לחדש מוחין שלהם ועי"כ יהי' בהם כח להגדיל אור הלבנ' כאור החמ' שהם זו"ן והנה המוחין ההם נק' חיי העוה"ב כי הם החיות שלהם כנודע כי המוחין נק' חיי המלך בסוד מ"ש רז"ל המניח תפלין מאריך ימים שנא' ה' עליהם יחיו כי הם החיים הנמשכים אל העוה"ב שהיא אימא ולכן מי שיהיה אז כדאי והגון לעלות בסוד מ"ן למעלה (ע"ב) בא"א לעורר הזווג העליון שבא"א לצורך עבור המוחין של או"א עליו נאמר שהוא מזומן לחיי עוה"ב ובזה תבין ענין שמואל הנביא ע"ה שאמר למה הרגזתני לעלות אותי שנתירא מיום הדין הגדול לעת"ל שאף עפ"י שכבר ידע שהוא מבני העה"ב כנז' עדיין היה מסופק אם היה כדאי להיות מן המוזמנים לעה"ב. עוד יש כת ד' והם אותם המפורשים במשנה זו ואלו שאין להם חלק לעוה"ב ג' מלכים וד' הדיוטות כו' כי אלו אעפ"י שיסבלו עונשם אינם אפי' מהכת הב' היותר גרועה שהיא אשר יש להם חלק לעה"ב אחר פטירתם בסיוע נשמות אחרים כי אלו אינם עולים כלל לעוה"ב לעורר מ"ן בזווג או"א אמנם נשארים למטה בסוד מ"ן שבמלכות נוקבא דז"א ולא יותר:

הדרוש הב' הוא זה וז"ל דע כי הצדיק עושה זווג (ד"ש ע"ב) למעלה בהיותו בחייו בעה"ז ואף כי אחרי מותו ופטירתו אבל כל אחד עושה כפי כחו וכח מעשיו ובזה יתבארו כמה מאמרים האחד אומר כל ישראל יש להם חלק לעה"ב הב' אומר ה"ז מזומן לחיי העה"ב. הג' אומר מובטח לו שהוא נ' העה"ב והענין הוא כי יש צדיק שבהיותו בעה"ז גורם ועושה זווג העליון של או"א והזווג הזה אי אפשר לעשות אלא ע"י מסירת נפשו על קדוש השם כמו עשרה הרוגי מלכות שנהרגו בפועל על קדוש השם או ע"י מסירת נפשו בכח ולא בפועל בעת ק"ש בפסוק שמע ישראל כמבואר אצלנו והנה מ"ש כל ישראל יש להם חלק לעה"ב הוא כללות כל נשמות ישראל דרך כלל שעושים זווג עליון של או"א הנז' הנק' עוה"ב וזו היא מדרג' תחתונה בענין זווג הזה:

עוד יש מדריגה יותר עליונה ועליה נאמר הרי זה מזומן לחיי העה"ב והוא ענין זווג או"א לעת"ל אחר שיבנה ב"ה בע"ה כי אז נאמר והיה אור הלבנה כאור החמה וגו' כי אז יתעלו זו"ן בעילוי למרץ לאין קץ ומי יוכל אז לעשות זווג עליון של או"א בהיותם בתכלית העלוי הנפלא אשר ע"ז הוה מתיירא שמואל הנביא ע"ה באומרו למה הרגזתני כו' ארז"ל כי חשב שהיה אז יום הדין הגדול

לעתיד אשר מי ומי יזכה אל הזווג ההוא והיה ירא פן ח"ו לא יהיה מהראויים ומי שיזכה אז אל הזווג העליון ההוא באלף שביעי נאמר עליו שהוא מזומן לחיי העה"ב וזהו מה שיצתה בת קול ואמרה אשריך ר' עקיב' שאתה מזומן לחיי העה"ב (אמר שמואל צ"ע דקשיין אהדדי שבמאמר הזה כתב עוד מדריגה גדולה מכלם והוא שנאמר בו מובטח לו שהוא נ' העה"ב ובמאמר הקודם כתב וז"ל הכת הג' הגדולה מכלם מב' כתות הנז' ועל אלו נאמר מזומן לחיי העה"ב ופליגי אהדדי ואין בידי להכריע):

עוד מדריגה גדולה מכולם והוא מי שנאמר בו מובטח לו שהוא בן העה"ב והוא מי שהוא לבדו יכול לעשות הזווג העליון של או"א ונק' בן העה"ב והבן זה וזו היא מדריג' אותם ד' שמתו בעטיו של נחש כי השלימו עצמם בעה"ז לגמרי וכעין בניהו נ' יהודע וחבריו וז"ס שנק' כך והענין הוא כי הוא אותיות ב"ן יה"ו ר"ל בן העה"ב גם יהודע הוא אותיות י"ה ידע מלשון (ע"ג) וידע אלקנה את חנה והנה י"ה הם או"א ונק' איש חי לרמוז כי בחייו בעה"ז עשה הזווג הזה עליון והכה את הארי סוד רי"ו ביום השלג כבר נת' במ"א ענין שלג. אמר שמואל עוד נת' סוד שם בניהו בדרוש הגלגולים וע"ש:

שם בגמ' פי"א דצ"ז ע"א א"ר קטינא שיתא אלפי שני הוי עלמא וחד חרוב שני ונשגב ה' לבדו ביום ההוא אביי אמר תרי חרוב שניא יחיינו מיומים וביום הג' יקימנו ונחיה לפניו. הנה ז"א נק' עולם להיותו בחי' ו"ק והנה ז"א הוא הוי"ה דאלפי"ן דמ"ה ובאחוריו ב' נשים לאה ורחל וז"א מזדווג עם שתיהם וא"כ בהכרח שגם הוא יתחלק לב' בחי' האחת היא מן הראש עד החזה ושם בשליש עליון של הת"ת יש בו בחי' יסוד המזדווג עם לאה ומן החזה ולמטה בחינה ב' ובה היסוד דז"א שבו מזדווג עם רחל ולכן כל בחינה מהם היא הוי"ה אחד דאלפי"ן דמ"ה וב' פעמים מ"ה הם צ' דצלם שהוא בחי' ז"א שיש בו הוי"ה דמ"ה ושניהם גמ' מלך והם באופן זה כי בחב"ד הם ג' אותיות יה"ו ובשליש עליון דת"ת המכוסה עד החזה אות ה' תתאה הרי שם אחד של מ"ה וגם בנה"י שבו הם ג' אותיות יה"ו ובעטרת היסוד ה' תתאה הרי מ"ה ב'. והנה בשתי הוי"ה דמ"ה יש ששה אלפי"ן וזהו שיתא אלפי שני הוי עלמא בבחי' הפנים של מ"ה. גם אפשר לפרשו בבחינת האחוריים של שם מ"ה דאלפי"ן העולה ק"ל שיש בו שיתא אלפי שנה ג"כ ועליהם נאמר שיתא אלפי שני הוי עלמא. פי' ג' והוא בלאה ורחל הנק' עולם כמבואר בס"ה פ' ויחי על פסוק מן העולם ועד העולם והנה כל עולם מאלו הוא ששת אלפים שנה באופן זה כי הנה נודע שהנקבה היא האחוריים של הזכר והנה הזכר יש לו הפנים של הוי"ה דמ"ה והנקבה היא האחוריים שהם בגמ' ק"ל וכיון שיש בזכר ב' הוי"ה דמ"ה הנה יש אחוריים דמ"ה העליון בלאה ובה ששה אלפי"ן ואחוריים דמ"ה הב' ברחל ובה ששה אלפי"ן אחרים ואמנם הוסיף לומר וחד חרוב הוא לפי שבשם הוי"ה דע"ב יש בה ארבעה יודין במלוי ד' אותיות הפשוטות אבל בהוי"ה דמ"ה אין אלפי"ן אלא בג' אותיות האחרונות ולא בראשו' (ד"ש ע"ג) ולכן אותה האלף החסירה במילוי אות הראשונ' רמז אל חד חרוב שהוא האלף השביעי כי אין לאלף הז' סמך להתקיים באחוריים דמ"ה ולכן הוא חרב:

מסכת אבות

פ"א וז"ל אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס אלא הווי כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם. והענין הוא כי העבד המשמש את רבו ישמשהו לשתי סבות הא' לתועלת הרב הצריך אל עבודת העבד והשנית לתועלת העבד המקבל פרס בשביל עבודה זו ולכן אמר אל תעבדו את הקב"ה לב' הסבות הנז' האחת נרמזת באומרו המשמשים את הרב כי זה תועלת הרב והב' נרמזת באומרו ע"מ לקבל פרס כי זה תועלת העבד אמנם תעבדוהו לתכלית האחד בלבד והוא לתועלת הרב כי כוונתם לעובדו אבל לא לתכלית הב' התועלת הנמשך להם לקבל פרס (ע"ד) וכנגד האחד אמר אלא הווי כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס כלו' לתועלת הרב אבל לא ע"מ לקבל פרס שהיא הבחינה הב' שהיא לתועלתכם ואולי תטעו ותאמרו כי מאחר שהוא מקבל תועלת ממנו בעבודתו ואין אנחנו מקבלים תועלת מידו א"כ הוא צריך לנו ואין אנו צריכים לו ונהנים ממנו וע"י כן תזלזלו בכבודו ח"ו לזה הזהיר ואמר ויהי מורא שמים עליכם:

פרק ב' אף הוא ראה גולגולת אחת שצפה על פני המים א"ל על דאטפת אטפוך וסוף מטיפיך יטופון. הנה אומרו אף הוא במה שהודעתך כי הלל הזקן הוא נצוץ אחד מנשמת מרע"ה ולכן היה עניו כמותו וגם חי ק"ך שנה כמותו ואמנם זאת הגלגלת היא של פרעה הרשע וכמו שראה אותה מרע"ה כן חזר הלל לראותה וידע כי היא היא ואמר לה על דאטפת אטפוך ר"ל על דאטפת את בני ישראל במים כמ"ש"ה כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו אטפוך וחזר הלל לדבר עם בני ישראל ולא עם הגולגולת ואמר להם כך לא די פרעה שהטיפוהו על אשר הטיפוך אמנם כמו כן כל שאר אומות העולם אשר יטיפוך ויזיקו אותך גם הם יענשו כמו פרעה וזמ"ש וסוף מטיפיך יטופון:

פ"ג עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בג' דברים כו' והענין אומר כי כתר הז"א נק' אי"ן וכתר הנוק' נק' א"ן חסר יו"ד ושכחתי תשלום זה הענין:

שם וז"ל ר' עקיבא אומר שחוק וקלות ראש כו' סייג לחכמה שתיקה כו' נודע כי נה"י דאבא טמירין תוך נה"י דאי' וכולם בסוד מוחין תוך ז"א ונמצא כי יסוד של חכמה הנקרא אבא תוך היסוד דאימא והיסוד של אימא הוא סייג של יסוד דאב' ונק' שתיקה לפי שנודע שהיסוד דאימא נק' שדי ובמלואו הוא בגי' שתי' והענין הוא כי עד המקום שהוא כלה היסוד דאי' שהוא בחוזה דז"א עד שם נעשה סייג אל היסוד דאבא ומשם ואילך מתגלה לגמרי היסוד דאבא ואמנם טעם הקראו שתיקה הוא מפני שבהיות יסוד דאבא תוך היסוד דאי' יש שם קולות רבים מפני רבוי האורות שיש שם במקום צר מאד ומשמיעם קולו בהיותם מתקרבים אלו עם אלו בדוחק אבל בצאתם לחוץ שהוא מן החוזה ולמטה מתגלים ומתרחבים ונחים מקולם ושותקים ונמצא כי השתיקה הודאת

גלוי החכמה והשגחה בגלוי ובזה תבין מ"ש בזה בהקדמת בראשית א"ר אלעזר מלה בסלע משתוקא בשנים פי' כי נודע שהאורות בהיותם מגולים ומאירים כפליים ולכן המלה בסלע שהוא בהיותם נסתרים האורות משמיעים קול משתוקא בשנים שהוא אחר שנתגלו כי אז הם שותקים ודוממים כנז':

פרק ד' בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם כו' פה נרמז יחוד השי"ת בד' אותיות הוי"ה איזהו חכם הלמד מכל אדם כנגד אות י' שבחכמה. איזהו גבור כנגד אות ה' שבבינה שנקראת גבודה בסוד אני בינה לי גבורה. איזהו עשיר כנגד אות ו' שבת"ת הנק' עשיר כנז' בר"מ פרשת כי תשא בפסוק העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט. איזהו מכובד כנגד אות ה' תתאה הנק' כבוד כנודע והאדם הקורא משנה זו יכוין ביחוד הזה:

(ד"ש ע"ד) (דף ט' ע"א) שם וז"ל ר' לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח שתקות אנוש רמה. כבר ידעת כי ז"א נק' ישראל וכן יעקב יש בכל אחד מהם הוי"ה אחת דמ"ה וכאשר ז"א משפיל ראשו למטה ומסתכל ביעקב ומאיר בו וזמ"ש מאד מאד ב' פעמים מ"ה שבז"א וביעקב צריך שתהיה שפל רוח כדי שתגרום שמ"ה דז"א תאיר במ"ה דיעקב אבל הבעל גאוה גורם הפך מזה ואומרו שתקות אנוש רמה רמז אל רחל שבאחורי ז"א והנה הנקבה היא אחוריים פשוטים של אלהים שהם בגי' ר' ועומדת באחורי ז"א הנק' מ"ה וזו מלת רמה ויותר טוב הוא להיות רמה בפת"ח תחת הרי"ש ולפעמים נעשית מרה אמר מורי זלה"ה שכחתי הדרוש בפרטיו וכתבתי הכלל:

פרק ה' בן ב"ג אומר הפוך בה והפוך בה דכלא בה כו' ב"ג הם ה' חסדים כמנין ב"ג המתפשטי' בז"א ונודע כי ב' החסדים העליונים מכוסים וג' התחתונים מגולים ולכן נתחלקו בשתי אותיות ב"ג והנה אלו יורדים עד היסוד כנודע ואח"ך חוזרים ועולים למעלה להגדיל לז"א לזה אמר הפוך בה כנגד הירידה הא' ואמר שתכוין להורידם ולהפכם עד שירדו ביסוד ואח"ך והפוך בה ב' לחזור לעלותם למעלה להגדיל לז"א ונתן טעם באומרו דכלא בה פי' כי כל הגדלת ז"א תלויה בהפוך זה גם אפשר לפרשו על ה' גבורות הנקבה ע"ד הנז' ממש אלא שצריך לפרש מלת ב"ג להפך כי אות ב' הם ב' הגבו' התחתונות המגולות ואות ג' הם ג' עליונות המכוסות כנודע. עוד מצאתי כתוב במקום אחר וז"ל בן ב"ג אומר כו'. דע כי המשנה הזאת מדברת בענין החזרת ה' חסדים כמנין ב"ג כאשר נופלים ביסוד ז"א וחוזרים לעלות ממטה למעלה והשאר תבין מעצמך:

שם משנה בן ה"א ה"א אומר לפום צערא אגרא כו' הנה ידעת כי בכל ד' בחי' מילוי ההוי"ת לא יש בהם ההי"ן כפולות אלא בהוי"ה דב"ן אחרונה וזהו ב"ן ה"א ה"א שהוא ענין ההוי"ה דמלוי ההי"ן שיש בה ב' ההי"ן כפולות:

פרק ו' רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה כו' ביאורו הוא זה כי לשמה ר"ל לשם ה' ר"ל שימשיך התורה לאות ה' וה' זו היא בלאה והתורה היא יסוד דאבא שבתוך ז"א והנה מן החזה ולמטה יש ב' פרצופי'

אחד של יעקב בפנים דז"א והוא לוקח האורות יסוד דאבא והב' היא רחל באחוריים דז"א ולוקחת אורות יסוד דאימא אבל מן החזה ולמעלה אין שם אלא בחינת לאה באחורי ז"א וסבת היות המקום מכוסה בשני כסויים שהוא אורות דאבא המכוסים תוך יסוד דאבא ותוך יסוד דאימא כנודע כי לכן לא יבא בחי' יעקב מן החזה ולמעלה אמנם כל האורות של או"א יוצאות אל לאה וזו היא כוונת עסק התורה לשמה שיכוין להמשיך אורות יסוד דאבא הנק' תורה אל לאה עליונה הנק' אות ה' ועי"כ מתמתקים הדינים הקשים אשר בה כנודע כי לאה נק' דינא קשיא לכן שכרו גדול כנז' במשנה הנזכרת ונמצא כי כל הכוונות צריכות להיות ע"י אות ה' כמו שנבאר וזהו לשמה לשם ה'. והענין הוא כי הנה פרצוף לאה הוא מכוון ממש כנגד היסוד דאבא במקום שהוא מכוסה שהוא עד החזה ואנו צריכים להמשיך אורות היסוד הנז' בכל פרצוף לאה והנה הוא נחלק לג' בחי' והם ג' ראשונות שבה וג' אמצעיות וג' אחרונות ואין האורות שוות:

(עמוד ב') ד"ה ג' ראשונות שבה יכוין להמשיך בהם בחי' אות ה' וג' מלויים שלה והוא ה"י דיודי"ן בחכמה שבה וה"א דאלפין בבינה שבה וה"ה דההי"ן בדעת וג' אמצעיות שבה ימשיך אות ה' בג' ציורים שבה שהם ד"י ד"ו ו"ו כנז' בענין ג' מצות דליל פסח ד"י בחסד ו"ו בגבורה ד"ו בת"ת וג' אחרונות שבה ימשיך אות ה' בג' מיני הכאות שבה והם ה"י פעמים ה"י דיודין בנצח, ה"א פעמים ה"א דאלפין בהוד, ה"ה פעמים ה"ה דההי"ן ביסוד, וכל אלו ההארות תמשיכם בה מן היסוד דאבא הנק' תורה כנז' והנה ענין ג' הכאות אלו תכוין בהם, כי ה"י פעמים ה"י הם בגי' רכ"ה וה"א פעמים ה"א בגי' לא"ה וה"ה פעמים ה"ה הם אדנ"י בגי' ס"ה ועם ל"ד אותיות שיש במלוי המלוי שבו הם ק' עם הכולל ודע כי בכל בחי' מאלו הג' צריך לחבר אות ה' בעצמה עמה כיצד בג"ע שבה תכוין כי ג' פעמים ה"י ה"א ה"ה הם בגי' ל"א ועם אות ה' בעצמה הרי לא"ה ובג' אמצעיות שהם ג' ציורים העולים מ"ב ועם אות ה' (ד"ש דף ז' ע"א) היא בגי' שם יהו"ה אהיה ותחזור ותחבר ב' הבחי' יחד ל"ז ומ"ו יהיו בגי' פ"ג שהם ענין ב' המילויים שבשתי הויו"ת ע"ב ס"ג שהם מ"ו ול"ז כנודע וג' אחרונות שהם ג' ההכאות ועולים שס"א ותחבר ג' הבחי' יחד שהם ל"ז ומ"ו ושס"א הרי הכל מד"ת והיא סוד לאה הנק' מד"ת כנוד' והנה האורות אלו העולי' בגימ' מד"ת נמשכי' לה מיסוד דאבא הנק' תורה ואם תסיר מדת מן תורה ישאר קס"ו והוא האחוריים של ס"ג שביסוד אי' כנז' כי האחוריים לבדם הם הנכנסים בז"א ונמצ' כי כשיוצאי' אורות יסוד דאבא כמנין תורה הנתוני' תוך היסוד דאי' דאחוריים שהוא הו"ה דקס"ו הנז' אז לוקח היסוד דאי' קס"ו אורות מן התו' ושא' האורות שהם כמנין מד"ת הם לבדם יוצאי' אל לאה:

מסכת נדה

פ"ה דכ"ה ע"ב וז"ל א"ר חסדא מ"ט דר' דכתיב ויבן ה' אלהי' את הצלע מלמ' שנתן הקב"ה בינ' יתיר' באשה יותר מבאיש כו' כבר הודעתך איך מן החזה של ז"א יוצאי' ב' פרצ' יעקב דרך פני' ורחל דרך אחו' ויעקב נעש' מבחי' נה"י

דאבא המתלבשי' בז"א ואינו לוקח מן החסדי' דאי' כלל אמנם רחל נעש' מנה"י דאי' המתלבשי' בז"א והנה מן התפשעו' המוחין דאי' בנצח הוד שלה אשר בתוך נו"ה דז"א נעשו חו"ב דרחל ומלבד זה ג"כ נוטל' תוס' האר' מב' החס' וב' שלישים המגולי' שהם מן מוח הדעת דמו' דאימא ומהם האירו המוחין שלה ג"כ הרי איך ניתן בינה יתירה במוחין דרחל כי בינה היא אי' משא"כ ביעקב:

מדרשים

מא' במ"ר פ' בראשית פ' א' וז"ל ר"י שאל את ר"ע א"ל בשביל ששמש את נחום איש גם זו כ"ב שנה שהיה דורש אכין ורכין מעוטיין אתין וגמין רבויי' כו'. כבר הודעת' בכונת בשכמל"ו כי הנקבו' לאה ורחל הם לוקחות מן הד' מוחין דז"א הד' אלפין של ד' אהי"ה שהם לבושי המוחין והם בגי' מד"ת בסוד ומדת ימי מה היא שהוא סוד מלכותו של בשכמל"ו ובתחלה לוקחת לאה לפי שהיא עליו' ויותר קרו' אל המוחין כי היא קשר תפלין ש"ר ואח"כ יורדין לרחל וז"ס אתין וגמין רבויין אלא שלא נק' גם ורחל נק' את כי ז"ס מ"ש בס"ה כי בכל אתר את איהי נוק' והענין הוא כי מן הד' אלפין של המו' הנז' יוצאת הארה ונחלק' בין לאה ורחל כי לאה לוקח' מספר ג"ם אורות ורחל לוקחת כמספ' א"ת אורו' וחבור ג"ם וא"ת הם מדת שהם הד' אלפין הנז' וטעם אל מ"ש הנז' שמעתי ושכח' (ע"ג) והנלע"ד ששמעתי הוא זה או שנפרש כי לאה לוקחת אורך חכמה וחסד קו ימין ואורך בינה וגבורה קו שמאל ואורך שלישי א' דת"ת קו אמצעי והנה הדעת שהוא בקו אמצעי אין למנותו כי נכלל בכלל אורך קו ימין ושמאל משא"כ בשליש הת"ת שהוא למטה ואינו נכלל והנה כל ספיה היא כלול' מי' נמצא ד' ספיה ושליש הם בגי' ג"ם או נפרש כי הנה לאה יוצאת מן הדע' דז"א הכולל חו"ג תרין עטרין וכן חו"ג תרי דרועין דז"א הרי ד"ס ועם שלישי עליון דת"ת הרי הכל בגי' ג"ם וכל שאר האורות לוקחם רחל. גם נלע"ד לפרש כי הנה ז"א יונק מבחי' הפנים של אי' המתלבש' בתוכו אבל לאה ורחל הנקבות יונקות מבחי' אחוריים דאי' כי לטעם זה נק' זו"ן קדם ואחור בסוד אחור וקדם צרתני ונודע כי עיקר התלבשות אי' הוא כנגד מקום לאה שהוא עד החזה דז"א כי שם נשלם יסוד דאי' ומשם ולמטה מקום רחל ושם גלוי היסוד של אבא מתפשט עד יסוד דז"א כי ז"ס ה' בחכמה יסד ארץ כי במקום שנתגלת החכמה שהוא יסוד דאבא משם התחלת רחל הנק' ארץ ונמצא כי אי' שהיא שם אהי"ה האחוריים שלו הפשוטים שהם בגי' מ"ד כלם מאירים בלאה חו' מן אור אחד מהם שיוורד לרחל ונשארו גם אורות מהם ללאה ולכן נק' ג"ם אבל רחל לוקחת אור אחד בלבד והנה היא עצמה נק' ת' לפי שמקומ' באחורי ד' ספיה ז"א שהם תנה"י כנודע וכל אחת כלולה מעשר ועשר מעשר הם ארבע מאות ועם אור אחד הנז' הרי א"ת ברחל ואמנם בחי' זו שלוקחת רחל היא אותה הבחי' המועטת שנת' אצלינו בפסוק ותגנוב רחל את התרפים וגו' בסוד מה שעשתה ענוה עקב לסוליתא עשתה יראה כתר לראשה (ד"ש ע"ב) והיא הארת אחת מועטת ונק' א' של א"ת גם נלע"ד שזהו ביאור אכין ורקין מעוטיין הויין כי א"ך ור"ק הם בגימ' ש"ך נצוצין הנודעים שהם דינים ולכן בהיותם אלו תרין נוקבין

לאה ורחל נק' א"ך ור"ק מורה על היותם מעוטי ההארה ואין להם רק הארות
הדינים בסוד נע"ר ונערה הנז' אצלינו במא' פ' בא אל פרעה ע"ש כי בעת
הדינים היא מתמעטת ינק' נער חסר ה' שהוא בגי' ש"ך:

שם פרשה ה' וז"ל ר' נתן בש"ר אחא ור' ברכיה בשם ר' יצחק אמר אני אל
שדי אני שאמרתי לשמים ולארץ די שאלמלא כן היו מותחים והולכים עד
עכשיו כו'. זה תבין ממה שביארנו בשער רוח הקדש ביחוד של שם שדי בבחי'
ד' אשר שם שהוא סוד הק' ברכאן ושם תראה כי בשם ב"ן שהוא הוי"ה
האחרונה שבד' הוי"ת ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הנה באות ה"א אחרונה שבה היא
בציור ד"י דל"ת ויו"ד הרי כי בסיום כל עולמו אמר די:

אמר שמואל ועיין בש"ד והוא שער הפסוקים דף ה' ע"ד כי שם קרא לז"א עץ
חיים להיו' שיש בו תרין מוחין הנק' חו"ב וע"ש:

שם פ' ט"ו וז"ל אר"י בר אלעאי עץ חיים מהלך ת"ק שנה וכל מי בראשית
מתפלגים מתחתיו כו' נודע הוא כי הבינה נק' עץ החיים כנז' בס"ה בפ' וארא
ונודע כי יש באי' עלאה ב' שמות הא' היא אהי"ה דיודי"ן שהוא בגי' ע"ץ עם
הכולל והב' הוא הוי"ה דס"ג עם עשר אותיות המלוי הם (ע"ד) ע"ג כמנין
החיים וז"ס עץ החיים האמנם היותו מהלך ת"ק שנה עניינו הוא כי האחוריים
של אהי"ה דיודין הנז' הוא בגי' תקמ"ד כזה אל"ף אל"ף ה"י אל"ף ה"י יו"ד
אל"ף ה"י יו"ד ה"י ואם תסיר אותיותיו הפשוטות של אחוריים שהם בגי' מ"ד
ישארו אותיות המלוי בגי' ת"ק נמצא כי מהלך עץ החיים והתפשטותו שהוא
המילוי הנז' המתפשט בתוך האחוריים הפשוטים הם ת"ק כנז' ותיבת מהלך
רומז גם אל ההוי"ה דס"ג הנז' אשר באימא כי המלוי של האחוריים שבו
המלואים שהם בגימט' קס"ו והמלוי לבדו הוא בגי' מהלך עם הכולל:

אמר שמואל עוד אפשר עם הכולל וכולל הכולל או עם בי"ת יתירה כמהלך גם
זה הלשון צ"ע. האמנם אם תרצה להבינו כלך אצל מאמר הגמ' במס' כתובות
הנז' למעלה וז"ל אמר ר' ירמיה א"ר יוחנן כל המהלך ד' אמות בא"י כו' ושם
נתבאר שכשתסיר מהוי"ה דס"ג המלאה באחוריים שהם קס"ו תסיר רבוע
האותיו' הפשוטות שהם בגי' ע"ב ישאר המלוי בגי' צ"ו כמנין מהל"ך עם
הכולל:

מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

שם פרשה מ"ג וז"ל ר' לוי בש"ר יוסי נ' זמרא אמר פסיעותיו של אברהם
אבינו היו שלשה מילין כו'. קודם שאכנס בביאור המאמר הזה מוכרח אני
להציע קצת הצעות וכללים בחכמת הקבלה כדי שתוכל להבין מעט קט מזער
עם שאקצר ועולה בחזקת היד. תחילת כל צריך לבאר ענין אדם וחוה הם זו"ן
הם ב' אותיות אחרונות משמו הגדול ית' אשר ז"א הוא כולל ששה ספירות

מחסד עד יסוד ולכך נק' ו' ונוקביה היא בת שבע ספי' שביעית שהיא אות ה' תתאה והמעייין בראות היות הז"א נק' ו' לא יטעה בו לומר כי אין בו רק ו' ספירות אלו כי אין קדושה פחות מעשרה והנה עם ראש ו' זו יושלם לי"ם והענין הוא כי כל יו"ד כלולה מג' בסוד רישא וגזע' ושביל' הנז' בזוהר בפ' בלק דר"ד ע"א והאי הוא עצמו מ"ש בפ' ויקרא ד"י ע"ב בגין דהאי יו"ד קוצא א' לעילא כו'.

והענין הוא בקצור מופלג כי אין לך דבר פחות מעשר כמ"ש והוא צורת הוא"ו יש בה ראש ותוך וסוף והם סוד ג' יודין וכל אחת מהם נחלקת לרישא גזעא ושבילא הרי ט' והם חב"ד י' עילאה וחג"ת י' אמצעייתא ולה"י י' תתאה ושלשתם אות י כזה ועל זה נק' ז"א א"ח בגי' ט' ובהתחברות י' עמה נהר דנגיד ונפיק בחי' היסוד ו' זעירא בלתי ראש אז נעשת ה', ד' על ו' כי ו' דיסוד גנוז ברחם דידה כי היא צורת ד' בסוד משרז"ל כשם שיש צירים ודלתות לאשה כמש"ה כי לא סגר דלתי בטני ונאמר כי נהפכו עליה ציריה וסוד הצירים היא צורת י' שבאחורי הד' וכשהדלת נשבר ציר שלה נעשת ר' בסוד אל אחר ואין להאריך בזה. ואמנם לכן ד' דאחד רבתי להיות בה עובי ב' דלתי הרי כזה מצאנו היות בה ב' דלתות וב' צירים ובהתחבר ב' דלתות אלו יהיו צורת מ"ם סתומה כזה ה' ואז נעשית סוד (ד"ש ע"ג) י"ם כי תחי' בהיותה דלת לא נכנס בה היסוד רק צורת ו' ומתחברות שערים ו' עם ד' ונעשת ה' ועתה בעשותה מן אות ד' צורת מ"ם סתומה גם הוא עלה במחשבה והרים ראש באות ו' שלו ונעשה למנין עשר ונתחברו ונעשו (דף י' ע"א) י"ם והנה ה' וי"ם הם שוים במספרם אלא שזה לחשבון זעירא וזה לחשבון רברבא:

ונחזור לעניינינו כי גם ז"א הוא נק' ו' אלא שבתחילה היה קטן בסוד חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא ולכן נק' או ו' שבשמו הגדול ית' ז"א כי ב' אותיות הראשונות אין בהם שנוי האמנם בשתיים האחרונות יש עליה וירידה והכל תלוי ע"י מעשה התחתונים בסוד תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו ואין הגאווה אלא בראש והוא סו' מנחל בדרך ישתה ע"כ יריל' ראש כי ע"י נחל קדומים שהוא הבינה מרים הז"א ראש ונעשה אות ו' בסוד כונן שמים בתבו' זומ"ש מי יקום יעקב מ"י שהיא הבינה הוא יקום ראש יעקב כי עתה בזמן הגלות קטן הוא ואין לזאת הו' ראש אך לעתיד לעה"ב יגדל לו ראש ואז לא יקראו לו ו' כי אם י' כי יהיה שלם בכל עשר ספירותיו וז"ס לא יעקב יאמר עוד שמך המורה על לשון עקב בלתי ראש כי אם ישראל הם אותיות ל"י רא"ש וז"ס הנרמז בפ' ויקהל דרי"ד שמע ישראל יש"ס בגין דאית ישר' זוטא כו' ורזא דא יהיה ה' אחד ושמו אחד פי' כי מה שהיה עתה חבור א' י"ה והב' ו"ה יהיו לעת"ל שניהם שוים ויהיו י"ה י"ה זומ"ש יהיה ה' אחד ושמו אחד הם ב' פעמים אחד ב' היחודים הנז' שוי' ואל תתמה אם ס' הזוהר מפרשו בעת התפלה של כל יום כי כן האמת כי מה שיהיה לעתיד תמידי הוא עתה לפרקים ע"י מעשינו:

ונחזור לעניינינו כי הלא ז"א הוא לבדו בעל י"ם שלימות אך לא כל הזמנים שוים ואמנם הג' ספירות עליונו' הנתוספת בו אינם חב"ד העיקריות הג"ר שבי"ס אלא הם ג' ספירות הנמצאות בז"א עצמו ובזה יהיה לך מפתח גדול

בראותך בס"ה שפעמים אומר או"א ופעמים אומר חו"ב והבן זה והנה נודע כי גם דרך טבע קומת האשה קצרה משל איש וראש האשה מתחיל מאמצע קומת האישה והוא מתחת החזה דז"א הנז' מצד אחוריו כנז' באדרא רבא דפ' נשא וז"ל בהאי אדם שארי ותקין כללא דדכו"ן כו' ואשתליף לאחורוי ועבד גלגלתא דנוק' כו' והבן אומרו בהאי אדם ולהורות כי כל זה בז"א אשר הוא אדם שלם בכל י"ס ועוד יש גבוה מעל גבוה וכלם נקראים בשם אדם וז"ס הצלע אשר משם נבראת חוה מאחורי אדם כי בצלע שאחורי החזה שם התחלת ראש הנוק' והנה נמצאת כי היא מתחלת מחצי גופא דז"א שהוא סוד מדת הת"ת שבז"א ובחציו ולמטה מתחלת ראש הנוק' הרי כי י"ס דנוק' דיליה שעור קומתם כמדת ג' ספ"י וחצי שלו שהם חצי הת"ת ונה"י:

אמר שמואל כך מצאתי כתוב ולא דוקא חצי ת"ת כי אם בשליש האחרון כמו שנתבאר אצלינו בשער ההקדמו' בכמה מקומות ובפרט דף צ"ו ע"ג. בסוד המזוזה ומצאת שם כי תדרשנו האמנם שעור הכתר דידה הוא כשעור חצי הת"ת האחרון שבו ושאר ט' ספ"י הם כשיעור נה"י שלו נמצא כי כל ספירה אחת שלו מאלו הג' נה"י הם כוללים שעור ג' ספירות שלה כי קו ימין דידה חח"ן נאחזים בנצח שלו וקו שמאל דידה שהם בג"ה נאחזים בהוד שלו וקו אמצעי דידה שהם דת"י נאחזים ביסוד שלו הרי שנה"י שלו (ע"ב) נק' שלש של שלש שלש והם סוד התקיעות של ראש השנה שאז נברא אדם וחוה בו ביום כמו שנאמר זה היו' תחלת מעשיך אלא שלא השלים העשירית שהיא המלכות דידה דתקיננו סוד התרועה ולכן היו תשר"ת תש"ת תר"ת ובחיל' זו היא הנק' דינא רפיא תרועה וכנגדם תשעה ברכות דר"ה ג' ראשונות ג' אמצעיות ג' אחרונות וג' אלו נה"י עצמם סוד מלכויות זכרונות שופרות ואין להאריך יותר בזה. והנה כתר דידה מקומו בת"ת שלו וז"ש עטרת ת"ת לעמוסי בטן. כי עטרת דידה היא בת"ת דידה מחציו ולמטה שהיא סוד הבטן אשר שם המעין אשר היו הנשמות של בני ישראל גנוזות קודם נתינתם ברחם הנוק' וזמ"ש לעמוסי בטן הם ישראל הנק' עמוסים מני בטן. והנה אין דרכינו להאריך לשון ולהרחיב פה בענין מציאות הכת' ודרכינו להכנס במנין הי"ס אמנ' טעם הדבר לא ניתן להכתב כי הדברים ארוכים ואין (ד"ש ע"ד) הדעת סובלתם:

הכלל העולה מכל הכתוב לעיל כי קומת המל' שהוא מתחיל מחכמה דידה (נ"ל דידה) ולמטה עד מלכות שבה הם באחורי הז"א כנגד נה"י דידה ממש וז"ס וירא והנה באר בשדה והנה שם ג' עדרי צאן רובצים עליה הם נה"י דידה רובצי' על כל מדת המלכות הנק' באר בשדה. ואגב אורחין נבאר קצת ענין באר בשדה כי ב' כינויים אלו נק' שם במלכו' ומה עניינם אמנם הענין הוא כי בית נק' בית מושב בני אדם והוא מקום מושב הספ"י בעצמם אך מאחורי הז"א אינו נק' בית זולתו שדה כי יצא מכלל מדבר שמם ונכנס לכלל שדה הראויה לזריעה בסוד אסתר קרקע עולם היתה ולכלל בית לא באתה עד היותה פב"פ ואז תקרא בית ואין כח בזה זולתי ביעקב אשר הוא המזווג פב"פ נמצא כי בית ושדה ומדבר ג' כינויים אלו הם במלכות האמנם בית תקרא בהיותה פב"פ כנגד נה"י ולכן נק' בית כי צור' קוים אחד מכאן ואחד מכאן ואחד באמצע הוא היסוד האוחז בנו"ה ושלתם צורת ווי"ן כי כלם הם ו' דשמא קדישא המכונה בשם

ז"א ולכן כל י"ם צורת ווין בסוד כל הנפש הבאה ליעקב ששים ושש כי היא היא הקו בעצמה וחלקיה הנחלקים לעשרה ווין נעשים ששים ועצמות ו' זו היא סוד היסוד אשר עליו פי' בזהוהר בפ' שמות ס' דא יעקב ושש דא יוסף דא תרין ווי"ן ואין להאריך בזה אעפ"י שיראה למעיין כי דברי סותרים זה את זה אי איפשי להאריך בזה:

נמצא כי סוד בית הוא מורה על עת הזווג בהיותם פב"פ ובהיותה באחו' כנגד נה"י דידיה אלא שכבר היא מוכנת ומקושטת ואין חסר בה זולתי החזרת פב"פ אז נק' שדה כעין שדה הראויה לזריעה אך עדיין אין בו ישוב ואז נקרא' חקל תפוחין הם נה"י הנק' תפוחין. ואם נרצה להאריך בזה נאמר כי חקל הוא אחורי נה"י ותפוחין כנגד אחורי חב"ד כי הם סוד הקדש כי לעולם כל קדש אינו אלא במוחין שהם ג"ר ושמור כלל זה בידך כי אז בע"ש היא מקבלת מכל אחורי הז"א עד ג' ראשונות לכן צריך לבעלי מעשה לצאת בשדה בע"ש לחקל תפוחין קדישין ולהכניס אז הכלה העומדת שם בשדה ולהכניסה בביתו פב"פ וז"ס בתי גואי ובתי בראי ואין להאריך (ע"ג) בזה ונק' שדה להיות כי הש' צורתה ג' ווי"ן והם אחורי נה"י דידיה אלא שלהיותה באחור הוצרכו להתחבר אורם ונעשו צורת ש' לאזור כח מחמ' הקלי' העומדים באחוריים אשר הוא סוד אלהים אחרים מלשון אחוריים וז"ס לא יהיה לך אלהים אחרים על פני והבן זה וז"ס ש' של שקר הנאחזים בה ק"ר ונעשים שקר והנה גם זה לעומת זה עשה האלהים וכמו שיש נה"י דקדושה יש נה"י דקליפה וגם הם בצורת שי"ן אלא דאינון בפרודא כי ק"ר הם בגי' ש' אלא דאינון בפרודא שנופרד היסוד דסטרא אחרא מנצח הוד דידיה וז"ס ק"ר כי אז נתפרדו נחש ורוכבו ולא יכלו להזדווג יחד כי היסוד שלו נכרת מן הנצח הוד שלו ונעשה סריס ונתקרר וזהו ק"ר וז"ס כי הגה אויביך ה' כי הגה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און ולכן נרמז זה ביום שבת כי אז בתחלת ליל שבת נעשה שדה כנז' והם רוצים להתחבר שם בשד' במעשה קין זוהמא דנחש דכתיב ביה ויהי בהיותם בשדה וגו' ואז יתפרדו כל פועלי און ואין להם כח להזדווג וז"ס המזיקין שנבראו בע"ש שלא נברא להם גופות משום דאל אחר אסתרס ולא עביד פירין כנז' בסבא דמשפטים ולכן נק' אל אחר משום דיתיב באחוריים וזמ"ש בפ' בלק על פסוק אשר הלך חשיכים שראן בחבורא ומתפרשאן מיד וזהו הנז' בסבא דמשפטים על ההוא נחש דפרח באוירא הוא הנחש העליון אשר פורח באויר ואין לו על מה שיסמוך והם הרגלי' סמכי דגופא והנחש אתקציצו רגליו והוא פורח באויר ואין לו על מה לסמוך וז"ס השקר אין לו רגלים והנה רוצה לפרוח ולעוף עד מקום אחורי נה"י דז"א באויר הפנוי אשר שם וז"ס אם תגביה כנשר האמורים בעשו ואם בין ככבים שים קנך הוא אשר בו כוכבי' ומזלות הוא אחורי יסוד דז"א כי עד שם רוצה לעלות הנחש כדי ליקח הארה משם כי מתקנא בראות אדם הרוצה להזדווג עם חוה בע"ש ביום שנברא ואז עולה להטיל זוהמא ואז משליכים אותו למטה וזמ"ש משם אורידך נאם ה' וזמ"ש שארי בחבורא ומסיימי בפירודא וז"ס הנז' בפ' ויקהל וז"ל ת"ח יומא שתיתאה כד מטי זימנא דליק כו' ע"ש והבן:

(ד"ש דף ח' ע"א) ונחזור לענין כי בהיותה באחור אז נק' שדה עפר הראוי לזריעה ומאחורי הנוקבא עומדים הקליפות ומקומם שם נק' מדבר שהעפר שלו נקרא אבק שאינו ראוי לזריעה בסוד ויאבק איש עמו ואמנם נק' שדה ע"ש שעומדת אחורי הש' שהוא נה"י דידיה והוא סוד ד' דשדה והיא מתקשט' בקשוטי' הם הארת פנים בנה"י מצד עצמם מצד פנים ששם הם ג' ווי"ן כנ"ל ונעשים מכחם ה' שצורתה ג' ווי"ן כי עם היות שבתחילה מקבלת מנצח הוד לבד ואינה ראויה לזווג ונק' ד' ואח"ך נתוסף בה ו' ביסוד ונעשת ה' וראויה לזווג ואח"ך חוזרת פב"פ ונעשת בית כנז':

כלל העולם מכל זה כי קומת המלכות נחלקת לג' קוים קו ימין חח"ן שיעורם באחורי נצח דז"א וקו שמאל דידה בג"ה באחורי הוד שלו וקו אמצעי דת"י באחורי יסוד שלו ואמנם כל זה הוא בהיותה ראויה לזריעה ונק' שדה כי המקום ההוא יקרא שדה אמנם מציאות המלכות עצמה תקרא באר (ע"ד) הנובעת מ"ן לקבל מ"ד מבעלה בסוד הבאר שעלה לקראת יעקב כמ"ש חז"ל וזהו והנה באר בשדה פי' כי ראה יעקב שכבר היתה רחל העליונה מוכנת להזדווג כי כבר היתה באר בשדה וגו' האמנם לפעמים אין שעור קומתה זולתי באחורי היסוד לבד ולפעמים תחת היסוד בסוד השליך משמים ארץ ולפעמים יורד' לברי' בסוד לכי ומעטי את עצמך להיותם בסוד נקודה לבד ולא בסוד פרצוף והוייא תמן ראש לשועלים והנה הוא סוד המחלוקת של רב ושמואל במס' ברכות פ"ט חד אמר פרצוף היתה וחד אמר זנב היתה ואלו דברי אלהים חיים. והענין הוא ברמז כי ב' נשים היו לו לאדם חוה אחת וב' וכנגדם אמרו פרצוף וזנב והענין הוא כי הא' יצאה מאחוריו העליונים והב' מאחוריו התחתונים כי כבר ביארנו לעיל כי קומת האשה חצי קומת האיש נמצא שיש באיש ב' קומות מבאשה וז"ס מ"ש רז"ל במס' בתרא פ' הספינה וז"ל ואולך אתכם קוממיות ב' קומות של אדה"ר והם ר' אמה מאה אמה בלבד הם נ' לזו ונ' לזו בסוד ב' ההי"ן כל א' כלולה מעשר והם ב' חצאי האדם הכולל י"ס והם כל א' כלולה מחמשים ספי' שלו הם חמשים ומאתים:

ואמנם הא' היתה פרצוף והב' עדיין לא היתה אלא זנב נקודה לבד בלתי פרצוף עד שאח"ך כתיב ביה ויבן ה' אלהים את הצלע כו' ומי שיחפוץ להבין יסתכל בדברי רז"ל של רב ושמואל ונחזור להבין הך דרו"ש ע"ד האמת כי הנה שופריה דיעקב כעין שופריה דאדם וכמו שהיו לאדם ב' נשים חוה א' וב' כך ליעקב לאה ורחל כי חוה הא' היא הקליפה החופפת על לאה שבקדושה ולפי שחשב יעקב כי היתה דוגמת חוה א' לא היה חפץ לקחתה וז"ס כי שנואה לאה כי כפי מה שחשב הוא היה שתינתן לעשו דוגמת חוה אחת לילית חייבתא כלתא דסמאל שרו של עשו אלא שע"י תפלותיה ודמעותיה לקחה יעקב ולאה היא סוד פר' לפי שיצתה מאחורי פרצוף דז"א וזה סוד קשר של תפילין של ראש מאחוריו ורחל היא זנב כי היא מאחו' ולמטה ואח"כ גם היא נתקנת כאחותה ונעשת פרצוף והיא תפלה של יד במקום החזה כנגד הלב כי שם ביתה ולכן נאמר בלאה ועיני לאה רכות כי יונקת מצד העינים כי היא במקום הפרצוף אך ברחל לא ניכר בה מציאות העינים זולתי נאמר בה ורחל היתה יפת תואר וגו' וז"ס הנאמר בסבא דמשפטים עולימתא שפירתא דלית לה עיינין והיא סוד כוס

של ברכה דצריכים למיהב עינוי ביה להמשיך לה אור מיסוד העינים שאין לה. וענין ב' נשים הם סוד הא לחמא עניא מה דרכו של עני בפרוסה היא סוד המלכות הנק' עוני ובהיותה בסוד העוני שהוא בפסח קודם נתינת התורה אז נק' עוני ואז היא פרוסה בסוד פריס פריסת מלכותך והוזכרו ב' מיני פרסות אחד מה שנחלקה המלכות ממנו ונטלה וניתנה לזולתו ועוד כי גם שם היא פרוסה וזמ"ש ויהיבת למדי ופרס החצי למדי והחצי לפרס כאשר התנו ביניהם כמ"ש ז"ל אי מינן מלכי מינייהו אפרכי והענין הוא כי בכל מקום שגלו שכינה עמהם והמלכות העליונה גלתה בבבל הוא רישא די דהבא וכשנסתיים הגלות בטלה (דף י"א ע"א) השררה מבבל בסוד היו צריה לראש ונתנה למדי ופרס וגלתה השכינה בין ב' המלכיות ההם נמצא כי אותה המלכות שהיתה גולה ממקומה אצלו פרס פריסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס וסוד הענין הוא כי בכל היא רישא ולכן אין שם פירוד אך מדי ופרס הם כנגד ידוהי ודרעוהי די כסף ושם נחלקו לב' זרועות ולכן מלת פרס נקרא כן ע"ש הפרוסה והחלוק' הנעשית בימיו כמש"ה אשר שם (ד"ש ע"ב) שמות בארץ וכיוצא בזה נאמר בפ' שלח לך וז"ל ופרסין מלכין דפרס אשתמודע הכא:

ונחזור לענין כי אלו הם סוד ה' תתאה וזה מ"ש הא לחמ' ולכן נפרסת לשתיים כי כן אות ה' היא יכולה להתפרס וניכר בה יותר משאר האותיות כי היא ד' על ו' כנגד רחל הלוקחת ה' מדות באחורי הז"א והם בת"ת ונה"י וכנגד לאה ששעורה ששה מדות באחורי הז"א והם כחב"ד חו"ג והנה בשם פרסין נעשים שנים אך בעת העושר אז כלם נעשות בחי' אחת ואין ביניהם פירוד וז"ס יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל והנה מלת שתיהם היא מיותרת כי כבר נודע כי רחל ולאה שתיים היו בלבד ולא שלש ועוד מניינא למה לי והענין הוא כי בזמן רחל ולאה היו נפרדות להיות כי עדיין לא נתנה התורה ועדיין הין נקראים לחם עוני שהוא בפרוסה האמנם בימי רות כבר נתנה התורה והיא לבדה כוללת שתיהם ביחד לכן נאמר שתיהם וסו' הענין הוא כי הנה ערפה היא כנגד לאה כי כן שמה מורה עליה על שהיא בסוד העורף דוגמת לאה שבקדושה שהיא קשר של תפילין ואלו זכתה להתגייר היתה נתקנת דוגמת לאה שנתקנה על ידי תשובתה ודמעותיה ולכן לא נתנה לעשו האמנם ערפה כאשר לא נתגיירה אז חלק הטוב אשר בה הוברר ממנה ונתנה אל רות וחלק הרע שבה גרם ששבה אל עמה ואל אלהיה נמצא שהיתה רות כלולה ברחל ובלאה ולכן אמר הכתו' יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר הם היו שתיים נפרדות וזו לבדה היתה כוללת שתיהם יחד כאמור וכן היה הענין בבעליהם כי היו שנים מחלון וכליון ולפרקים היו שניהם בבחי' אחת אך יש זמן שהם משמשים לשנים דוגמת יעקב ויש' וכשנתקנה רות נתקנו ג"כ מחלון וכליון ושניהם נכללו בעובד אבי ישי ודברי' אלו הם עומדים ברומו של עולם ולא יחשוב האדם כי על דרך מקרה קרה אלימלך ונעמי וב' כלותיה כדוגמת של רחל ולאה היו אחיות בני לבן ונתגיירו כך רות וערפה היו אחיות ונתגיירו ואין להאריך בזה כי הוא סוד נמרץ:

אמר שמואל ואפשר עוד לומר שתקנה רות עתה מה שפגמה חוה בימי אדה"ר ואתי שפיר בג"ש נאמר כאן האשה הבאה וכו' ונאמר להלן לזאת יקרא אשה

כו' ולכן נאמר עליה בימי שלמה המלך ע"ה וישם כסא לאם המלך לאימא של מלכות וארז"ל זו רות כנלע"ד:

גם זה הוא ענין סוד דינה בת לאה כי הנה נודע כשהנחש הטיל זוהמא בחוה כל הנשמות נתערבו מטוב ורע כנז' בס"ה בר"מ בפ' בהר סיני ע"ש כי אפי' האבות בעצמם נתפרדו כי היו מעורבי' מטוב ורע ולכן יצא ישמעאל מאברהם ועשו מיצחק ואז (ע"ב) נתלבנו ונפרדו מחלאת זוהמת הקליפה הדבוק' עמהם ולכן חוה א' היתה קליפת לאה ולאדם לא נתנה לאה כי עדיין לא נתקנה לאה נכן יעקב דשופריה מעין שופריה דאדם לא מצא נחת רוח אלא ברחל שהיא חוה ב' דוגמת אדם שאמר לזאת יקרא אשה לזאת ולא ללאה א' ולכן היתה לאה עלמא דאתכסייא דלא אתגליאת ליעקב והנה אעפ"י שלאה נתקנה והוסר ממנה הקלי' שהיא חוה א' ונשארה היא קדושה וצדקת לגמרי עם כל זה לתוקף הסיגים הנדבק בה יצאה ממנה דינה שהיא דינא קשיא כי לכן נק' דינה ע"ש הדין וגם היא היתה קדושה אלא שעדיין היה בה קצת אחיזה כי לא נתברר' לגמרי וכמו שהיתה דינה עתיד' להנשא לעשו אלא שיעקב טמנה בתיב' ומצינו ברז"ל בפ' שאמרו ברש"י שנענש יעקב ע"ז כי היתה ראויה אליו וע"י היה נתקן עשו גם הוא כי עדיין היו בו נצוצי קדו' וזהו טעם ויאהב יצחק את עשיו כי ציד בפיו להיות כי היה לו צד ניצוצי הקדוש' מחלק הגבורה של יצחק אבינו נתונים בפיו ונבלעים בתוכו ולכן כל כונ' יצחק לתקן אותם נצוצו' שהם חלקי נשמתו והיו ברישיה דעשו בלבד ולא בשאר גופו ולכן רישיה דעשו נתקבר' במער' עם יצחק והבן זה. והנה עשו הוא סוד הנחש והית' דינה ראויה אליו וכיון שטמנ' יעקב נצו' ממנו וכאשר יצא' יצאנית בסוד ותצא דינה כי אם הית' נשאר' במקו' הקדוש' לא היה הנחש יכול להדב' בה אך אחרי צאת' אל מקום הקלי' אשר ז"ס מש"ה לראות בבנות הארץ אז הנחש נשכה והוא סוד שכם בן חמור החוי מל' חויא שהוא הנחש גם נק' חוי ע"ש דאתי מחוה א' הנק' לילי"ת ובכח זה יכול לקחת' וע"ז נא' ותדבק נפשו בדינ' ב"י כי מתחיל' היו דבוקים הקלי' הזאת עם זאת (ד"ש ע"ג) הקדו' ועכשיו בצאת' חזר' להדבק עמה וזהו ענין הכזונה יעשה את אחותינו כי לילית חוה א' נק' אשת זנונים כי התרגום תרגם הכנפק' ברא והענין הוא כי סתם זונה היא לילית כי תחיל' הית' בביתו של אדה"ר ואח"ך יצאה לחו' ולעולם שוכנת במדברו' כנודע ולכן הזונ' נק' נפקת ברא כי היתה אשת אדם וישב' לזנו' עם סמאל זמ"ש הכזונה גו' פי' כי עדיין אחותינו דומה לחוה א' והלא כבר נטהר ואין הנחש שבה יכול לקחת' ואח"כ נשאה שמעון כנודע כי ראובן הוא חסד ושמעון גבורה וכל הקלי' אינם יוצאי' אלא משם לכן נק' גבו' דאסבר פני' לרע וזהו שמעון אותיות ש"ם עו"ן כי שם העון שהוא סט"א נאחז והנה דינה שרשה מן הגבורות דינא קשיא ולכן לקחה שמעון ולהיות כי עדיין לא נטהרה ומשום הכי אחר שנבעלה לכנעני שהוא הנחש אשר נאמר עליו ארור כנען כנודע ולכן יצא ממנה שאול בן הכנענית כמ"ש ז"ל בן שנבעלה לכנעני והוא עצמו שלומיאל בן צורישדי והוא עצמו זמרי בן סלוא כמ"ש ז"ל בסנהדרין בפ' בן סו"מ ומכח אות' זוהמ' נדבק בכזבי ואולם כי גם כזבי היתה שיורי הקלי' אשר לדינ' אמו של שאול והית' בת זוגו זולתו שאכל' פגה ועדיין לא היתה ראוי' ולכן הוא נק' שלמיאל נ' צורישדי והיא נק' כזבי בת

צור אך צור אביו דשלומיאל הוא שמעון אשר צורי הוא שדי השודד' כל הקלי' ומכניעם וזהו בת צור סט"א אביה של כזבי. ונחזור לענין כי כל מעשה הראשונים ומדרש אגדה הנזכר בתורה אינם לפי פשוטם ואינם בדרך מקרה ודי בזה כי הדברים האלו הם כבשונו של עולם:

(ע"ג) ומעתה נבא לביאור המאמרים עם שנבין בתחי' הקדמה אחת והיא כי אעפ"י שביארנו כי ז"א כולל י"ס דידיה עכ"ז כאשר נעריך בחי' ז"א אל האורות הגבוהים עליו לא יהיה נק' זולתי בסוד ו' ולא בסוד י' ויקראו ג' ראשונות או"א ומזלא הנז' באדרא זוטא יקראו ראש ו' זו ולכן תלת מוחין דידיה אינם עולים עתה בשם מוחין והכל בערך גופא אל הג' ראשונות שהם או"א ומזלא כי כלל זה בידינו כי כל בחי' ובחי' הוא אדם בפני עצמו ובהכלל כל הבחי' יחד יקרא זה האדם זה יד וזה רגל וכיוצא בזה עד שכל הבחי' יחד יקראו אדם אחד והמעין יראה הקדמה זו בזוהר ריש פ' תולדות ונמצא כי הז"א בהתחברותו למעלה לא יקרא זולתי גופא שהוא סוד ו' דשמא קדישא והנה זו' זו נחלקת לשנים ג' ראשונות חג"ת. ג' שניות נה"י וב' אלו הם ששה והנה הג"ר חג"ת הם נק' בבחי' ידים וג' שניות נק' בבחי' רגלים והענין הוא כי חג"ת הם ב' ידים ובהתכללותם במכריע הוא הת"ת באמצעיתא יקרא גם הוא יד אחרת כי הוא הכולל ב' ידים האחרות שהם חו"ג וז"ס יד הגדולה יד החזקה יד רמה באמצעיתא כנזכר בהרבה מקומות בס"ה ובתקונים וכן כנגדם הם נה"י הם ג' רגלים כי נו"ה הם ב' רגלים ונכללים במכריע והוא יסוד ונעשה רגל ג' וז"ס מש"ה ג' רגלים תחוג לי בשנה ר"ל כי המלכות נק' חג דכולהו כנז' בריש הקדמת התקונים דכתיבת יד והיא נאחזת בנה"י כנ"ל נמצא כי ג' רגלים אלו הם המאירים בה ג' פעמים בשנה ובכחם נעשית ג' חגים בג' זמנים אלו והגם כי ג' חגים הם חג"ת עכ"ז הוא הארת חג"ת בנה"י וע"י נה"י מאירים במלכות וז"ס חובת ראייה ברגלים והענין הוא כי מצות ראייה שיעלה כל אדם לעזרת ישראל לראות שם בחגים ואין חיוב מצוה זו אלא לאנשים זכרים והענין הוא להעלות ברגליהם ולהמשיך כח הרגלים העליונים שהם נה"י בג' רגלים ולכן לא נאמר שלש מועדים אלא ג' רגלים לרמוז כי ענין הארת ג' חגים אלו הם ע"י הרגלים העליונים נה"י המאירים במלכות שהיא עזרת ישראל והאמת כי עזרת נשים הוא שעור קומתה בבחי' המלכות שבה ועזרת ישראל הוא שעור קומתה כנגד נה"י אלא שעת' בחגים היא פב"פ כנגד נה"י וז"ס ולא יראו פני ריקם ולכן כל חובת מצוה זו היא ברגלים כי מטעם זה החגר והסומא פטורים כנודע וכולהו יליף מלשון רגלים כנז' במ' חגיגה פ"ק כו' גם הקטן שיוכל לעלו' ברגליו מחנכים אותו שהוא בבחי' ז"א בהיותו יעקב הקטן צור' ו' בלבד גם אז צריך להמשיך הארה מרגלי אותה הבחי' וכל זה עדין הם חצירות ועזרות בתי בראי כי עד שם יכולות הנשמות לעלות כנז' בפ' ויקהל על פ' מי יעלה בהר ה' וע"ש ואל תתמה אם גם היסוד נק' רגל כי זהו הטעם שהזווג נק' בל' רחיצת רגלים כמ"ש דהע"ה לאוריה רד לביתך ורחוץ רגליך אשר כונתו היתה שיזווג עמה גם ז"ס רחצתי את רגלי איככה אטנפם (ד"ש ע"ד) והוא סוד רחיצת המילה אפי' בשבת להעביר זוהמת הקליפה הנדבקת שם וז"ס ומפיבושת לא עשה רגליו ולא שפמו לפי שדוד הוא סוד מלכות היה בצער

ואינו עת הזווג לא זווג תחתון שהם רגליו ולא זווג עליון שהם שפמו שכמו שיש ביסוד התחתון (ע"ד) בחי' רגלים גם ביסוד העליון והוא הלשון הנק' בשם רגליו כמש"ה לא רגל על לשונו כי גם הלשון עם השפתים הוא דוגמת יסוד בין נ"ה ובזה תבין ענין מספרי לשון הרע כמה הוא וכבר ידעת כי השפתים הם נו"ה תרין שפון תרין למודי ה' גם אשתו של אדם נק' רגל בסוד יש רגל מברכת כו' והענין הוא כי הלא היא עומדת במקום רגלי הז"א כנגד נה"י כנ"ל וז"ס והנה אשה שוכבת מרגלותיו הנא' ברות לפי שהיא כנגד רחל העומדת למטה בין הרגלים כמו שאמרנו לעיל כי ערפה למעלה כנגד העורף ורות למטה כנגד הרגלים ולכן היה הענין הזה בחצי הלילה כמ"ש ויהי בחצי הלילה וגו' והנה אשה שוכבת מרגלות' כי לילה הוא סוד המלכות נוק' כנודע ונחלק לחצאין בסוד מצה פרוסה כנ"ל וענין זה היה בחצי הלילה אחרונה כנגד רחל וזמ"ש בזוהר פ' וירא וז"ל ובג"כ רגלי חסידיו ישמור ודא היא איתתא כו' גם דף קי"ב ע"ש ותבין מה שאמרנו ובזה יצדק היטב לשון ויחלק עליהם לילה כי לפי הפשט אין בה ממשות ואין שייך בה לשון חלוק:

ועתה נבא לביאור המאמר שהתחלנו ר"ל בשם ר"י בן זמרא פסיעותיו של אברהם אבינו ג' מילין כו' ואם באתי לבאר כל ענין א"א עם ה' מלכי סדום מה עניינם ומי הם המלכים ומי הם מלכי סדום ועמורה ומי הוא אברהם ומי הוא לוט וכל מקראות הפרשה הזאת יאריך הספור האמנם בקצור מופלג אעורר קצת הערות במאמר ואח"ך נבא לביאור בע"ה:

ובראשונה ראוי לעורר איך יעלה על הדעת שהיו פסיעותיו של אברהם אבינו ג' מילין ולא ג' פרסאות. גם ר' נחמיה מה כונתו באומרו לא נתאבקו רגליו גם שלא למדנו שיעור במשל ההוא שאמר. אמר המעתיק המאמר מכ"י האר"י זלה"ה בכאן מצאתי קושיות רבות לאין חקר על הפסוקים ועל המאמר ולא העתקתי אותם יען כי אין כונתי להעתיק אלא מן ההקדמות דשייכי לחכמת הקבלה. והענין הוא כי הלא האדם הוא בעל חומר וצורה וגס ועב ולא יוכל להשתנות מן הכח הנמסר בו בעת יצירתו ולכן אם ירצה האדם לקפוץ שעור יותר ממה שבטבעו לא יעלה בידו וכל זה גורם לו כבדות החומר העב אשר נתלבש בו האדם בבואו אל העוה"ז ולולי זה היתה יכולה הנפש לעוף ולקפוץ בכל אות נפשה האמנם אם נרצה לדקדק הדברים יותר בדקות נמצא כי גם ברוחניים עצמם יש ביניהם הפרש והראיה לזה הוא כי גם במלאכים עצמם והם ד' חיות הקדש שהם שוים במדריגתם ובמקום אחד עכ"ז יש ביניהם הפרש כענין זה כמ"ש ז"ל בברכות פ"ק א"ר אלעזר בר אבינא גדול הנאמר במיכאל יותר ממה שנא' בגבריאל דאלו מיכאל באחת וגבריאל בשתיים כו' הרי שגבריאל לא יוכל לקפוץ ולעוף בעולם כמו מיכאל ופסיעותיו קצרות יותר ממיכאל וגם זה יהיה פלא בעיני הפשטנים ויחשבו שגם בזה יש בו צורה ואין הדבר כפשוטו ולא יבינו כי הפשט והרמז הכל אחד דוגמת הנפש עם הגוף שזה צלם ודמות לזה ואם היתה הנפש משונה איבריה מאיברי הגוף בהכרח היה שלא יתלבשו זה בזה וכלי גדול לא יכלהו כלי (דף י"ב ע"א) קטן גם אם הכלי יהיה בעל קצוות וזרועות מחולקים לא יוכל להכנס לתוכו כלי פשוט ואם יכנס לא יכנס בכל חלקיו ועד"ז פשטי התורה צריכי' להיות דומה בדומה אל נשמת

התורה ופנימיותה כי הגוף צלם אל הנשמה וגם צריך שהפנימיות יהיה דבר רוחני שאל"כ לא היה צריך ללבוש כמו דרך הפשטנים המפרשים תחילה התורה ואמנם תחלה נאמר כי בלי ספק נשמו' הצדיקים הם גדולי' ממלאכי השרת וכמש"ה כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך מי גדול השומר או הנשמר אעפ"י שמצינו ג"כ קרא דכתיב ה' ישמרך מכל רע וגו' הענין תלוי במש"ה צדיק מושל ביראת אלהי' אשר ז"ם לא זו מחבבה עד שקראה אמי והנה מושב הנשמ' הוא בערבות ואין שם לא מלאך כו' כנז' בזוהר בפ' בראשית ד"מ וז"ל מדר' שביעא' כו' ותמן לא אשתכחו בר נשמתהון דצדיקא כו' ע"ש ואפי' קודם הבריאה היו נפשותיהון של צדיקי' ובהם נמלך הקב"ה וברא את העולם כמש"ה המה היוצרים כו' ואמנם (ד"ש דף ט' ע"א) המלאכים לא נבראו עד יום ה' וכמש"ה ועוף יעופף על הארץ כנז' שם והנה אם נפשות הצדיקי' הנקר' בנים כמש"ה בנים אתם לה' אלהיכם יוצאים מתוך מעיו והם גדולים למעלה מן המלאכים עכ"ז ברדתם למטה בעה"ז אי אפשר לעמוד בו אלא בלבוש החומרי הזה מכ"ש המלאכים שברדתם למטה הם מוכרחים להתלבש:

וביאור הענין תלוי בדרוש אבי"ע כי עולם האצי' הוא דק עד מאד ועול' הבריא' הוא עב ממנו וברדת אור האצי' בבריאה אם תשאר שוה כמו שהיא יחזור עולם הבריאה להעשות אצי' האמנם מוכרח הוא שהאור העליון יגנו ויתלבש בברי' ואז יחשב האצי' היורד בבריאה בבחי' הבריאה וכן בכל עולם ועולם שאל"כ יהי' כל העולמות אצילות וכדוגמא זו הנשמות והמלאכים ואף גם זו כביכול בשכינת עוזו ית' כמ"ש ז"ל בעשרה לבושים נתלב' הקב"ה כשברא את העולם כי לא היה אפשר להעשות עולם החומריי כזה ע"י רוחניתו ית' הפשוט זולתי אחרי התלבש בכל אותם המלבושי' וכמש"ה עוטה אור כשלמה לברא את השמים אח"כ נוטה שמים כיריעה ומה גם בבריאת הארץ השפלה והנה ענין לבוש המלאכים ברדתם בעה"ז בתוך האויר הזה הנה האויר בעצמו הוא אור נתפס כי לא יש אויר שאין נתפס אלא ההוא אוירא קדמאה דכלא הנק' אור קדמון והוא הנק' אור שאינו נתפס בס' יצירה אמנם כל שאר האוירי' הנב' נתפסים הם אלא שהם דקים והנה זה האויר אשר עלינו הוא כלול מד' יסודות המעורבים בו האמנם עיקר היסודות הגוברים בו הם אש רוח מים עפר כי יש מים מעל השמים וברדתם מתערבים האויר אמנם יסוד העפר אין בו ולכן המלאך שמתערב באויר שהם ג' יסודות היותר זכים יש בהם יכולת להתפשט עד ז' ימים דאלמלא יושבים המלאכים ומתערבים בהאי עלמא ז' יומין לא יכלי לאתפשטא מהאי מלבוש' והכי אירע לעז"א ועזא"נ וטעם היות ז' יומין הענין הוא כי בכל רביע חדש הלבנה מתערבים כל כחות ד' היסודות בהכרח ויש אז חדוש נוסף כנודע והנה ענין התלבשות זה של המלאכים והיותם נגלמים באוירים וביסודות נז' בהרבה מקומות בזוהר ונודע כי סדר (ע"ב) היסודות העליונים הם חגת"ם שהם אש רוח מים עפר אעפ"י שבעה"ז אינו כן כסדרם ולכן מיכאנ הנגלם באויר זה אינו נגלם אלא ביסוד המים כנגד החסד ולכן בקפיצה אחת יכול לקפוץ כל העולם אחרי רדתו והתלבשו בו אך גברי"אל ברדתו לעה"ז מתלבש במים ובאש שהם חו"ג שמדתו מצד הגבו' ואם יהיה נגלם באש מכ"ש במים כי לעולם שמאלא אצטריכא לימינא אך ימינא לא

אצטריכא לשמאלא כנז' בזוהר ולכן מוכרח הוא להתלבש בב' יסודות מים ואש אמנם אליהו בארבע כי אליהו דרגיה איהו לתתא מן האי באר כנז' בפ' ויצא על פסוק וירא והנה באר בשדה ולכן מתלבש בכל הד' יסודות ולא כשאר המלאכים שאינם מתלבשים אלא בג' ולא יותר ומי שנתעסק בחכמת הקבלה ידע כמה מיני אוירים הם כנז' בתשו' הגאונים ז"ל דאית שמושא דאוירא דקדושה ושמושא דאוירא דשידי והענין הוא כי גם השידי' הם מתלבשים באוירים אלא שהם דומים למלאכים והענין הוא כי להיותם מתלבשים באוירים הדומים למלאכים ובהיו' מתלבשים שם תמיד ואינם מתפשטים מהם כמו המלאכים לענין זה דומים לבני אדם כי בני אדם אעפ"י שנשמת' גדולה ממ"ה אינם יכולים להתפשט מזה הלבוש להיו' שנתלבש בהם החומר העכור לקשר כל העולמות כמו שנפרש לקמן:

מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו

הכלל העולה כי בכל הדברים העליונים שייך התלבשות ברדתם לעולם השפל הזה עד שאפילו השכינה שייך בה התלבשות כמו לעיל כי ז"ס צמצם הקב"ה שכינתו בין בדי הארון כו' ובזה שאמרנו מבואר ענין הקדמת הקפיצה מה היא כי לבוש האדם הוא ממדריגת התחתון שבכלם מפני החומר שבו ולכן אין בו כח לקפוץ הדרך אמנם השידין השוכנים באויר יש בהם כח לקפוץ באויר אך אינו כמלאכים וז"ס מלאך המות בשמונה והמלאכים יותר במעלה בענין הקפיצה כמ"ש למעלה יותר מכלם כי ז"ס וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל כו' כמ"ש בס"ה דנחית ממדרגה לתתא כו' האמנם האדם הוא סולם כל העו' וקושר כל העולמו' כנודע כי יש בו גוף מבחי' העה"ז ונפש הבהמית של יצה"ר מפאת השדין השוכנים באויר ונפש השכליית מן האופני' ורוח מן המלאכ' ונשמה מן הכסא ונשמה לנשמה מפאת השכינה אשר על מי שיש לו בחי' זו נאמר (ד"ש ע"ב) עליו בנים אתם לה' אלהיכם ויש מי שלא יקרא אלא עבד ודבר זה נודע והנה ע"י קשר זה שיש באדם כי קושר כל העולמות לכן כאשר ירצה יהיה כח בידו לעשות קפיצת הדרך ע"י איזה אחת מן הכחות אשר עליו כי יש שעושה איזה קפיצת הדרך ע"י שדים וכנמצא על המקובלים הראשונים על הה"ר אליעזר מגרמיזא ז"ל שהיה משתמש בשמושא דאוירא דשידי הנק' אצל המקובלים שמושא דהבלי זוטא כנודע:

ואמנם גם בבחי' קפיצה זו יש ב' מיני קפיצות אחת היא ע"י הנוק' דסט"א והאחת היא ע"י הדכורא דסט"א כי גם את זה לעומת זה עשה האלהי' וכמו שיש רגלין דדכורין שהם נה"י כמבאר לעיל ויש רגלין דנוק' כמ"ש ז"ל בס"ה על פ' רגלי חסידיו ישמור כי הנוק' אתקריאת רגלין דבעלה משום דיתבא ברגלין כמ"ש"ה ותגל מרגלותיו וכן הענין (ע"ג) בסט"א והקפיצה הנעשת ע"י הנוק' דסטרא אחרא הוא שנדמה לאדם כעין ענן אחד ורוכב עליו ומוליכו למקום שהוא רוצה והטעם נודע כי הנוק' נק' ענן דוגמת הקדושה כמ"ש כי ענן ה' על המשכן יומם והיא השכינה הנק' ענן כך בסט"א דנוקבא אתקריאת ענן

וז"ס וחסדכם כענן בקר דא נוק' דלית בה ממשא וכטל משכים הולך דא דכורא דמיניה אתי טל לארעא וז"ס הנרמז בסבא דמשפטים וז"ל שבתו וראה תחת השמש תמן תנינן בכל יומא הוה אקדים שלמה כו' הא עמודא דעננא כו' הו אתיין כו' ושנים אלו העמודים שתייהם בסוד הנוק' דסט"א אלא שיש בה ב' הכוחות אשא ועננא ולטעם זה לא היה בא עליהם זולת נשר אחד בלבד ולא ב' נשרים להיות כי הכל בחי' הנוקבא לבד ובשתי כוחות אלו נתאחזו עז"א ועז"אל ברדתם מן השמים זה באש וזה בענן שהם ב' כוחות דנוק' וז"ס ויראו בני האלהים את בנות האדם כי בנות האדם הם ב' כוחות האלו שבנוקבא ומאי דקאמר האדם הוא אותו האדם הבליע' כי גם הוא נק' אדם כמו שאמר הכתוב אדם בליע' איש און ולכך היו באים ב' עמודים אל שלמה מפאת עז"א ועז"אל וזהו הטעם כי עז"א אין בו אלא בחי' עוז וגבורה תקיפא והוא כנגד עמוד האש אמנם עז"אל יש בו אותיות אל להורות שהוא יותר נמתק בסוד חסד אל וזה נאחז בעמוד ענן ולכן הקדים עמוד האש לעמוד ענן כמ"ש הא עמודא דאשא ועמודא דעננא הו אתיין ונקט לה בס' בחי' עז"א ועז"אל וז"ס נופל וגלוי עינים כנז' בזוהר פ' בלק דר"ח נופל דא עז"א דאעמיק ליה קוב"ה בעומקא דחשכו' כי הוא נאחז יותר בגבורה קשיא כי הוא עמוד האש וגלוי עינים דא עז"אל דהא לא אזדקק חשוכא עליה כו' ודברים אלו גלויים ומבוארים למי שירצה להבינם:

ואמנם ענין הנשר דהוה אתי תמן על תרין עמודי' אילין יוכן בסוד נמרץ הנז' בפ' ואשא אתכם על כנפי נשרים כנודע שארז"ל כי ביום הא' נסעו מרעמסס והיה שעור הדר' ההוא ק"ך מילין והלכו אותו בקפיצת הדרך ע"י השכינה נוק' דקדושה הנחלקת לב' בחי' וג"כ בסוד לא ימיש עמו' הענן יומם דא הוא הכח הנמשך אליה מצד הימין ועמוד אש לילה הוא הכח הנמשך אליו מצד השמאל ובכח ב' ענינים אלו קפצה להם הארץ וב' ענינים הנז' הם כנפי נשרים וזמש"ה ואשא אתכם על כנפי נשרים ולכן כנגדו יש גם בקליפה כיוצא בזה וז"ס הנשרא דהוה עולה ע"ג העמודים הנז' בסבא דמשפטי' כי הנשר הוא גופא דילה והעמודים הם ב' זרועותיה ובזה לא יקשה עתה לדברינו מה שנמצא בזוהר כי נשר הוא באמצעיתא כמ"ש הכתוב דרך הנשר בשמים דנר' שהוא בת"ת והכל אמת אלא שהוא בת"ת דמלכו' ובזה יוצדק אומרו דרך הנשר בשמים דנשר חד ושמים חד והדברי' הם מוכרחים למי שירצה להבינם וכן תמצא בתקונין דקי"ד בשכינתא ודאי אתכלילת בכלא ובג"ד זימנין אתקריאת נשר כו' ואין כונת זימנין אל מציאו' זמן ממש כי אין למעלה שנויים חלילה כפי הזמנים אמנם אומרו זימנין אתקריאת פי' בזמן שאנו מדברים בת"ת אז נק' נשר כו' ודי למבין:

(ע"ד) אמנם יש מין קפיצה ב' והיא ע"י דכורא דסט"א בסוד נה"י דילה הנק' רגלין אמנם ענין זה נר' לאדם כאילו הוא בעצמו הולך ורץ ברגליו והארץ נקפצת לפניו ואינו רואה עצמו רוכב על הענן אלא שנדמה לו כאלו גבה קומתו מאד ונתארכו רגליו דבר נפלא עד שארכותיו מתרחבים מאד מאד והכל כחפצו המצטרך אליו מיל אחת או ב' מילין ואמנם מציאות קפיצה זו נז' בתקונין דקי"ו ע"ב וז"ל ת"ח שמענא דעובדא הוה בחד (ד"ש ע"ג) בר נש מאינון בעלי קבין אדהכי אחזרו רישייהו לגביה וחמו ליה דהוה רהיט ככוכבא

דשביטא כו' כי היה ממש מהלך ברגליו ולא היה רוכב ע"ג ענן והנה ב' בחי' אלו נמצאים בספרי הקדמוני' וההפרש אשר ביניהם הוא כשרוצים לרכוב על הענן אז משביעים השבעות ויורד הענן והוא ורוכב עליו או יעשו קנה אחת מז' קשרים וישביע השבעות וירכוב על הקנה אך יש מיני השב' אחרות שאינם צריכות לענין ממש כגון הקנה והענן כנז' אלא בדבור בלבד שמשביע בפיו ורץ ברגליו על הדרך שביארנו וטעם הדב' הוא כי תמיד הנוקבא איהי עשיה ומלאכה ודכורא איהו דבר בלבד ואמנם כבר ביארנו כי קפיצה זו היא ע"י הדכורא ע"י נה"י דידיה אשר ביארנו לעיל כי הם סוד ג' רגלי' תחוג לי בשנה ולכל רגל מהם יש קב אחד אשר נעשה ממנו ענין הקפיצה דוגמת הקטע יוצא בקב שלו שאינו יכול לילך זולתי ע"י הקב גם יש להם בחי' הקבין ברגליהם לקפוץ ברגליהם וזמ"ש דעובדא הוה בחד בר נש מאינון בעלי קבין:

והאמנם כי המא' הזה נסתר עד מאד לא אבאר בו כי אם הפשט לבד כי הנה האיש הזה היה מת אלא שנתגלה לחכמים האלו להודיע דבר חכמה כי בכל אתר דצדיקיי' יתבי שולח השי"ת נשמות הצדיקים או המלאכים או אליהו הנביא ז"ל ללמדם תורה וזה פשוט והנה האיש הזה היתה נשמת צדיק אחד שנפטר מן העולם ואין להם כח לבא בזה העולם ולא להתגלות לבני אדם חומריים זולתי ע"י התלבשם באותם הקבין דוגמת מלאכי אברהם דאגלימו בהאי אורא ואמנם יש מיני נשמו' גדולות מהם שאינם נראים כחגרים אך הם שלמים לגמרי ובבואם בעה"ז ללמד תורה לצדיקים הם באי' טעיני כחמרא וכמעשה דרב המנונא סבא בהקדמת הזוהר אך אלו מארי קבין כי הם חגרים הוא סוד המשל של רז"ל על הנפש ועל הגוף אחד חגר ואחד סומא הרי שקראו הנפש חגר בהיותה משוללת מן גופא שהוא לבושא שאין יכולת ללכת בזה העולם בלתי לבושא שהוא הגוף ובכח אלו הקבין קפץ ורהט ככוכבא דשביטא עד שהגיע לההוא מערה במקום מושבו ואז לא הוצרך יותר אל זה הלבוש הנק' קבין ונתפשט ממנו ואז לא היה חגר כי אינו חגר זולתי בבואו לעה"ז שהוא צריך בהכרח למלבוש להתלבש רגליו פה בעה"ז וזמ"ש והוה תמן ההוא בעל קבין מתפשט מההוא גופא כו' הרי כי אותם הקבין הם דוגמת גופא להתלבש בו הנשמה ואמנם היותו רהיט ככוכבא דשביטא יתבאר לך במה שהקדמתי לך כי ג' רגלים הם נה"י וזה היה מבחי' רגל' הג' הוא יסוד והנה נודע כי ז' כוכבים הם בז' רקיעים וכנגדם מתיילדים ומתהוים בארץ בכח (דף י"ג ע"א) תנועתם שם ז' מתכות ואמנם סדרם כך כסף זהב נחשת בדיל עופרת כסף חי ברזל והם הם עצמם כנגד ז' כוכבי לכת שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה ונמצא כי הכסף חי הוא כנגד היסוד והוא כנגד כוכב הששי הנק' כוכב סתם בלא שם לווי וכבר ידעת כי גם היסוד נק' איש חי וכנגדו הוא הכסף חי ואמנם לא נמצא זהב חי אלא כסף חי והענין הוא כי הכסף הוא סוד החסד דשריא בפום אמה והיא טפת מיינ דכורין דנפקי מפום אמה כנז' באדרת נשא וז"ס אברהם איש החסד שנ' בו והוא יושב פתח האהל אחר שנמול ואז יצתה טפת החסד ונתגלת שם בפי אמה הנק' פתח האהל ולכן ברדתו שם מלמעלה למטה עד היסוד מתנועע ונק' איש חי דוגמת הכסף חי המתנועע יותר משאר מתכות וכנגדו בז' כוכבי לכת הוא כוכב הנק' כוכב סתם אשר עליו נאמר דרך כוכב מיעקב בסוד דריכת

הקשת שהיא הטפה היורה כחץ דרך היסוד וזה אומרו דהוה רהיט ככוכבא דשביטא כי היה רץ ע"י בחי' זו ואמנם בחי' לבוש זה הנק' קב והרי הם ג' קבין לנה"י וז"ס בית שמאי אומר מקב לחלה הוא הקב האמצעי של היסוד. ובה"א מקביים לחלה שהם נו"ה וחכמים הכריעו קב ומחצה הוא נצה וחצי היסוד הימיני וכדי שלא לצאת מכונת הדרוש לא אאריך בזה כי הא דבר ארוך:

ואמנם קב של היסוד כולל עשרה קבין כנודע כי הטפה היוצאת מהיסוד היא סוד י' זעירא שהיא כללות כל הי"ס והנה כמו שיש בחי' קבין אלו בקדושה כך יש בקליפה וז"ס רוצה אשה בקב ותפלות יותר מט' קבין ופרישות שהוא בסט"א מעשרה קבין ופרישות הם הי' זעירא דנפיק מיסוד וז"ס קב של חרובין דר' חנינא ממ"ש למ"ש כו' כי ר' חנינא בא בעה"ז בגלגול מפני שר' חנינא לא זכה לבנים ועל זה החריב הקב הזה הקדוש (ד"ש ע"ד) והברוך של יסוד כי כן ק"ב ר"ת קדושה ברכה פי' הטיפה נמשכת מן המוח שהיא חכמ' נק' קדש כנודע וברדתה מן יסוד נק' ברוך וזהו קב אמנם הטיפה בעצמה היא אות י' הרי יב"ק וע"כ איתיהיב ליה קב חרובין דסט"א אשר קטרג כנגדו שיהיה עני כיון שהחריב בקדמיתא האי קב וזה תמצא בר"מ דפ' פינחס דרי"ו ע"ש וז"ס הקטע יוצא בקב שלו דר"מ כו' ופולגתא דר"מ ור' יוסי דר"מ סבר דכיון שהקבים האלו הם לבוש של הנשמה והוא לבוש החצון שבכל לבושי הנשמה והוא המפסיק בין הנשמה לקליפ' הנאחזת בו כי אם כן מותר ליצא בו בשבת לרשות הרבים והענין הוא כי רה"י הוא סוד הקדושה ולכן גבהו עשר' ורחבו ד' כנז' בתקונין ורה"ר הוא סוד החצוני' בסוד מ"ש אליהו הנביא ז"ל לנביאי הבעל כי אתם הרבים והמוציא חפץ מרה"י לרה"ר גורם להוציא נצוצי הקדו' אל הקליפות ואמנם זה הקב הוא הלבוש החצון של הקדושה אשר ע"י יונקים סט"א א"כ יכול הוא לצאת בו לרה"ר כי בהכרח צריכים חיות נהירו דקיק כנז' בזוהר וזהו ענין ברכי דרבנן דשלהי מיניהו הוי כנז' בסוד סבא דמשפטים והענין הוא כי להיות נה"י לבר מגופא יש להם אחיזה בהם החצונים ואז הקדושה נעשית כביכול כעין קטע כי ז"ס ותקע כף ירך יעקב פי' כי נגזז אור הנה"י באותה שעה כאלו היא קטע ואז אינם נאחזים אלא בסוד הקב שלהם וז"ס ויאבק איש עמו כי סט"א נק' אבק כנז' בזוהר פ' וישלח מאי ויאבק א"ר אלעזר מן אבק כו' וביאור הדברי' (ע"ב) כי החצונים נאחזים בקב ומתייחדים דכו"ן דידהון ליינק מן הקב דקדושה ולהזדווג ביחד ונעשים א' מן אב"ק והקב שיונקים נהפך להם ונעשה ב"ק וזהו אב"ק והבן זה כי אינו מועיל להם ודברים אלו הם כבשונו של עולם ואין לי להאריך בהם וגם אם נבאר פי' מלה ק"ב יאריך עלינו הספור ודי בזה:

ונחזור לענין שהיינו בו כי ב' מיני קפיצות הם אחת בנוק' ואח' בדכורא וכל זה ע"י השדים וכן ע"י מלאכים דקדוש' יש ג"כ ב' בחי' כי ע"י האופנים הוא מציאות קפיצה אחת בעשיה וע"י המלאכים דיצירה שהם החיות הוא קפיצה ב' וע"י המלאכים אשר הם נק' נק' בשם רגלים כמש"ה ורגלי' רגל ישרה והם המלאכים הנאחזים בנה"י דיצירה וכן מצינו באליהו הנביא ז"ל שהקפיץ את רב המנונא סבא כנז' בסוף אדרת נשא וכיוצא בזה יש ב' קפיצות אלו ע"י

שכינתו ית' וכמו שביארנו לעיל על דרוש הקבין שיש קבין בחצונים ויש קבין בקדושה:

ובזה נבא לביאור המאמר פסיעותיו של אברהם אבינו היו ג' מילין ירצה כי הנה היות פסיעותיו ג' מילין ודאי שלא היה בהתמדה אלא בעת ההיא כפי הצורך ולכן לא נאמר ענין זה אלא גבי קרא דירדפם יעבור שלום כמו שנבאר שלא היה הולך ברגליו אלא ע"י קפיצת הדרך ואז היו פסיעותיו ג' מילין ומעתה אין לתמוה על היות פסיעותיו ג' מילין בעת הצורך ההוא וזה מבואר בתנחומא שקפצ' לו הארץ כנ"ל:

ומעתה נבאר פסוק ההפטרה כפי דרכנו וז"ל מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו יתן לפניו גוים ומלכים ירד כו' ירדפם יעבו' שלו' אורח ברגליו לא יבא מי פעל ועשה קורא הדורו' מראש גו' יר' מי העיר ממזרח פי' מי העיר לב המזרחי' לבא וליפו' ביד אברהם ותי' וא' צדק יקראהו לרגלו ר"ל כי השי"ת הנק' צדק ממד' המלכו' אשר העיר ממזרח את המלכים וזה הצדק הוא אשר יתן לפני אברהם את הגוי' ואת המלכי' וזמ"ש יתן לפניו גוים כו' וכ"ה להודיענו שלא תחשוב הדברי' במקרה ושאברהם בכחו וגבורתו שלו ושל אליעזר עבדו ומדרש אגדה למ"ד אליעזר זה עוג מלך הבשן לכן אל תחשוב שבכחם ובגבורתם נצחו את המלחמה אלא הכל היה מאתו ית' כי הוא עצמו שהעיר את לבן לבא והוא עצמו יתן לפניו גוים כו' והביא ראייה לזה ואמר ירדפם יעבור שלום גו' ובוזה יתישב שהוזכרה ענין הרדיף' אחר המלחמ' והענין הוא דבשלמא בענין המלחמ' אפשר"ל כי בדרך טבע בכחו ובגבורתו של אברהם הנק' ענק כמש"ה האדם הגדול בענקי' ובגבורתו של אליעזר עבדו שהיה עוג והיה ג"כ מן הענקים וגם שהיה לו ילידי ביתו שש מאות וי"ח וע"י הכח אשר נתן להם הקב"ה אפ' שעשו מלחמ' האמנם בעת הרדיף' אי אפשר לו' כך כי הרי בעת שרדפם אורח ברגליו לא יבא והיה ע"י נס שקפצה לו האר' א"כ כיון שהרדיף' לא הית' כ"א ע"י ית' שהקפיץ אותו והוא לא עשה כלום כך בענין המלחמ' לא עשו הם כלו' אלא הקב"ה עשה הכל והוא הפילם לפניהם וזש"ה אח"ך מי פעל ועשה קורא הדורו' מראש גו' ולכן שיעור' דקר' יר' כך ירדפם אברהם כשהיה הולך אחר (ד"ש דף י' ע"א) המלכי' הנה השי"ת שנק' שלו' יעבו' לפניו להלחם בעדו האמנם עדין צרי' לדקדק למה פה כינה להקב"ה (ע"ג) בשם שלם מה שאינו בעת ובעונה ההיא כי אדרבא עת מלחמה ולא עת שלום והענין הוא כי הלא אלו המלאכים כשבאו על סדום להלחם עליה לא נתכוונו כי אם לבקש תואנה ליקח את לוט בשביה ומתוך כך יצא אברהם אע"ה להלחם עמהם ויהרגוהו כמ"ש חז"ל בב"ר על פסוק וישוּבו ויבואו אל עין המשפט א"ר אחא לא באו אלא להזדווג לתוך גלגל עינו של עולם עין שעשתה מדת הדין בעולם בקשו לסמותה. היא קדש הוא כתיב ולכן פרשו בזוהר ולכן השי"ת ששמו שלם וכל מעשיו שלום נתקנא באלו הרשעים ארורים הם המעוררים מדנים לא"א ע"ה שהיה איש שלום שהיה משים שלום לשי"ת עם כל בריותיו ע"י שהי' מגיירם ועוד שהוא היה בשלום עם אותם המלכים ולכן נגלה השי"ת אז בשם שלום וזמ"ש ירדפם יעבור שלום הקב"ה בכבודו ובעצמו ולא ע"י מלאך ולא ע"י שליח אלא הוא העובר ברגליו אך רגליו של א"א ע"ה לא זזו ממקומם

וזש"ה אורח ברגליו לא יבוא פי' אורח ברגליו של אע"ה לא יבואו אלא הקב"ה מוליכו באומרו יעבור שלום השמיענו כי השי"ת הוא המקפיץ ולא אע"ה עבר ברגליו ובאמור הכתו' בס' הזה אורח ברגליו לא יבא ולא קאמר רגליו באורח לא יבא להשמיענו פי' יעבור שלום לומר כי אעפ"י שהיינו יכולים לומר שמש"ה יעבור שלום היינו שצוה הקב"ה לשדים או למלאכים שיקפצו לו הארץ לכן כדי לבטל סברא זו אמר אורח ברגליו לא יבא פי' אורח של אברהם לא בא ברגליו של השי"ת ורגליו ירמוז אל המלאכים כי יש מלאכים שנאחזים בנה"י והם רגליו של השי"ת וגם באומרו מלת אורח ולא דרך רמז ג"כ לומר שלא נעשה ע"י השדים ואורח ירמוז לדם נדות כמש"ה חדל להיות לשרה אורח כנשים ור"ל כי גם הקלי' הנאחזים ברגלים העליונים לא באו ברגליו של אברהם אלא הקב"ה בעצמו כאמור. ודוגמ' זה פירשו בס"ה ואמרו אורח ברגליו של אברהם לא יבא כי לכלוכת זוהמא לית ברגלך בעידן דרדיפת אבתריהון ולכן אמר אורח ברגליו ולא אמר באורח ברגליו ע"כ:

והנה זה עצמו כוונת ר' נחמיא ור' לוי ור' יודן בש"ר יוסי'ן זמרא דלא באו אלא ללמדנו ענין הקפיצה בעצמה אשר נעשה לו וכמה שעור פסיעותיו בעת ההוא ור' נחמיא אתא לאשמיענן ע"י מי היתה קפיצה זו וזמ"ש ר' נחמיא לא נתאבקו רגליו וביאור דבריו יובן במה שביארנו כי סט"א נק' אב"ק כמ"ש בס"ה פ' וישלח ולכן אמר אל תחשוב כי קפיצה זו היתה ע"י שדים הנק' אב"ק וביאר הענין הוא כי כח הקפיצה הוא שאדם מתלבש תוך אותו מלבוש של שדים ועל ידי זה מתארכים רגליו של אדם ומתרחבים פסיעותיו ואין הארכות תלוי ברגלי האדם אלא באותו הלבוש שהוא מתלבש בו ודומה לאדם בעת ההיא כאלו ברגליו קורדסקין גבוהי' מאד הנק' בלשון ערבי (קלא קי"ב) וגם מתרחבים פסי' ולכן א"ר נחמיא לא נתאבקו רגליו כו' לומר שלא נאחזה הקלי' הנק' אב"ק ברגליו בעת ההיא כי הקפיצה לא היתה אלא ע"י השי"ת וזמ"ש אח"כ אלא כאדם שהולך מביתו לבית הכנסת:

ולהבין זה אתן טעם תחלה למה לא היו רק ג' מילין ולא פחות ולא יותר והענין (ע"ד) הוא כי היו ג' מילין כנגד ג' רגלים העליונים שבהם נתלבשו רגליו של אע"ה והם נה"י וזמ"שה ירדפם יעבור שלום ואמר ירדפם כנגד נו"ה כי הרדיפה היא בשני הרגלים ואמר יעבור שלום כנגד היסוד הנק' שלום הרי לך טעם אחד למה כינה פה להשי"ת בשם שלום ור' יודן דריש סיפיה דקרא אורח ברגליו לא יבא שהול"ל לא יבואו ומדקאמר לא יבא חוזר אל האורח והענין הוא כי האורח שלו הוא היסוד בסוד אורח מברך ובסוד ואורח צדיקים כאור נגה ואמר כי האורח הוא שנתלבש בו והכוונה היא כמה שביארנו בההוא עובדא דההוא בעל קבין דתקונין דהוה רהיט ככוכבא דשביטא להורות כי אותה הקפיצה היתה מכח היסוד ולא מכח נו"ה וכן באברהם היה כן לפי סברת ר' יודן וא"כ לא היו פסיעותיו אלא מיל לבד כנגד היסוד וזמ"ש ר' יודן אומר מיל שנא' אורח ברגליו לא יבא כי מסיפיה דקרא מוכח שלא היה אלא ע"י היסוד וזמ"ש לעיל יעבור שלום אך מש"ה ירדפם קאי לאברהם ולא היה אלא ע"י נה"י העליונים ובא ר' נחמיא לקיים דברי ר' יודן ואמר לא נתאבקו כו' פי' בזה שהוא יסוד כשהוא הולך מביתו לבית הכנסת דא כנסת יש' להתחבר עמה (ד"ש

ע"ב) כי אז אין סט"א הנק' אבק יכולה להתדבק שם כמבואר בשיר השירים מהזוהר על אלפא ביתא דא"ת ב"ש כי בעת הזווג הכל בחשאי והמלך והכלה בלחישו והנה כמו כן אברהם לא נתאבקו רגליו יען כי השלו' הוא המקפיצו כמ"ש יעבור שלום ולא היה סט"א יכול להתדבק שם ואפשר לומר כי ר' נחמיא פליג אכולהו כי לדעת ר' לוי פסיעות רבות בפסיע' אחת הלך מביתו עד מקום המלכים דוגמת זה שהוא יסוד ההולך מביתו לבית הכנסת שהם דבוקים זה בזה יסוד ומלכות ובפסיעה אחת הם מתחברים כך היה אברהם:

והנה ידענו בביאור כי המלכות אינה מתרחקת מהיסוד אלא פסיעה אחת לבד ולכן נק' המלכות פסיעה וז"ס פסיעה גסה נוטלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם כי היסוד נוטל הטפה מחמשה ספירות שעליו שהם חג"ת נ"ה וכשירדת בו נקרא היסוד כ"ל כי מן חמשה נכללו כל אחד בסוד עשרה ונעשו בו חמישים כמנין כ"ל ובהנתן בחי' אלו שהם חג"ת נ"ה עם כל היסוד במלכות אז נק' כל"ה כ"ל ה' ואז נכללים כל אחד מאלו החמישים בסוד עשרה ונעשים ת"ק וז"ס מהלך עץ חיים ת"ק שנה כי בהיותו מהלך מלמעל' עד למטה אז נשלמו בו ת"ק שנה והמל' נוטלת ממנו בחי' אחת מת"ק אלו אלא שהיא כלול' מכל הת"ק וזהו פסיעה גסה נוטלת א' מת"ק ממאור עיניו של אדם כמו שכת' הרמב"ם ז"ל בה' דעות שכבת זרע היא מאור עיניו של אדם והבן זה וז"ס ומגבעו' אשורנו כי הגבעות שהם בחי' המלכות הנק' גבעה נוק' הם יוצאים לחוץ בשעור פסיעה אחת לבר וזמ"ש אשורנו לשון פסיעה כמ"ש בזוהר פ' בלק על פסוק אשורנו כו' ואושיט פסיעה לבר כו' והיא המלכות שיצתה חוץ מהז"א שעור פסיעה ודי בזה כי דברים אלו הם כבשוננו של עולם ואין לגלות דברים אלו ולמה נק' פסיעה וז"ס ואתה תשופנו עקב והיא המלכו' הנק' פסיעה שהיא עקב ודי בזה:

(דף י"ד ע"א) ונמצא עתה שהם חלוקים במציאות קפיצה זו של אברהם אם היתה ברגליו ממש שנתארכו פסיעותיו והיה פוסע פסיעות או אם נשא אותו על כנפי נשרים ובקפיצה אחת הלך שם וזהו סברת ר' נחמיה והם ב' מיני קפיצות שביארנום לעיל וזו היא כונת כל המאמרים החולקים בענין הקפיצות כי בתנחומא מונה ד' ובמס' סנהדרין מונה ג'. עוד חילופים שבין זה לזה ועוד כי לשניהם לא נמנה קפיצות הארץ דרעמסס לסכות והענין תלוי בזה כי זו הקפיצה שהיתה על כנפי נשרים בפנים אחת אליבא דכולי עלמא אינה נמנית וגם לסברת האו' כי גם באברהם היתה על כנפי נשרים ולכן לא מנו אותה בסנהדרין אמנם המקומות אשר מובן מפשטי הכתובים הם עצמם וברגליהם הלכו. אלו הם שנמנו בין בתנחומ' בין בסנהדר' כמו יעקב שנא' בו ויצא יעקב ונא' בו וישא יעקב רגליו וכן באליעזר נא' ואבא היום אל העין תלה בו בעצמו ולדברי האומר בתנחומא מוכיח כי גם אברהם היה כן ולכן לא הביא פ' זה של אורח ברגליו לא יבא כי מורה הפך זה אך הביא פסו' ויחלק עליהם לילה המורה כי בעצמו הוא חולק עליהם ואין לי פנאי להאריך בזה ואתה המעיין מעצמך תראה ותדקדק מהו ההפרש שיש בין זה לזה אחר שמסרתי לך מפתח של מחלוקת עם שכולם הם דברי אלהים חיים שלכל אלו קפצה הארץ אלא שלדברי האחד אין להכניס במנין כי אם קצתם ובוזה ג"כ תבין כי בתנחומא אמר קפצה הארץ ובסנהדרין הוסיף מלת להם לומר כי אותם הג' בדוקא הוא

שקפצה הארץ להם בעצמם כי הם בעצמם היו רוצים וקופצים על הארץ משא"כ באחרים שהארץ נקפצה כשנשאום על כנפי נשרים והוא אינו זז ממקומו ודי בזה כי אין לי פנאי להאריך יותר זולתי לבאר ענין מילין אלו מה ענינם:

וזה יובן במ"ש בתקונין בהקדמה בכתיבת יד על ג' וויין דויסע ויבא ויט וענין קפיצא זו הוא כי הלא המלכות לפעמים היא תחת היסוד כמבואר אצלינו למעלה והנה כדי להתחבר עם בעל' גופא בגיפא צריכה לדלג ג' דלוגים שהם נה"י עד שתתחבר גופא בגופא שהוא ספי' הת"ת ואלו הם עצמם ג' דלוגין שאנו מדלגים בג' פעמים ק' ק' ק' ה' צבאות כו' וידעת כי ג' קדש הם בחג"ת והענין הוא כי מדלגת נה"י ועולה בחג"ת ואלו הם עצמם שלשה דלוגים של ברכת הלבנה לחברה עם בעלה וד"ל:

הרי כי ידענו בזה כי קפיצת הדרך הוא בסו' נה"י והיותם ג' ווי"ן הוא הטעם כי ז"א כולל ו"ס ולכן נרמז בוא"ו (ד"ש ע"ג) של שם ההוי"ה וכל ספי' מהם כלול' מכל הו' הרי ששה ווי"ן נמצ' כי נה"י הם ג' וויין ואל תתמה אם ויסע ויבא ויט הם בחג"ת ואיך עתה הם בנה"י כי כבר ידעת כי יש ב' ע"ב ולכן יש בפ' והיה אם שמוע עד ושמתם ע"ב תיבין כנגד נה"י כנו' בתקונין דקל"ג והנה נודע כי כל אחד מאלו הו' ספי' כלול' מחברתה והם י"ב ואלו הם סוד י"ב שבטי ישראל וכנגדם הי' תחום מחנה ישראל י"ב מילין כמשרז"ל במ' בתרא אמר רבה בר בר חנא לדידי חזי לי ההוא אתר מערבות מואב (ע"ב) עד אבל השיטים והוי י"ב מילין ולכן סבירא ליה לר' עקיבא דאית תחומין מדאורייתא עד י"ב מיל אך מדר' גזרו על מיל אחד בלבד ולא אאריך בנתינ' טעם בזה לבל יארך הספור:

והנה י"ב אלו הם ב' וויין ו"ו עילאה ו' תתאה ו"ו עילאה ת"ת כולל עמו חו"ג וכל א' כלול' מחברתה הרי ו"ו עילאה להורות על יעקב ויוסף ו' תתאה כנ"ל ולהיות כולם סוד ווי"ן לכן היו ששה אלפים אמה כי האמה היא צורת ו' והנה להיותם בנה"י דדכורא לכן היו מילין ולא פרסאות כי הפרסא היא נוק' בבחי' המלכות והענין הוא כי נודע כי המלכות מקננ' בעשייה שהוא סנדלפון והנה סנדלפון בגי' פ"ר שהוא שר היער ואדני בגי' ס"ה הרי פ"ר וס"ה נמצא כי בכל בחי' פרסאות הם במלכו' שהם נקבות אך מילין הם בדכורא:

אמר שמואל נלע"ד שחסר כאן וצ"ל ו"ו תתאה יסוד וכולל עמו נו"ה וכל אחת כלולה מחברתה הרי ו"ו מליאה ולכן פסיעותיו של אע"ה שהם נה"י שלו הם ג' מילין לפי שאינם רק ג' ספי' ולכן היו כנגדם ג' מילין וכנגד היות כל אחת כלולה מחברתה לכן גם המיל הוא כפול אלפים אמה והם ו' תתאה:

ואביא עתה מא' אחד מס"ה בפ' לך לך אשר הוא רומז כל האמור ובו נסיים בע"ה וז"ל מי העיר ממזרח דא אברהם כו' צדק יקראהו לרגלו דא הוא רקיעא תתאה ועביד נוקמין ואפיל שנאין כו' ירדפם דא אברהם וקב"ה הוא עביד קמיה וקטיל לון דכתיב יעבור שלום דא קב"ה דאקרי שלום אורח ברגליו לא יבא וכי

ס"ד דהוה אברהם אזיל בגו ענני או בגו סוסוון כו'. טעמו נא וראו מה מתוק מדבש אומרו וכי ס"ד דהוה אברהם אזיל בגו ענני או בגו סוסוון כו' דבשלמא גו ענני ניחא אבל גו סוסוון קשיא דהול"ל ע"ג סוסוון. וקושיא זו מבואר לתינוקן' יומו אך הענין הוא כי עננים הם הנוק' דסט"א כמש"ל והסוסוון הם נה"י דדכורא דילהון הרצי' ברגליו ומלבישי' את האדם והוא מתלבש בתוכם ממש ולא עליהם וסמך ממ"ש בפ' בא וז"ל ולאילין עביד שמושין כו' כי סמא"ל הוא דכורא וכל כתות דיליה הם הנוק' דאינון כעננים למירכב בהון כו' וכוחות סמא"ל דכורא אינון בסוסוון דילהון הרי מבואר בביאור כל מה שאמרנו ונכוחים הם למבין והרי בזה ביארנו שלא היתה הקפיצה ע"י שדים ואח"ך חזר ודחה גם קפיצה אחרת שהוא ע"י המלאכים וגם בהם יש ב' בחי' דכורין ונוקבין וזמ"ש דלא חזי אזיל קמיה לא מלאכא ולא שליחא אמר מלאכא כנגד נה"י הנקראת מלאכים כנז' בפ' פקודי דף רל"ב ע"א ושליחא נגד הנאחזים במלכות שליחא דכלהו ע"כ מצאתי עוד בס' אחד:

אמר שמואל נלע"ד שהמאמר הזה הועתק מכ"י הרב עצמו ומעתיק המאמר טעה בהעתקתו וכבר תקנתו בו מה שיכולתי לתקן ושגיאות מי יבין ולא נמצא בו יותר:

מדרשים

שם בפ' לך לך פרשה מ"ד סי' י"ז וז"ל ר' אבין מוסיף תרתין נובלת אורה של מעלה גלגל חמה נובלת חכמה של מעלה תורה כו' הנה נתבאר כי יעקב יוצא מן (ע"ג) ההארה של יסוד דאבא שבתוך ז"א הנובלת ויוצאת לחוץ של ז"א ומשם ניתנת ליעקב הנק' תורה וזה מ"ש נובלת חכמה של מעלה מבחי' היסוד שלו נובלת ההארה היוצאת ליעקב הנק' תורה וז"ס פ' תורה צוה לנו משה כי משה הוא היסוד של אבא שבתוך ז"א כמבואר אצלנו וממשה יצאה התורה שהיא הנק' קהלת יעקב שהם האורות של משה הנקבצים ונקהלים ביעקב ושם נעשים תורה. אמר שמואל עוד נת' מאמר זה בש"א בשער ההקדמות בדרוש פרצופי לאה וע"ש ועוד נתבאר בש"ה שער המצות:

שם בפ' תולדות פרשה מ"ה וז"ל ויאמר יצחק אל בנו מה זה מיהרת למצוא בני למצוא מיהרת למצוא הברכה אביך נתברךך' ע"ה ואתהך' ס"ג שנים כו' כבר הודעתוך כי יעקב הוא ז"א או פרצוף הנק' יעקב היוצא בפני ז"א מן החזה ולמטה (ד"ש ע"ד) שהוא המקום שהחסדים מתגלים בו כנודע כי שם סיום התלבשו' יסוד דאימא והנה אימא היא הוי"ה דמלוי ס"ג ומתלבשת בשש ספיל' ושליש שהם כחב"ד חו"ג ושליש ת"ת של ז"א שעד שם הוא מקום המכוסה וכל מדריגה מהם כלולה מעשר הרי ס"ג ונמצא כי בהשלי' ס"ג אז מתגלים החס' ומהם מתברך יעקב:

מא' במ' ילקוט פ' וישלח סי' קל"ו וז"ל אל תיראי וגו' אלא כל שבט ושבט נולדה תאומתו עמו. תאומה יתירה נולדה עם בנימין כו' זה יובן עמש"ל בפ' ותוסף ללדת את אחיו את הבל כו' וע"ש והענין הוא כי גם בנימין ניתוספה עמו ולפי שכשנאבד יוסף הצדיק הושם בנימין במקומו כנז' בס"ה וגוף וברית חשבינן חד:

שם פ' ויחי צ"ח וז"ל ראובן בכורי אתה אתה בכור ואני בכור אני בן פ"ד שנה לא ראיתי טיפת קרי ואתה וילך ראובן וישכב כו' סבת זה השבח ביעקב יותר משאר כל הצדיקים הוא כי הנה נתב' בס"ה פ' קדושים כי יעקב בא לתקן עון גלוי עריות של אדה"ר כנודע כי שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם והנה אדה"ר הוליד שדין ורוחין ולילין מטיפת קרי שהוציא בק"ל שנים שפירש מאשתו חוה כנודע וכבר הודעתך בביאור מאמר מס"ה בריש פ' בראשית בענין מ"ב זווגין שיש בטיפת זרע העליון שהם בחי' פ"ד טיפות פשוטות וכנגדם נשתהא פ"ד שנים מלראות טיפת זרע:

מא' במ' תנחומא והביאו הילקוט בפ' בא סימן קפ"ז וז"ל החדש הזה לכם ראש חדשים אר"י לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחדש הזה אלא משום כח מעשיו הגיד לעמו כו' הטעם הוא כי בר"ח ז"א עומד בנצח ונוקביה בהוד כנודע והענין זה הוא ביום ר"ח ואמנם זה לא היה כך בבריאה וזה קושיא באצ"י והשיב משום כח מעשיו הגיד לעמו הכונה אחיזתם בהוד והם אומרים אין לנו חלק לכן המלכו' לשם בנצח. אמר שמואל פשוט הוא שהלשון מוטעה כלו ואין בי כח לפשוט את ידי בו. מה שהבנתי מכללות דברי מוהר"י צמח שכונת ר' יצחק היא שהיה להתחיל התורה מהחדש הזה דניסן הוא רומז על ראש הנקבה והיה צריך להתחיל בו משום זה השער לה' ותירץ הטעם הוא כו' עיין בפנים:

שם שמות רבה פ' כי תשא פרש' מ"ה וז"ל ה' מלאכי חבלה היו שם אף וחימה וקצף והשמ' (ע"ד) והשחת אותה שעה באו ג' האבות ועמדו בג' כו'. הנה ה' מלאכים אלו נאחזים ונשרשים בה' גבורות המתפשטות בגופא דז"א בחג"ת נ"ה וכלם ירדו אח"ך לתוך היסוד ונכללו שם ושם נתמתקו שלשתם בלבד, והם קצף והשמד והשחת שהם כנגד חג"ת ולכן כשהזכיר מרע"ה זכות ג' האבות שהם כנגד חג"ת נסתלקו כי הם גבורות ממותקות אבל שני הגבורות שכנגד נו"ה לא נתמתקו ולכן הם אשר נשתיירו והם אף בנצח חמה בהוד וכנגדם הבל וקין הבל בנצח וקין בהוד:

מא' בספרי בפ' ויקרא וז"ל רבי ישמעאל אומר בי"ג מידות התורה נדרשת בהם כו' הכונה היא כי אין ספק שהתורה התחתונה היא נדרשת מי"ג מדות אלו ונמשכו אליה מהתורה העליו' שבכת' הנדרשת מי"ג מדות דוגמת אלו כי כל מה שיש בתחתונים דוגמתם בעליונים ומשם מתפשט בתחתונים והנה התורה העליונה שהיא ת"ת נחלקת לי"ג מדות בסוד ו"ק שבה כלולים מדין ורחמים וכללותם הרי י"ג ודרישה זו מצד המלכות המקבלת ממנו מת"ת פעם כך ופעם כך כי פעמים תקבל מחו"ג שבת"ת וזהו מקל וחומר. כי ק"ל רומז לרחמים המקילים את הדין ומרחמים על העולם וחומר רומז לדין המחמיר לדון את

העולם הרי מדה א'. ומדה זו כשהעולם נדון קצת ממנו בדין גמור וקצת ממנו ברחמים גמורי הרי מק"ו והיא מדה א' ולפעמים תקבל מת"ת שבת"ת שהוא המכריע וקו השווה בין חסד לגבורה ואז יהיה העולם נדון בדין ממוזג לא רחמים גמורים ולא דין גמור אלא גזרה שוה לשניהם ממוצעות בסוד הת"ת וזו נק' גזירה שוה מדה ב' ולפעמים תקבל מצד הת"ת הנק' אב בנטותו לצד הנצח או לצד הוד הנק' כתוב אחד וזהו מבנין אב וכתוב אחד או בהכריעו בין נו"ה וזהו מבנין אב וב' כתובים שהם נ"ה ואז נקר' מבנין אב וכתוב אחד מבנין אב וב' כתובים וזו מדה ג'. ולפעמים מקבלת מכללות ת"ת בכל שש קצוותיו וזהו מכלל ופרט וכלל ואח"כ פרט ותהיה אז ההנהגה ממדת המלכות כי אין הכלל אלא מה שבפרט וזו נק' מכלל ופרט מדה ד'. ולפעמים מקבלת מלכו' מכללו' ת"ת כנו' ותתגבר מדת הת"ת עליה ויתנהג העולם על ידו ומדת (ד"ש דף י"א ע"א) המלכות נכללת בו והוא יהיה עיקר ההנהגה כי פרט וכלל מתרבה הכלל ויהיה הכלל עיקר כי יגברו שש קצוותיה על שש קצוותיו ולפעמי' להפך וזו נק' פרט וכלל מדה חמישית. ולפעמים תעלה המלכות למעלה מיסוד ותכריע בין ת"ת ליסו' וזהו כלל ופרט וכלל כי כלל הוא ת"ת שבו כלולים הו"ק ופרט היא המלכות דלית ליה מגרמה כלו' ועוד ששם הדברים בפרטות ומתפרשים בסוד ופרט כרמך לא תעולל לעני ולגר תעזוב אותם כי שם מקומם וכלל הוא יסוד הנק' כל דכליל שית בקרטופא חדא ואז יתנהג העולם ע"י המלכות וזהו אי אתה דן אלא כעין הפרט וזהו מכלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מדה ששית. ולפעמים תעלה המלכו' למעלה בסוד עטרת בעלה ותשפיע לת"ת בהתנהג העולם על ידה ברדתה למטה בבחי' זו וזהו מכלל שהוא צריך לפרט ולפעמי' תחסר אור המלכות ותצטרך לקבל אור מהת"ת להשלים עצמה בהתנהג (דף ט"ו ע"א) העולם בבחי' זו הגרועה שאין לה אלא לצורך עצמ' ולא להשפיע כי כל הבחי' הנז"ל הם שמקבלת מדת המלכות שפע לצורך עצמה ולא לצורך אחרים וזו היא מכלל שהוא צריך לפרט, א"כ מכלל שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל זו מדה שביעית. ולפעמים תקבל המלכות מהת"ת בסוד למודי ה' ע"י נצח או הוד ותהיה המלכות בהוד והת"ת בנצח בסוד שם נ' ד' בנצח ושם אדני בהוד והנה הנהגה זו היא הנהגת תחלת ברייתו של עולם כי מתחלה היו למע' ד"ו פרצופים והמלכות שנק' דבר היתה בכלל הת"ת הנק' כלל והיא כלולה בו ויצתה מן הכלל שהוא הת"ת ונדבקה בלמודי ה' וזהו וכל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד כי לא ללמד על המלכות לבד שתהיה היא לבדה בלמודי ה' למטה אלא ללמד על הכלל כלו יצא שגם הת"ת מזדווג עמה בלמודי ה' כיצד ת"ת בנצח בימין בשם בן ד' ומלכות בשמאל בהוד בשם אדני"י ויתחברו אז שניהם ע"י היסוד בסוד יאהדונה"י כנו' בתקונין ונמצא שע"י ירידתה ממקום הת"ת ירד ג"כ הת"ת עמה בלימודי ה' שהם נו"ה וזהו לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כלו יצא ועוד כי כאשר ירדה מדת המלכות מאת פני המלך ונטרדה למטה לא לבד גרמה לת"ת שהוא נק' עצמו כד"א משה בפ"ע אמרן שהוא המקום שהיא היתה שם בעת אצילותה בין תרין דרועי כי יצטרך המלך כאשר ירצה לדבר עם הכלה הכלולה לרדת למקומ' בלמודי ה' שהם נו"ה כי זולת זה אי אפשר התדבקו' גופא בגופא בסוד חבוק אחר שהיא למטה והוא למעלה וצריך הוא לרדת למטה להיות אצלה בסוד הגוף גופא

בגופא אלא גם ראש המלך בסוד רישא דז"א גרמה שירד גם הוא למטה כדי שיהיה החבוק שלם גופא בגופא אנפין באנפין דרועין בדרועין רגלין ברגלין וזהו ללמד על הכלל כלו יצא לומר שהת"ת כלו בכללו ירד בלמודים ולא הת"ת לבד שהוא סוד גופא וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כלו יצא וזו היא מדה ח' ועוד גם טרם רדתה למטה יצדק אומרו דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד כי נוק' דז"א יצאת מאחורוי מבין תרין דרועין דידיה לעומת החזה ושם נעשה לו ראשה וזרועותיה שהם חו"ג שבה נאצלו כנגד נו"ה שבזכר ונו"ה שבה שהם למודי ה' יצאו מן הכלל שהוא הת"ת וזהו דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד כי יצא מן הכלל ללמד כי הם למודי ה' כי אין להם על מה שיסמוכו בת"ת והוצרך הזכר העליון להמשיך רגליו למטה ג"כ להיות היא עזר כנגדו ולא חוצה לו וזהו אלא ללמד על הכלל כלו יצא כי הוצרכו למודי הזכר להתפשע למטה וכל זה בכלל המדה הח' והמבין יבין. ולפעמים יתנהג העולם בסוד עבור המלכות להוליד למטה דוגמת העליונה בסוד תיבת נח שיצאו ממנה ג' גוונים שם חם ויפת שהם דין ורחמים וכללותם דמיון ת"ת הכוללת דין ורחמים אלא לפעמים תתעבר בסוד הרחמים לבד ויהי' כל הג' גוונים אלו נוטים כולם לצד הרחמים בענין ת"ת הנוטה לצד הרחמים וזהו וכל דבר שהיה בכלל בסוד האצילות למעלה מן הת"ת ויצא לטעון טעון אחר בסוד העבור ונתעברה בג' גוונים הנזכרים כלולים זה בזה בסוד הרחמים שהוא כענינו כענין ו' שהוא סוד הת"ת (ע"ב) ואז יצא להקל בסוד הרחמים הוליד ג' גוונים כולם מצד הרחמים ולא להחמיר וזו היא מדת תשיעית. ולפעמים תתעבר בסוד דין ורחמים ביחד שלא כענינו ו' שהוא נוטה לצד הרחמים ואז תצא להקל ולהחמיר ותתעבר ותוציא (ד"ש ע"ב) למטה ג' גוונים דין ורחמים ממוזגים וזו היא כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר וזו מידת עשירית, ולפעמים יתנהג העולם בסוד המלכות ברדתה למטה ממקום אצילותה עם הת"ת ותרד למטה ביצירה בסוד מטטרו"ן שהוא נער חגיר חרצין בסוד שתין פולסי דנורא שהם ס' גבורים בסוד הדין וזהו ויצא לידון בדבר חדש ולפי שתמיד מתחדש מטטרו"ן כד"א אנוש כחציר ימיו כו' כנז' בפ' פינחס וזהו בדבר החדש ואז ברדתה למטה במקום מטטרו"ן הוא סוד הגלות בסוד אי לך ארץ שמלכך נער וזהו אי אתה יכול להחזירו לכללו כי הזווג בטל בימי הגלות ואין לה יכולת לעלות אצל בעלה עד שיחזירנה הכתוב שהוא סוד נצח כד"א למנצח על אילת השחר תרין שחרין דאיילתא ולפי שהוד הוא בגלות כד"א כל היום דוה צריך נצח עם ת"ת להחזירה במקומה ותהיה החזרה נגלת לעיני כל חי ולא תהיה סתומה אלא מפורשת וזהו עד שיחזירנה הכתוב לכללו בפירוש וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר חדש אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפ"י וזו מדה י"א. ולפעמים יתנהג העול' בסוד המלכו' בנו"ה שבה המקבל' מת"ת וזהו דבר הלמד מענינו מענין ו' שהוא הת"ת או יהיו מקבלי' נו"ה שבה מסוף הת"ת שהוא יסו' וזהו דבר הלמד מסופו וזו היא מדה י"ב ולפעמים יתנהג העולם בסוד נו"ה שבמלכו' שהם ב' כתו' המכחישי' זא"ז דהיינו זהו דין וזה רחמי' וע"י יסו' שהוא הכ' הג' המכריע ביניהם יתמזגו

ויתנהג העולם ע"י מזוג היסו' המכריע בתוך המלכו' וזהו וכן ב' כתו'
המכחישות זא"ז עד שיבא הכ' הג' ויכריע ביניהם וזו מדה י"ג:

מא' בספרי פ' שמיני והובא בחומש רש"י ז"ל וז"ל קרב אל המזבח. שהיה
אהרן בוש וירא לגשת א"ל משה למה את בוש לכך נבחרת. הנה מלת לכך
נראה דוחק קצת והענין הוא כי חוזר אל מ"ש שהיה בוש והיתה בו מדת
הבושה והענוה ואמר מפני שיש בך מדת הענוה יתירה על זולתך לכך נבחרת:

מא' במ' רבה פ' חקת פרשה י"ט וז"ל ד"א דברים שלא נגלו למשה נגלו לר"ע
וחביריו וכל יקר ראתה עינו זה ר' עקיבא וחביריו גם באותיו' דר"ע נו' עד"ז
שבחו של ר"ע וכן במ' שבת פ' הבונה אמרו שהיה ר"ע דורש ע"כ קוץ וקוץ
תלי תלים של הלכות עד שכמעט תשש כחו של משה והנה ארז"ל כי אפי' מה
שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל נגלה למשה ולכאו' דבר זה תימא גדולה אבל
הענין הוא כי משה ודאי שכל מה שעתיד להתחדש בעו' בכל התו' ידע אלא מה
שידעם היה בע"פ אבל לא היה יודע לדורשם ולרומזם בפסוקי התורה כל א'
וא' במקומו עד שבאו חכמי הדורות וכל א' ואחד היה דורש הדרשות שהם
מחלק נשמתו ולומדם מן הפסוקים וכן היה בר"ע שכל אותם תלי תלים של
הלכות עם שכבר נגלו למשה ענינם אלא שלא נגלה לו מקו' רמיזתם בפסוקים
ובא ר"ע ודורשם על קוצי התורה והיה אומר קוץ זה רומז לדרשה זו וזו לזו:

(ע"ג) מ"א' במ' רבה פ' וזאת הברכה וז"ל ד"א מהו איש האלהים א"ר אבן
מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלהים. נודע הוא כי בינה נקראת אלהים
והנה"י שלה נכנסו בסוד מוחין תוך ז"א עד החזה שהוא מחצית קומתו וגם כי
לאה הנק' אלהים ג"כ יוצאת מחצי הז"א ולמעלה ולכן משה שהוא רומז אל ז"א
מחציו ולמעלה נקרא אלהים אבל מחציו ולמטה שיוצאת רחל אשתו נק' הוא
איש כמש"ה לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת וזה נאמר על רחל הנק'
חיה הב' ונת' ג"כ בש"ד שער הפסוקים בפ' ואנכי איש חלק וע"ש:

אמר שמואל מצאתי כתוב מאמר בס"ה פ' וישלח תו אבהן שבקו ליה מחייו ע'
שנין כו' וז"ל סוד נפלא מ"ש בזוהר במקומות אחרים האמנם בפ' וישלח
האריכו בו בסוד אדה"ר שנתן משניו שבעי' שנים. ועוד אמרו דאברהם שבק
ליה ה' שנים ויצחק לא שבק ליה כלום יעקב שבק ליה כ"ח שנים ויוסף שבק
ליה ל"ז שנים סך הכל ע' שנים. וראוי לידע מאחר שאדה"ר שבק ליה ע' שנה
מה צורך עוד לאבות שיתנו לו כל אחד ואחד כ"כ שנים. ואגב נדקדק דלמה
יצחק אבינו לא שבק ליה כלום. והענין הוא שהשנים שהניח לו אדה"ר מלבד
שהם שנים מתים כמש"ה כי ביום אכלך ממנו מות תמות גם היו שנים פגומים
מזוהמת נחש ואעפ"י שעשה תשובה הלואי שיועיל לו לעצמו ולכן לקח ע' שנה
מהאבות והענין הוא כי (ד"ש ע"ג) הכל הולך אל מקום אחד כמ"ש חז"ל
שאדה"ר נתגלגל באבות ונתקן בהם ממה שחט' בע"ז וג"ע וש"ד ובראשונה
תקן אברהם אבינו מה שחטא בע"ז ולכן הושלך אברהם בכבשן האש לקיים
מקרא שכתוב פסילי אלהיהם תשרפון באש ונודע כי הפוגם בע"ז פוגם בה'
אחרונה של ההוי"ה וכשתקן אותה הה' נתוסף לו ה' בשמו ונקרא אברהם ולכן

הניח לו משניו ה' שנים כנגד ה' של השם. וביצחק תקן עון ש"ד כשפשט צוארו ע"ג המזבח ועכ"ז לא הניח לו משניו כלום כי יצחק מסטרא דתוקפא דדינא דגבורה ואין נמשכים ממנה חיים. וביעקב שכוון לשם שמים בלוקחו ב' אחיות ולא הותרו אלא לו לבד תקון עון ג"ע וגם זה היה בסוד גדול להוציא מן הקליפה אל הקדושה אותם ב' טפות של זרע שלקחה אותם לילי"ת חוה א' ועכשיו נתקנו ברחל ובלאה וכל טפה היא רומזת ליד אחת וז"ס יד ליד לא ינקה רע שהוא הקרי הנק' רע וז"ס מה שעבד יעקב ז' שנים וז' שנים לרמוז אל אותה היד ולכן אמר כי בכל כחי עבדתי את אביכם שהם השתי ידות הנז' העולים כ"ח וכנגדם שבק ליה מחייו כ"ח שנה וכנגד יצחק אע"ה שלא הניח לו כלום להיותו מצד הגבורה כאמור ולכן נעקד ע"ג המזבח בהיותו בן ל"ז שנים לכן יוסף שבק ליה מחייו ל"ז שנים להיותו מבחינת היסוד הנק' ק"ץ ח"י כנגד יצחק אע"ה והנה חי הוא היסוד והוא קץ אל הגבורה נמצא שיוסף תקן ליצחק אע"ה ולכן שבק ליה מחייו ל"ז שנה מספר שהיו ליצחק אע"ה בשעת העקידה:

אמר שמואל כך נלע"ד לתקן להיות שבשעת העקידה יצאה נשמתו של יצחק אע"ה ואחר העקידה באו לו חיים אחרים מסטרא דזכורא לכן אותם הל"ז שנים ראשונים שהיו לו קודם העקידה שהיו (ע"ד) מסטרא דנוק' מסטרא דשרה אימיה כמש"ה והנה בן לשרה אשתך נתנם במתנה לדוד הע"ה שגם הוא אתי מסטרא דנוק' ודוק ותשכח היותם ל"ז שנים השלשים מסטרא דנה"י בסוד ג' עדרי צאן רובצים עליה והשבע' מסטרא דנוק' עצמה הנקראת בת שבע כנלע"ד. חזרנו להקדמתנו שהע' שנה של אדה"ר הם שנים מתים וטעם למה אדה"ר נתן לו ע' שנה ולא יותר הטעם הוא לפי שדוד הע"ה מסטרא דנוק' הנק' שביעית להיות כולל' שבע העליונות וגם נותנת שפע לשבע הנערות אח"ך הראויות לתת לה מבית המלך וכל אחת כלולה מעשר הרי ע' ואם תשאל אעיקרא דמילתא למה נתן לו חיים ולא הניח אותו שיהיה נפל הטעם הוא בעבור שעיקר תקנתו היה בדוד וז"ס שמו אדם ר"ת אד"ם דוד משיח ודע הקדמה אחת כי קודם שחטא אדה"ר היו החיים באים לבני האדם מא"א ולכן היו בבני אדם חיים ארוכים ואחר שחטא הוא וחזרו ג"כ בניו למרות העליון נאמר בהם לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר והיו ימיו ק"ך שנה מסטרא דז"א ולפי שהאדם חטא בה' אחרונה של ההוי"ה שהיא שביעית כאמור לכן נתן לו מימיו כנגדם ע' שנה לדוד הע"ה ואח"ך כשבא אדה"ר בגלגול דוד הע"ה חזר ונתקל במעשה דבת שבע לפי שאכלה פגה ולכן לא נתקן עדיין לגמרי:

אמר שמואל אעפ"י שבענין האשה לא ניתקן לגמרי הנה נתקן לגמרי מהקללה שנתקלל מפי הקב"ה שא"ל כי ביום אכלך ממנו מות תמות כי בגלגול דוד המלך נאמר בו דוד מלך ישראל חי וקיים כנגד ב' מיתות נאמר לו ב' ברכות חי וקיים וכנגד החסרון של קין והבל נתקן הכל בשלמה הע"ה ונק' איש מנוחה ועכ"ז לא ישלים לגמרי עד הגלגול הג' במשיח בן דוד ואז יחזור הברכה על כל באי העולם ג"כ ואז כתי' בלע המות לנצח וגו' והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד:

סוד מ"ש חז"ל בכמה מקומות על פומא דאליהו אתגזר כו' וכשמזכיר דברי חז"ל אמר ר' פלוני פתח כו' מה ענין הפרש בין לשון זה ללשון זה והענין הוא כי הנה נודע כי אליהו ז"ל נפרש מבני אדם ונעשה מלאך לא נשאר לו כח לפתוח ולחדש בתורה להיות כי לא בשמים היא ולא נשארה תורה בעליונים כלל וע"כ איננו יכול זולתי לספר לת"ח התחתונים ממה שנתחדש בישיבה עליונה של הת"ח העליונים הגדולים לכן אמר על פומא דאליהו אתגזר האמנם הת"ח יש להם יכולת לפתוח ולחדש בתורה כל מה שיראה להם וכמש"ה על פי התורה אשר ירוך כו', ואעפ"י שנפטרו מזה העולם כמו שמצינו בזוהר בהרבה מקומות דאמר כך פתח ר' מתיבת' כו' ובמתיבת' דבצלאל ואהליהב וכיוצא באלו הצדיקים יכולים לפתוח בתורה ולחדש כל מה שירצו לכן כתיב בהו ר' פלוני פתח וכיוצא מאלו הלשונות נמצינו למדי' כמה גדלה מעלת ישראל מכל האומות ומכל שאר המלאכים שהמלאכים נק' עבדים וישראל נק' בנים שנא' בנים אתם לה' אלהיכם ע"כ כנלע"ד שמואל ויטאל בן הרב המחבר אבא מארי כמהר"ר חיים ויטאל זלה"ה: